

**critică și
cronică:**

Petrică Birău
Eugen Evu
Ioan Ianoși
Elena Roată
Ion Trancău

proză:

Aurel Antonie
Ion Căpruciu
Ani Gogălniceanu
Ioan C. Gociu
Silviu Doinaș Popescu

**eseuri
și studii:**

Cristian George Brebenel
Rodica Mandache
Romulus Modoran
Cristina Pop
Ion Popescu-Brădiceni
Nicolae Steinhardt

poezie:

Gelu Birău
Diana Băzoc
Radu Cârstoiu
Dumitru Dănău
George Dumitru
Doru V. Fometescu
Romeo Ionescu
Ion Mocioi
Mihaela Sanda Marinescu
Florian Saioc
Maria Șerban Silivaș
Viorel Surdoiu
I.D. Sicore
Dumitru Tâlvescu

restituiri:

Pr. Arsenie Boca
Virgil Bulat
Nicolae Diaconu
George Manoniu
Ioan Popescu Chebacea
Valentin Tașcu
Sabin Velican

evocări:

Constantin Mercioiu
Ion Predoșanu
Claudia Voiculescu

cugetări:
Gheorghe Grigurcu
Vasile Ponea

traduceri:
Valeriu Butulescu

grafică - filozofeme:
Arh. George Văsii

Somnul literaturii naște monștri!

Cristian George Brebenel

Am trecut într-un nou an al secolului XXI și parcă simțim desprinderea din ce în ce mai accentuată de secolul precedent, în care ne-am trăit, cei din generația mea, o bună parte din tinerețe și am consumat - cel puțin, așa simt - o altă paradigmă a literaturii.

O literatură ce se impusese ca una din cele mai puternice linii de forță ale condiției umane, o literatură care instruiseră și intelectualizaseră omul, având în spatele ei o tradiție indeniabilă, un teritoriu imens, încă neexploatat integral, și o logistică teribil de puternică: biblioteci, edituri, reviste, premii literare, tipografii și târguri de carte impresionante (nu neapărat la noi, în România). Și, acest fapt, în virtutea unei propulsii de câteva milenii. Literatura era ceva fără de care, gîndeam eu și mulți alții ca mine, ființa umană nu poate supraviețui în granițele ei spirituale, împlînzind animalul din om. Totodată, era un pol important al demersului substanțial numit civilizație.

Dar lucrurile, ca într-o eclipsă palid anunțată de cinematografie și, mai ales, de televiziune, par că s-au schimbat, iar forța literaturii, pe care o vedeam într-o ubi-cuitate absolută, a pălit în mod remarcabil în decursul a puțin peste două decenii. E drept, omenirea se plîngea de mai demult că lumea citește din ce în ce mai puțin, că se umbrește dorința acerbă a omului de a consuma inefabile spații ficționale și a oferi coroana de laur aceluia ce reușesc seducător să le producă și să le impună conștiinței universale, dar, în virtutea unei inerții date și de sistemele de învățămînt de atunci, acest fapt părea insignifiant sau, mai degrabă, conjunctural.

Gîndindu-mă la actuala soartă a literaturii, nu numai în spațiul nostru mioritic, ci pretutindeni în lumea civilizată, mi-a venit în minte un celebru basm al lui Charles Perrault, "Frumoasa din pădurea adormită". Aici,

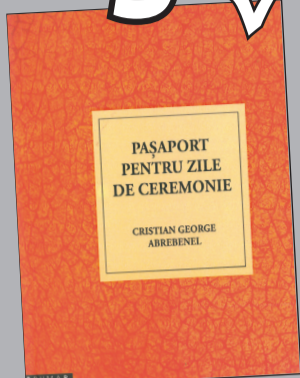
după cum știm, aproape toți cei ce am fost copii în secolul trecut și am trăit entuziasmat fascinația cărții de povești, în centrul acțiunii se plasa o preafrumoasă prințesă adormită de o zână rea, împreună cu tot regatul părinților ei, în mijlocul unei păduri sălbatice, urmînd ca vraja să se rupă atunci când un prinț cutezător va avea curajul să străbată hățîșul de nepătruns al pădurii, să o găsească și să o sărute, trezind-o, astfel, la viață. Dar ceea ce-mi pare deosebit de important este că, odată cu acest act solemn al sărutului magic (găsit din belșug și în opera maestrului Brâncuși), alături de prințesă, se trezește la viață tot regatul și lumea poate continua voioasă, găsindu-și sensurile sacre pe care le-a avut dintotdeauna.

Nu mă îndoiesc că cititorii au înțeles analogia mea. Fiind convins că, în tot acest timp al somnului otrăvit, malefic, prințesa a visat, ca într-un fel de realitate virtuală, mulți, foarte mulți monștri, s-ar pune întrebarea, în cazul nostru, cine ar putea fi acel prinț curajos care ar putea-o readuce la viață? Trebuie să recunosc că, deși am câteva vagi idei, nu am găsit un răspuns concret la această cutremurătoare întrebare. Cutremurătoare, fiindcă este vorba chiar de prințesa Literatură, iar somnul ei, ca multe alte fapte malefice, pare să lase lumea mai degrabă indiferentă decât stupefiată.

Astăzi, foarte mulți dintre noi iau ca un fapt împlinit acest somn, ba chiar cei mai mulți îl prohodesc ca pe o moarte ireversibilă. Unii îl deplîng, alții respiră bucuroși că au scăpat de o obsesie care îi obosea pe mulți fără măsură cu "efortul supraomnesc" al lecturii. Eu mă aflu în tabăra celor care îl deplîng, fiindcă am luat-o pe drumul literaturii de foarte devreme și lectura îmi dă satisfacții pe care alții nici nu le bănuiesc. Îmi amintesc totodată de ceea ce spunea Borges când ne mărturisea că un vast poem,

semnal

S

Pașaport pentru zile de ceremonie

Cristian George Brebenel
Ed. Brumar Timișoara, 2012,
pag. 144

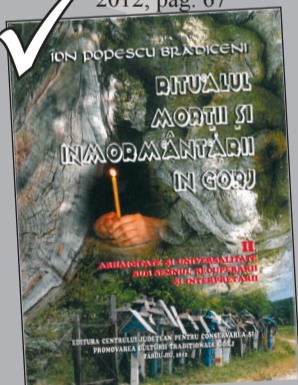
Gorjul în patru...rânduri

Grig M. Doboreanu
Ed. Măiastra, Tg-Jiu,
2012, pag. 117

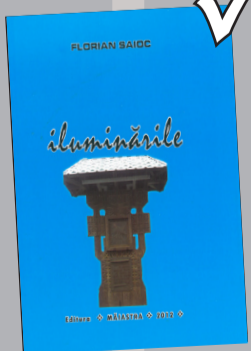
Poeme pentru cutia ta poștală

Mihai Amaradia
Ed. Brumar, Timișoara
2012, pag. 67

Ritualul morții și înmormântării în Gorj

Ion Popescu-Brădiceni
Editura CJCPCTJ, 2012, Gorj
pag. 200.

Iuminări

Florin Saioc,
Ed. Măiastra, Tg-Jiu, 2012,
pag. 95

Poeme
cu revențe
ceremoniale

Cristian George Abrebenel va fi, cu certitudine, un scriitor ... *șazecist*, în sensul că va împlini șazeci de ani la data de 10 decembrie 2015! *Șazecist*, biografic, nu generaționist! Putea fi și un scriitor *optzecist*, dacă iau în calcul un amănunt, tot biografic: este mai vârstnic doar cu un an decât aspirantul la *Nobelul* autohton, Mircea

Cărtărescu, capul de serie al postmoderniștilor din deceniul al IX-lea din secolul și mileniul revolut.

După ce a studiat arhitectura și filosofia la Cluj și la București, Cristian George Abrebenel, a colaborat cu poezie, proză scurtă, fragmente romanești și de teatru la cele mai importante reviste cultural-literare din București (*România literară*, *Lucașfărul*, *Contemporanul*), din Cluj (*Tribuna*) și din Iași (*Convorbiri literare*). Editorial, s-a făcut cunoscut prin eseul axat și aprofundat pe o problematică filosofică, mai mult neheideggeriană, *Despre ființă*, prin romanul *Guvernământul General al Genezei*, apărut în anul 2003 la Editura *Cartea Românească*, iar acum, prin volumul de poeme *Pașaport pentru zile de ceremonie*, tipărit la Editura *Brumar* din Timișoara, editor avizat fiindu-i tânărul și talentatul poet Robert Șerban.

Cristian George Abrebenel tinde să devină un scriitor complet, *total*, în sens steinhardtian, ca poet, prozator, dramaturg și eseist, cu preocupări creatoare multiple și remarcabile, fără compromisuri ideologice și artistice. Scrie lent și exigent, o mărturie, oarecum tardivă, fiind și acest volum de poezii, care ilustrează vârsta a deplinei maturități.

Compozițional, se poate constata competența și abilitatea arhitecturală a scriitorului care știe să asambleze elementele prozastice și poetice în edificii coerente și rezistente la intemperiiile criticii literare. Arta construcției se relevă pretutindeni în opera lui Cristian George Abrebenel, fără a friza confecțiunea. Romanul *Guvernământul General al Genezei* este în întregime un exemplu concludent. Titlurile prozelor și poemelor sale amplifică aserțiunea legată de compoziția unor asemenea texte, încât dovezile se pot amplifica.

Volumul de poeme pe care-l prezint, *la prima lectură*, confirmă aceleași virtuți compoziționale. Titlul, *Pașaport pentru zile de ceremonie*, permite considerații și digresiuni, unele chiar interesante. Una dintre ele ar fi aceea a evadării din timpul real în cel imaginar, ceremonial, cu *pașaport* poetic, totuși! Cu vizibile reminiscențe livești, onomastice și intertextualiste, de ordin neosimbolist, neoavangardist și neomodernist, posesorul acestui *pașaport* pleacă spre zone mai mult ori mai puțin necunoscute, îndepărtate, dar, cu certitudine, exotice. Propensiunea livresc-intelectualistă se poate observa din incipit spre final, concretizată lapidar în *Contents*, în cele trei secvențe ale volumului: *Tenebrius*, *Carne pe carne* și *Vitrina cu umbre*.

Consolidat de coperti și ilustrat de capodopere aparținând lui Albrecht Dürer, volumul cuprinde *poeme de la începutul anilor '80 până aproape de zilele noastre*. Cristian George Abrebenel ne mai spune, pe prima copertă interioară, că printre poemele lui de debut editorial *sunt multe din anii de groază ai deceniului '80-'90*. Două dintre aceste poeme, inspirate de regimul lui Gerilă, al comunismului muribund, au titluri semnificative: *Erau atâtea ierni* și sonetul *Poem de Crăciun*. Cele două poeme sunt incluse în insolitul volum ca poezii cu mesaj *subversiv și evazionist estetic*, dacă utilizez termeni din hermeneutica incitantă și originală lansată de Ion Simuț în eseul *Cele patru literaturi postbelice* apărut în revista *România literară*. Autorul mai face o aluzie explicativă la *unitatea stilistică strictă a cărții*, cu un titlu acceptat de *prin anii '82-'83*. Poetul a adunat selectiv, ca într-o posibilă antologie personală, poeme create de-a lungul unui interval de timp de *peste trei decenii*. Cum sugeram anterior, acest periplu odiseic, de subiectivare și obiectivare, acest traseu de expediție imaginară, cam bizar abrebeneliană impune o transgresare temporală din real în ceremonial, bazată pe disponibilități livești celebre, biblico-religioase și profane, care asigură ambarcațiunii imposibilitatea vreunui eventual eșec sau naufragiu. Deja pe a treia copertă inițială citim un enunț confesiv din Max Blecher: *În inutilitatea aceasta care mă înconjoară și sub cerul acesta pe veci blestemat umblu încă și azi*. Poemul inaugural, *Tenebrius*, pare mai mult un copleșitor exercițiu de intertextualitate. Alături de autor dispunem de un *pașaport* pentru aventuri într-un spațiu acvatic și într-un interval de timp indeterminate, în care avem revelația unor misterioase obiecte în arhipelagul neantului, ne fascinează *Corsetul embrionului de lut* și *Cupola cu halucinații*. Poetul interferează textul succint, original, cu un mai amplu citat din Miguel Unamuno, axat definitiv pe teme majore, moarte și timp și pe invocația evlavioasă a lui Dumnezeu: *Mă pot gândi acum în liniște la moarte, / Mulțumesc, Dumnezeu meu*. Ajutorul divin consistă în posibilitatea *despuierii* sau eliberării de tirania egoismului. Nu cugeta, genial, Constantin Brâncuși că ieșirea din eu duce creatorul de artă spre absolut? Nu întâmplător Cristian George Abrebenel consacră sculptorului nostru, gor-

LA PRIMA LECTURĂ

Ion Trancău

jean, oltean, român și universal cele *Șapte poeme de stare despre brâncuși*, precedate firesc de un *Prolog: Zilele dinainte de ceremonie / se desfașurau în sine, sinea lor erau ele. / Monade părgănite într-un ou*. Monada este o noțiune sau un concept filosofic vehiculat de Pitagora, Cusanus, Bruno, ca denumind unități simple materiale sau spirituale ce compun lumea. Leibniz a fundamentat *monadologia* în care monadele devin substanțe spirituale individuale, atomi spirituali care oglindesc universul. În viziunea lui Cristian George Abrebenel monadele leipniziene sunt de natură spirituală, temporale, alcătuind oul, adică universul increat. Acel *Prolog* atinge perfecțiunea ideatică și expresivă, poetică, cele șapte poeme remarcându-se prin exaltare lirică, de odă și de imn, inspirate de un idol veritabil, sculptorul Constantin Brâncuși. Poetul parcurge, după cum se observă ușor, un traseu compozițional la fel de spontan, de la o stare interioară subiectivă prin verbe la persoanele I și a II-a, la modurile indicativ și conjunctiv, la o stare obiectivă prin persoana a III-a, cel de-al șaptelea poem finalizând o simetrie cu starea, lirică, subiectivă, inițială. Câteva poeme din volum au titluri cu enunțuri de o frapantă tranzitivitate, deși temele și motivele sunt majore: timpul, spațiul, viața, moartea, creația artistică și iubirea. Evident, o asemenea problematică, de proveniență ontologică, gnoseologică, programatică și erotică impune o concretizare stilistică adecvată.

Imagini elegante de
forme, caracter și stil

George Drăghescu se afirmă lent și se impune, deloc ostentativ, cu tripla-i vocație: de poet, actor și editor. Cartea cu titlul inspirat de metafora *Masca de cerneală* o confirmă și o consolidează pe cea de a treia, relativ recenta vocație, aceea de editor înzestrat cu incontestabil discernământ critic în receptarea și promovarea valorilor literar - artistice.

Această carte apare după la fel de incitanta culegere de versuri semnate de colegii lui, mulți dintre ei devotați și prestigioși slujitori ai Thaliei.

Universul creației lor literare, în versuri și în proze scurte, se conturează prin direcții și dimensiuni generale și particulare, abordând teme și motive majore, utilizând procedee stilistice, adeseori, de pregnantă originalitate, varietate și expresivitate artistică. Dacă în versuri se disting propensiuni de domeniul și recuzita romantismului...lasic, în prozele memorialist - autobiografice, evocând momente și incidente autentice ale existenței precare, material, dar sublime și exemplare, profesional, ancorează într-un neorealism sobru, dur și emoționant, cu vădite dicțiuni de veridicitate și verosimilitate.

Deliberat, actorii aduc pe ambele scene, a vieții și a teatrului, imagini elegante de forme, caracter și stil.

De aceea, în creațiile lor literar - artistice, ei se situează și se comunică spectatorilor și cititorilor ca fermi adepți/partizani ai unui calofilism bine temperat.

Fondator: Tudor Voinea

Redactor șef: Vasile Ponea

Redactori: Ion Popescu Brădiceni, Ion Trancău,
Lazăr Popescu, Cristian George Brebenel, Aurel
Antonie, Marius Marian Șolea, Gelu Birău, Elena
Roată, Alex Gregora, Florian Saioc

Tehnoredactare: Mariana Jdeică

Procesare grafică: SC PRODCOM SRL Târgu-Jiu

Sponsorizare tipărire imprimantă color:

SC "HYDROPOWER ENGINEERING" SRL Târgu-Jiu

Fundația Culturală "COLUMNNA"

str. Vasile Alecsandri, nr.53, Tg.Jiu

tel: 0253 216529, 0740157280 fax: 0253 211506,

www.targujiu.ro la rubrica "Cetățeni"

tipografia.prodcom@gmail.com

Opiniile exprimate în revistă aparțin exclusiv autorilor.

Materialele trimise să fie scrise cu diacritice și în format digital

“Prodigioasele clarități”

Se referă la spiritul său ca la o oglindă în care se bucură nespun că se poate vedea pe sine ca și cum ar fi *altcineva*.

X

Autorul care nu devine propriul său personaj e cel mult un bun contabil al literelor.

X

“Rugăciunea este gândul la sensul vieții” (Ludwig Wittgenstein).

X

Plictisul ca desensibilizare relativă, deci ca o “pauză” pe care ți-o impune suferința. O suferință scăzută, difuză, în locul uneia concentrate, sfîșietoare.

X

Plictisul ca un bandaj decent peste rănilor hidoase.

Gheorghe Grigurcu

X

Antidotul plictisului, socotește un gânditor, este frica. Evident, însă e un antidot infernal. Există și un antidot paradiziac, care este speranța.

X

Viitorul e ficțiune pură, un stadiu similiestetic al existenței.

X

“Normalitatea” creației nu e calmul, echilibrul, “cumințenia”, ci pur și simplu reacția sa vitală, spontaneitatea cu care își ilustrează condiția. Factorul de conformism (îndeobște un tendenționism mai mult ori mai puțin ascuns) ce se întilnește în apelurile de revenire la “normalitate” în acest domeniu prin excelență necanonic, nu face decât să-l conturbe și să-l mîhnească.

X

Meșteșugul nu e decât un refugiu, nu o revenire la origini. Veritabilii creatori simt acest lucru și, în consecință, nici nu sînt, deseori, foarte buni meșteșugari.

X

Pune neconținut limite pentru a avea epifania nesfîrșitului.

X

Pe fondul amar al tranzitoriului ființei, eternitatea așează mici podoabe, scipiri discrete. Efectul magic al frînturii, al ciobului, al părții umile care sugerează întregul mai bine decât imaginea sa ca atare la care am putea avea acces. Prin colaborarea cu spiritul, fragmentul se înzestreaază cu tensiunea restitativă a acestuia, cu foamea sa de originar.

X

Prodigioasele clarități care cad din frunzișul frazeologic aidoma unor fructe bine coapte. Clarități mustind de sucuri obscure, pe care nici

soarele cel mai puternic nu le-ar putea decît distila, prefira, combina cu melancolie.

X

Sînt experiențe, trăiri, stări care au dispărut din existența ta, despre care scrii ca și cum te-ai citi, ca și cum te-ai cita. Moartea ta relativă mai are tăria de-a glosa absolutul vieții tale, uneori chiar cu o anume dexteritate.

X

“Momentele cele mai triste: cele în care crezi că înțelepciunea nu e decât o înșelăciune” (Jules Renard).

X

Cui pe cui se scoate. Pînă și suferința poate fi combătută prin excesul ei. Cînd e prea îndelungată, cel ce suferă ajunge a se neglija pe sine însuși, uitîndu-și în grade diverse suferința.

X

La Judecata de apoi:

-Care a fost ocupația lui?

-Acea de-a truca Absolutul.

X

Metaforele sînt un fel de catalige care ne poartă deasupra realului. Astfel se explică aerul nefiresc, mai mult sau mai puțin ridicol, pe care-l avem cînd facem poezie, în ochii oamenilor obișnuiți, obligați a ne privi de jos în sus.

X

Judecată de oltean: “Nu există o prietenie reală și sinceră decît între indivizi cu pungi egale” (Petre Pandrea). Dar nu cumva are dreptate?

X

Profunda melancolie ce ți-o inspiră faptul de-a te vedea depășit de tine însuși.

X

Se întîmplă să nu-ți dai seama suficient de originalitatea unui poet pînă cînd îl citești pe un altul, înrîurit în chip indenegabil de către cel dintîi. Epigonismul te constrînge să recunoști modelul.

X

Pentru a simți prezența lui Dumnezeu e suficient doar atît: să iubești *fără rest*.

POEME

Florian Saioc

Minune și minuni

am cui să ceu dar nu voiesc să ceu
eu cred numai într-unul Dumnezeu
El singur este fără de greșală
El singur nu mă minte nu mă-nșeală
El e și-n mine și-n afar- de mine
Zidirii Lui El i-a aprins cununi
El a făcut minuni peste minuni
eu numai lui îi datorez credința
El peste toate-a născocit ființa
El l-a făcut pe om întăia dată
minunea lumii cea mai minunată
ci toate câte sunt pe lume, toate
sunt tot minuni, minuni adevărate
la fine – odihna a-nceput să-i placă
nici-o minune n-a mai vrut să facă
păi ce mai vrem făcută vreo minune
cînd totul este o perfecțiune
tu omule ce vrei de ce cîrtești
cînd însuși tu minunea lumii ești?
tot umbli ca năucul după-alt semn
nu fac minuni icoanele de lemn
pictate chipuri sau oricum cioplite
pe Dumnezeu n-au cum să îl imite
nici sfinții luminați să lumineze
nu pot cu Dumnezeu să concureze
minunile între-ale lumii cute
De Dumnezeu din veci au fost făcute
alte minuni în nici-un chip sau fel
nu poate face nimeni ci doar El
El totul a făcut din voia Sa
cînd nimeni nu era spre a-L ruga
mă crezi ori nu, îți place-or n-o să-ți placă
alte minuni El nu mai vrea să facă
deschide ochii mari – nu-ți spun minciuni –
om minunat, trăiești între minuni
privește-le trăiește-le curat
că Dumnezeu de-aceea ți le-a dat
o n-ași dori să le stîmestii mânia
păstrează-le întregă armonia.

ai de tine grijă lume

mereu mai prăfuite stau cărțile în rafturi

autorii lor nu mai dialoghează-ntre ei
sufocați de praf mai mor încă o dată poeții
cum se fac domnule pulbere toate cele
alcătuite din pulbere
a lumii oglindă sunt cărțile lumii
ci praful tot mai gros peste ea se așterne
în timp ce în lume se năpustesc foamea
cancerul sida și alte boli care-și sapă
direct în oameni mormintele
eternitatea – năzbătia – aceasta – are mereu
deschise porțile pentru intrare
ieșirea? nu știe nimeni să fie o ieșire
de-aceea lumea se crede eternă
de-aceea scriem pe coroanele celor plecați
„regrete eterne” „nu te vom uita niciodată” –
niște enormități ce umbresc adevărul desigur
eternitatea pe pămînt este scurtă de tot
iar vulgul, da, vulgul – așa
îi spuneau romanii strămoșii – vulgul –
nu masele largi populare –
vulgul mințit vulgul redus, vulgul condus
de-ariviști de foști activiști ticăloși tinichele
de-o listă lacomă – absurdă adesea
abia scăpată din chingile roșii uneori tricolore
vulgul vă zic dansează prin discotecă și prin piețe
pe ritm îndrăcit de manele
privește zi – noapte la sticla viu colorată
fascinat ascultă câțiva saltimbanci
nici ei prea bine calificați. vulgul nostru
salivează abundent la câteva așa-zise vedete –
aceleași mereu dezgolate circăresc prea gureșe
vulgul nostru cu însuflețire ia parte
la jalnice ori hazlii divorțuri televizate la nunțile
grandioase regești ale unor „eroi”
cu-n singur blazon: „neamul prost”
în timp ce peste cărți – oglinzile lumii – mereu tot mai gros
praful se-așterne, iar peste praf se-așează uitarea
oglinza noastră a lumii sunt cărțile
dar cînd națiunea uitucă nu-și mai privește
chipu-n oglindă cînd cîntă dansează sau țipă de foame
ori pleacă-n bejanie în lumea-așezată
capătă ba-nfățișare de țoapă, ba de murdar boschetar
atunci mi se pare că se-ntunecă-n lume
că începe somnul lumii al rațiunii umane

luminile se sting și praful se-ngroașă
coșmaru-i cumplit diabolic deja
în loc de oameni se nasc monștri în lume
se-aud bolboroseli sforăieli țipete-n somn
doar cărturarii și-adevărații poeți nu dorm ei strigă
disperați deșteptarea trezește-le neam al meu
vino la altarele tale și-ncepe-ți renașterea

P.S.1. Uragane bat în lume, frunza-și scutură copacul
de buric și de dorsale lumea nu-și mai vede capul

P.S.2. moartea-mi pare-o entitate, doame-n noi ca pe saltea
n-o vedem și n-om vedea-o cînd ne-nhață și ne ia
ai de tine grijă lume că ești singură pe lume
relele ce te pîndesc sunt din răul omenesc
ce-a rămas tot cum a fost
fără scrupul fără rost iacă-așa să fie prost
au și proștii adăpost iar prostia preț de cost

Un gest nemaiașteptat

Vasile Ponea

De curând am primit pentru revista *Caietele COLUMNA*, pe email, un grupaj de versuri care mi-au atras atenția, în sensul că parcă versurile veneau din alt timp: /*Daca-au plecat toți invitații/ Lăsându-ne atât de goi/ De noi și de atâția alții/ Crezi c-am rămas noi amândoi?*/ ș.a.m.d., adică mai de sine statornici.

În poemul *Ninge-n Maramureș* poetul reliefează o alură subtilă de tradiții schimonosite din datini clătinate: /*La zaruri de gheață,/ se mai bat și-acum/ Doamna Moș Gerilă/ Și-a lui Moș Crăciun.*/ În alt registru poetul declamă nostalgia și durerea Tisei sighetene: /*Taie prin ogrăzi/ Tisa sigheteană,/ În oglinzi albastre,/ Sângerândă rană.*/ și rătăcirea în plimbările cu sania furișate-n gând: /*În sănii pe neaua/ unui vers peren,/ Încă-i simt căldura/ Bundeii lor de ren.*/

Dorul divin pentru Maramureș e dat oamenilor de odinioară foarte curați, cu suflete curcubeu: /*Peste vetre arse/ De un curcubeu,/ Vremuri vechi lăsate/ De la Dumnezeu.*/ Copilăria îl obsedează lăuntric pe poet, căci floarea era de frig cu fluturi de iarnă: /*Fluturii de iarnă iar/ Mi-aduc chiciură-n fular/ Tremur, ard de-nghet și strig/ Într-o flacăra de frig.*/ Amintirile de dragoste curată îi revin drept punct cardinal în poemul *Spumă de frig. Tăcerea ca parte de vorbire* e luată drept mângâiere, oglindă, vânt liniștitor și semn de carte, în poemul cu același titlu. Sensibile mixaje și armonizări, cu copaci ce înfloresc în șoapte etc. în poemele: /*Catrene și Tămâi de must.* Cu o sensibilitate suavă și armonioasă declară: ...*Încât cele mai frumoase tăceri,/ Să rămână liniști/ Recitate de arbori/...*

Grupajul conține și câteva epigrame dintre care am remarcat-o pe următoarea: /*Pe străzi atunci, ca orice fraier,/ În acele circumstanțe,/ Știu că am tras în piept doar aer/ Dar în aer erau gloanțe.*/ Grupajul mai conține și niște terține din care remarcabile: /*Pescarii din prag/ privesc cum li se sparge/ viața de alge./ sau; /Pescărușii poartă/ Până departe în larg/ Spumă de șoapte./ precum și: /Dintr-un menuet/ Lunecând sub picioare/ Un val de balet./; sau /Am să ies puțin/ Pe marginea literei/ Nu mă aștepta./*

În consecință, eu vă invit să citiți această pagină, generos oferită de poetul Romeo Ionescu, căci despre creația lui este vorba, ca să pătrundeți în intimitatea ființei sale și în disponibilitatea de a se dauri fără menajamente.

POEME

Romeo Ionescu

Ediție în piele

Dac-au plecat toți invitații,
Lăsându-ne atât de goi,
De noi și de atâția alții,
Crezi c-am rămas noi amândoi ?

Iubito, tu în haine vechi,
Aduci parfumul altui veac.
Cersei de umbră în urechi
Îți pun, cu tine când mă-mbrac

De ce-ai în gene perle grele,
Când iar apari din nevăzut,
Ca o ediție în piele
A paradisului pierdut ?

Ninge-n Maramureș

La zaruri de gheață,
Se mai bat și-acum
Doamna Moș Gerilă
Și-a lui Moș Crăciun.

Rășina din trunchiuri
Plânge sub zăpezi,
Pe cetina albă
A lumânării verzi.

Fumul ca o umbră
Ieșit prin păși,
Afumă cocoșii,
Sus pe coperiș.

Ninge-n Maramureș
Cu fulgi mari lăptoși,
Vin doar plete dalbe
Împărații-Roși.

Taie prin ogrăzi
Tisa sigheteană,
În oglinzi albastre,
Sângerândă rană.

La mese rotunde
Cavaleri de seamă,
Doar o dată-nchină
Pocale-n aramă.

În sănii pe neaua
Unui vis peren,
Încă-i simt căldura
Bundeii lor de ren.

Pe prispa cu datini,
Doar se mai simt bine,
La căldura sobei
Gintei lor latine.

Ninge-n Maramureș
Ninge și acum,
Satele turtite,
File de album

Chemi colindătorii
Duhuri să alungi,
Cum taie vioara

Liniștea cu fulgi.

Peste vetre arse
De un curcubeu,
Vremuri vechi lăsate
De la Dumnezeu.

Faguri de zăpadă

Cerul a-nceput să cadă
Ceață-n faguri de zăpadă,
De nu știu unde să mai pun
Fulgii pentru Moș Crăciun

Fluturii de iarnă iar,
Mi-aduc chiciură-n fular.
Tremur, ard de-nghet și strig,
Într-o flacăra de frig

Renii au rămas să roadă
Mlada scoasă din zăpadă.
De noi au venit aproape,
Doar cu sânge să se-adape.

Într-o lumină de felinar

Cât de frumos te pierzi,
Trist într-o lumină de felinar,
Cum cuvintele tale se rup,
De pe un ghem alimentar.

Ochii îți desenau doar eclipse,
Lăsând un praf luminos până unde,
Se-ndepărtau tremurător de nins,
În lacul din unghii, ploi cu secunde.

Cât de frumos te pierzi,
Trist într-o lumină de felinar,
Cum cuvintele tale se rup,
De pe un ghem alimentar.

Boschetarul

Făr-un picior,
Fără o mână,
Chior
A fost odată-un băutor.
Copilăria lui sumară,
Un râu,
Secase într-o gară.
Părinții nu-l mai țineau minte,
Umblase mult,
Mai știa carte
Și...

Lumea-l credea boschetar,
Lumii care-i luase doar
Un cuțit și un ziar ...
În care ei îi căuta
Fotografia unui hotel de lux.
Că pentru el,
Se putea face dragoste
Și pe ziare
Cu ultimele știri
Agrare.

Enkidu

Tu și deșertul, deșertul și tu

E tot ce a mai rămas din Enkidu
Apropiindu-se se depărta de noi,
Cu o eternitate măsurată în ploi.

Dintre tăblițe lipsești doar tu,
Când arăți brațul și arcul lui Enkidu.
Cum tăpile îți lasă un fum
Care pleca să vină și-acum.

Spumă de frig

Alerg când strig pe-acoperișuri
Și mă duc în nicăieri.
Steagul meu e invizibil,
De atâtea și atâtea
Curajoase disperări.

... până mă pierd sub cuvinte
O spumă de frig,
În biroul oval
Al celui mai îndepărtat,
În zâmbetul tău,
Punct cardinal.

În repetiția pentru Pompei

Din unde plecam și până în unde,
Ne tăiau în cuvinte secunde
În repetiția pentru Pompei,
Zugrăvisem cu tine pereții.

Când te epilezi,
Hașurezi continente.
Pereții casei,
Baconskian se răsfrâng peste noi.

O arie pierdută

Într-un oraș cu palmieri
Se fluierau la joc de bețișoare,
Ceva ca bunătați de la străbuni,
De pe un portativ, doar notele amare.

Tu cântai, dezbrăcându-te,
Mult prea frumos ca să mai sperii,
O arie pierdută ieri
Seară șapte mii de ani.

Tăcerea ca parte de vorbire

Mângâierile rămân cea mai netedă nea,
Un altfel de oglindă, un altfel de mers.
O stea căzătoare cum șterge
Roata de gumă ultimul vers.

Tu ești în vânt, un semn de carte,
Tăcere, parte de vorbire, aproape
În putrede liniști, șoapte te sting
Alcool, în lumina uscată cu ape.

Catrene

Și oricât ar mai trece vântul
Din părul tău în altă mare,
Doar pescărușii bat din aripi,

Când vor să salute hamalii.

Ramuri își hrănesc puii cu șoapte,
Cuiburi ceoase, abur de prun,
Întârziată în culorile coapte
Faguri din somnul ursului brun.

Tămâi de must

În șoaptele tale înfloresc santalii,
Urmele-ți fumează printre cuvinte,
Ceață te pierzi, din alge, în sare,
Prin infraroșii fructe de mare

Ninsori cu fulgi de zăpezi viitoare,
Cădelnițând cu tămâi de must,
Luminați cu păsări de noapte,
Santalii îți înfloresc în șoapte.

Tratat de iubire

Sub ceața pleoapelor grele
N-am mai rămas niciodată,
Atât de singur cu cuvintele,
Încât cele mai frumoase tăceri,
Să rămână liniști
Recitate de arbori,
Până la oprirea respirației,
În sărutul tău pierdut
Tratat de iubire.

Fuga de Bach

Ca o fugă de Bach
De pe portative străine,
Venind de sete către maluri,
Cuvintele-au fugit din rime.

Tangou torențial
În umbra lui,
Ciorapii ei,
Un șarpe gol.

„Festivalul zeilor” - Ed. Clusium 2001 de Nicola Visa

Moto: „Zeii nu iubesc ticăloșia, ci ceea ce e drept și omenia”. Homer – Odiseea

Prefață ca o postfață de Valentin Tașcu

Tudor Arghezi a debutat cu un volum la 47 de ani. Cel ce semnează azi această prefață, foarte târzie a debutat în poezie, la nici 50 de ani. Iată că Nicola Visa (Nicolae Vânătoru) debutează la 62 de ani, stabilind așadar un fel de record.

Poetul interesant, mi-a fost coleg mai mare la buchisirea literelor clujene, fiind în aceeași perioadă prieten cu Nicolae Melicioiu, Vasile Igna, Mircea Oprea poeți însemnați ai zilei de azi. Am publicat în presă deodată cu aceștia, fiind mai matur decât ei la acea vreme. Mi-aduc aminte prin 1963 – 1964, versul său era exact, cumpănit de parcă ar fi aparținut unui ardelean. S-a și pripășit ani buni pe lângă satele transilvane ale lui Coșbuc, unde va fi învățat lentoarea, răbdarea și amânarea. Nu l-au mai luat cu vorba, la revenire pe Jiu, oltenii lui din Gorj, cei care la vârste mici fac deja de câte o bibliotecă scrisă, care se grăbesc și nu ratează nimic. A fost nevoie să-i smulg aproape acest volum din mâinile timorate, dar și asta după un an de insistențe.

Nostalgia caramaderiei studentești e hotărâtoare. Mă gândeam că voi citi ceva vetust rămas de pe vremea debutului, când se purta o altfel de poezie mai cuminte. Abia apăreau cele dintâi îndrăzneli ale lui Nechita Stănescu „Zeul tinereții” ce se răzbuna în lapte, fiind mai degrabă tradiționalismul Flaubert. Ion Dincă nu era sihăstritul Ioan Alexandru. Mă gândeam că voi fi îngăduitor cu versul clasic cu încă ritm și rime împerechiate sau încrucișate, migălos și tandru – nici vorba de așa ceva, în afară de câteva mostre din ceea ce știa să scrie acum aproape patru decenii, lăsate parcă pentru a demonstra că nu-i este străin și nici antipatic didacticismul poetic din totdeauna, Nicola Visa e extrem de actual, ba așa zice adesea e în calendarul de mâine sau de poimâine, răscolind o tinerețe care nu mai este a lui, dar poate fi a poeziei sale. Aceasta nu se manifestă doar în forme, și ele uneori surprinzătoare prin noutate, dar mai ales prin conținut. Deși parcă ar visa fondul poemelor sale este frecvent cotidian, lăsându-se fascinat, încântat de toate grosolăniile și prozaismele timpului nostru, de perversiunea și frivolitatea politicii, de duhurile justiției, de perversiunile relațiilor externe. El parcă ar vrea să întoarcă spatele acestor inestetisme obligatorii și se refugiază în paginile pierdute ale lui Esculap sau Socrate, dar nu poate rezista tentației și sare senzațional direct la Bill Clinton, făcând totodată și o trăsătură de legătură geografică între Arctica – apa lină Ninive și moderna cădere Niagara. În limbaj amestecurile sunt și mai năucitoare, alegând neconținut arhaisme și barbarisme neologice și prăbușindu-le nu de puține ori în provincialisme. Are și o topică de avangardă învechită care mi-a amintit de acea retorică a lui Ilarie Voronca. Nu e vorba de nicio influență, doar de o coincidență de construcție; pentru că acum patru decenii poetul fugitiv al Columnei era la secrete, iar cotele respective de la biblioteca universitară nu le știam decât câțiva norocoși care ne jucam cu focul. Foarte mult îmi place cum taie versul, fraza lui destul de lungă, brusc după câte o conjuncție sau prepoziție, zgâlțâind astfel gramatica tradițională - se află aici o trăsătură a poeziei sale. Nu ezită să arunce cuvântul în arenă și nici nu-l studiază. Nu speculează alăturările lui neașteptate. Teoreticienii numesc asemenea asocieri, deseori proiectate de poet oximoron, dar nu cred că Nicola Visa s-a gândit în mod expres la el. Dacă zice undeva de pildă *moartea nașterii*” nu e ceva căutat, forțat, artificial. El chiar crede, consideră că există un asemenea moment, unul mult mai dificil de explicat și de dovedit decât inversul lui, pe care nu-l remarcă *nașterea morții* pentru că e ceva mai banal. Altă trăsătură – poezia îi apare ca un soi de contaminare prin simpla atingere a celor reale, cotidiene cu cele imagini veșnice cu sau fără program anume, poetul constată că orice, deopotrivă sublimul și tembelismul sau ipocrizia, poate deveni vers și chiar trebuie să devină vers pentru că și imaginarul să contamineze realul, nu doar invers. El face aceasta nu din rațiuni corective sau vindicative, deși lasă să se înțeleagă că ar avea destule de reproșat injustiției contemporane și banditismului economic, ci pur și simplu pentru a da tuturor datelor realității bune rele un aer de înțelegere, de îngăduință. Nicola Visa vrea astfel pace în plin război, vrea și iertare. Crist apare de vreo două ori în substanța versurilor, exact atunci când resimte nevoia întoarcerii la poezia pierdută: *Spre tine colind/ cel ce ai uitat de Crist/ împăratul poetului/ citit printre cuțite împărțitoare ale Duhului Sfânt./ Aici se trădează singura dramă adevărată a poetului și se divulgă examinarea exagerată. Ineficiența și îndepărtarea poeziei, însăși sufletele oamenilor. Este demn și reținut, în acest sens chiar finalul volumului care poate fi nu numai o hartă poetică inversă, aproape un epitaf, ci și un argument al multiplelor calități vechi și noi, atribuite concomitent prevestirii – prefață și recviemului postfață, al unei poezii care păcat că n-a apărut mai demult, dar e foarte bine că a apărut chiar acum.*

Alo!... Da! E poezia „Ciocolată de metal”

Circulă pe hornul stelei/ între sud și Gibraltar./ Nu mai are densitate/ ca fără val./ nu mai cântă ca surceaua/ curtezane și revistă./ poezia din prefixe /e imperial lingvistic./ Educată pe butoiul monocronic de sonet./ poezia ponosită zace printre cozi de lemn./

Tratat într-o remorcă fără număr

Cinstea spânzurată de alt adevăr./ E altă pulbere peste pulberea timpului./ Acid meditativ./ Nu doar imaginea acestei deziluzii./ Iar cu privire la dezgust./ E o taină inferioară./ Ni s-a atrofiat târșul din profunzime./ Suntem incompleți, nu pentru noi/ Ci pentru capete tolbă./ Cu orizont de tunici întinate./ Observațiune stoarsă pe peretele catedralei X/ Cârpiată cu tencuială de sensibilitate./ Suntem niște mărunti / Într-un plic parafat cu cerneală publică./ Știm că vom fi flacăra pe banda de cremene a fatalității./ Exact sensul unei smerite molecule./ De a semnala sub răscrucea oricărei Duminici/ Praji???? pentru fericire dintr-un pachet a occidental/ Și deci cinstea noastră triumfă vulgar./ Nemișcată la atacul nervos al păianjenului./ Filtrat pe al zorilor cântec./

Rugăciune pentru musca de lux

Nu vă mai lăudați că foamea hrănește ordinea fericirii/ Fiindcă patronii nu au destui bani pentru dezvoltarea parlamentelor vagaboante ale norilor epileptici./ Care devoră niște picturi bogătașe în oceane./ Nu pe pământ peste palatul speranței./ Dar voi evoluati în palatele voastre./ Și nu vă mai grăbiți pe coridorul leucemic al justiției./ de unde musca de lux vă chinuie agonia cu degetul înfrângerii./ Desăvârșindu-vă papornice de lacrimi./ Ea vă oferă demnitatea frânghiei./ Scrâșnirea în cârpă a istoriei./ De aceea uriași generali cu pași sub viitorul sabiei comemorează duoșia izvorului asasin./ Când își împântă în bot știința murdăriei./

Alt număr

A fost călătorie în lacrimă, nesfârșită silă./ Ceasul

nostru e potrivit după steaua grâului./ Odor de zeu, chiar dacă fulguie clipa./ A fost... nu pot să inventez ce-a fost/ Dar ne cântase legendele măcar pe sub aripa acelei păsări principale./ Din vrăjmășia imperiului interzis de moarte, / Nu am văzut decât călătorii chiar pe umărul facerii./ Înaltă în sacrificii/ Și cine le-a memorat fals, de pieire va osteni/ La gala anotimpului mut prin miezul păcii./ Eu pot să citesc în albina viitorului/ Nerecunoscătorii vor sfârși la curea interzisă în labirint./ A fost o călătorie doar cât un prag de virtute peste lacrimă./ Atât! Și iată că iar începe somnul legendei despre adevăr./

Prin Pitagora

Întâi s-ar fi născut litera în materie./ Apoi spiritul, pentru a o căuta între suprafețe și adâncime./ Omul din tribunale crește mai mult decât spiritul./ Care după ce s-a născut, a deschis Hades/ul iadului/ Și s-a întors prin tulpina spre care trebuia să facă armonie./

Aceștia sunt totuși zeii, oricâtă enigmă politică ar fi îndelung./ Aceasta în final este simțul măsurii materiei în viață și rest prin el însuși./ Nimic nepărănd a fantastic./ Dar orice origine deviază în cochilia minții./ Însuși spiritul arde în fermentații și prin Pitagora./ lumea își naște răul din propria-i înțelepciune./ Atunci s-au născut șerpi și gângăniile reale. Omul le admiră și învață purtare de junglă./

Note de prohod

Ce-a fost în starea eternă de fluviu?!.../ Succesiune de alte bezne diluvii./ Măcel de speranțe osândite într-o pădure./ Instanțe de seceri, ciocane între bolduri./ Ce-a fost în starea cu stuf de castel, protectoare rebel./ Asedii de trupuri doar cu iz, înpinși de norod./ În lanuri de orânduirii zăcute-n prohod./ Ce-a fost?... Stare de rai cu sfială-ntre cruci./ Pentru ce există bogăți, pentru că există haiduci./ Turta brutală, bucuria în coșul cu sânge polar./ Păi universul din om e stoc sperjur milenar./ Ce-a fost în starea de azi? Aceleași diluvii, aceleași cetăți de ură, spre bietul fluviu./ Speranțe în măcel tocat pe principii de pleavă./ Popor! Drepti! Noi suntem tunul./ Voi munca scobită-n ghiulea pentru țevă./

Fotografie de caftan

O tumaare universală, profetic jucând în ochii calendarului, ce înaltează al nenorocirii epileptice./ Totul spre noi, cu viermii suindu-și hoția de privilegiu./ Alte dureri destrămate public./ Viespi metalice, liane de congrese de sfâșiate popoare./ Când tocmai ei, epidermă vrăjmașe./ Ucid speranța prezentului înviat de hecatombe, ale propriilor lor victorii./ Ființe nefericite într-un dărmat a lor viitor labirint./

Înger de vorbe

Infinitatea îngheață lumina în clipirea pământului / Ochiul mărginirii învinge patima soarelui într-o sfâșiere lăuntrică / Sălbatici cai veghează din foisor amurgul./ Eu, păcatul straniu din pacea adevărului, dezgheț stele./ Odată cu teama de a turna lumină peste împietritul hățuș./ Vizionari ai paiatelor, îngeri de vorbe, eroi cu mâini de calcar legați de cochilii./ Fug după vaduri de valuri.

Sculptorul Ion Alexandrescu

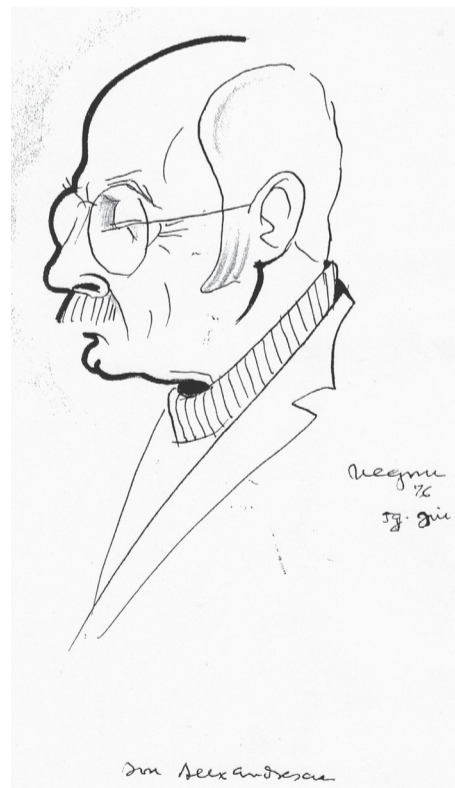
Ion Mocioi

Sculptorul în piatră Ioan Alexandrescu a avut fericirea de a fi în apropierea părintelui sculpturii moderne, sub îndrumarea căruia a lucrat în anul 1938 la Târgu-Jiu, pentru finisarea „Porții Sărutului”.

Constantin Brâncuși i-a apreciat destoinicia și stăpânirea inciziilor pe monumentală operă de la intra-

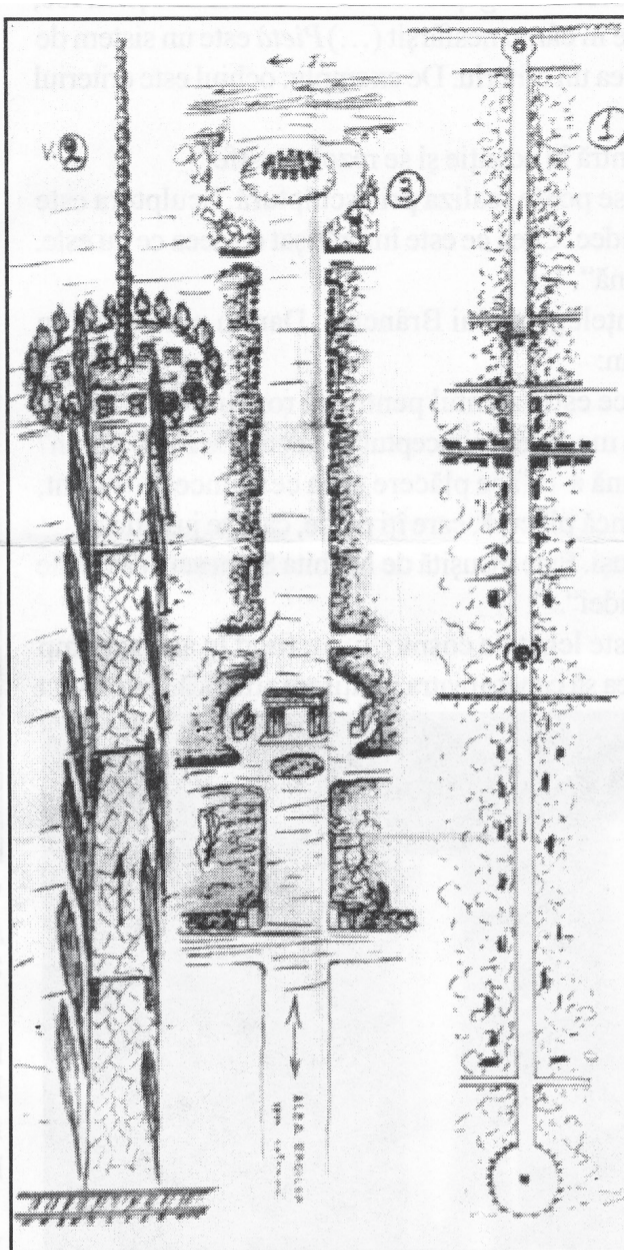
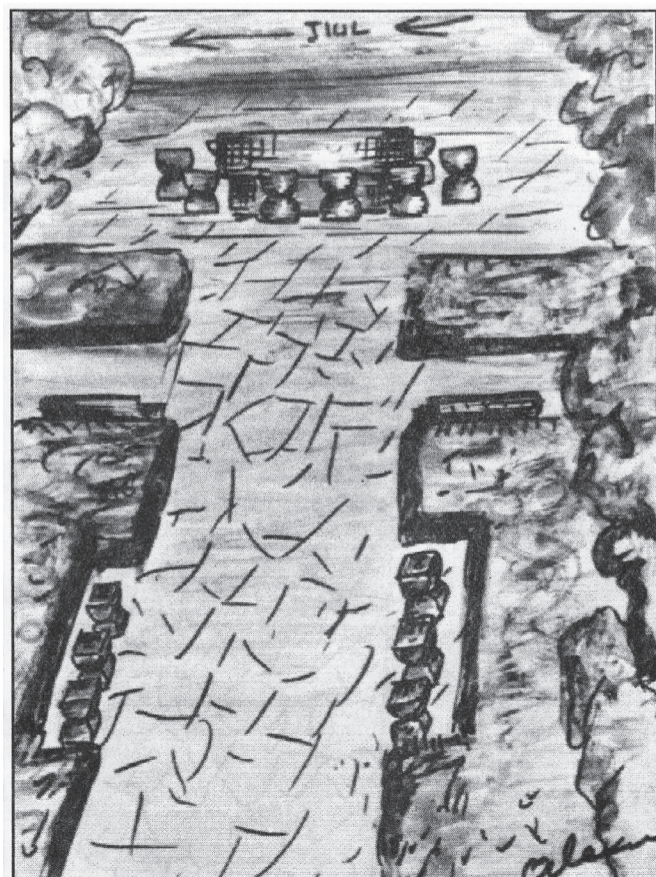

rea în grădina publică a municipiului nostru.

Dintre cei trei pietrari recrutați de la București pentru a lucra aici, numai Ioan Alexandrescu a reușit să fie apreciat de maestrul său, să câștige prietenia lui. Nu-i lega altceva în afară că s-a născut în aceeași zi și aceeași lună cu Brâncuși: 19 februarie, dar cu mult mai târziu (1911), - decât originea țărăneas-că, despre care adesea au stat de vorbă, și poate firul vieții până la

un punct asemănător. Ioan Alexandrescu venea din Lipova banatului, trecuse și el printr-o școală de meserii - secția de sculptură, la Arad, așa cum Brâncuși o absolvise la Craiova, a urmat câțiva ani la Școala de arte frumoase din Timișoara - unde l-a avut director pe sculptorul Romulus Ladea, așa cum Brâncuși fusese „student” la București, numai că greutatea unei vieți sociale improprie afirmării celor de jos l-au oprit în urcușul său artistic. Maestrul său depășise prin vo-

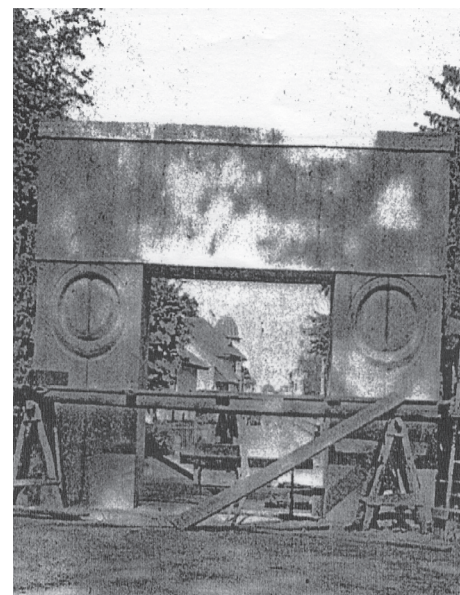
ință și dârzenie toate obstacolele, luase în picioare drumul spre Paris, pentru a arăta lumii izvoarele artei noi, drumurile ei moderne. Totuși, întâlnindu-se la Târgu-Jiu, afinitatea tânărului pietrar s-a transformat într-o admirație cu rezonanțe deosebite pentru Brâncuși, admirație care le-a umplut timpul istoric din inciziile de pe arhitrava „Porții sărutului”¹.

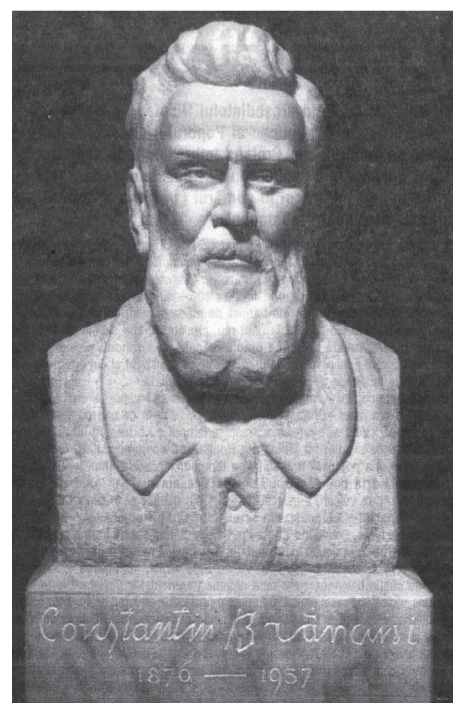
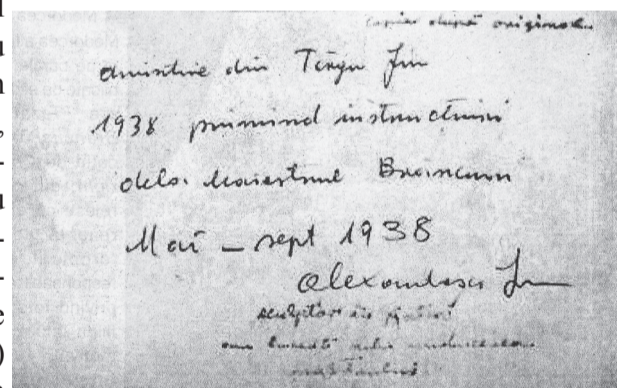
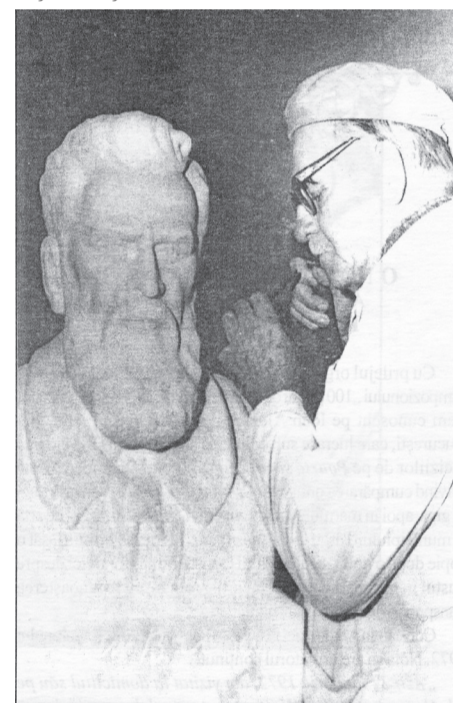
APRECIERI

Ion Alexandrescu a fost „un adevărat artist, sensibil și plin de talent” - „era mai întâi de toate un om adevărat, în înțelesul deplin al cuvântului, un om bun, de omenie, nu numai o inteligență și un talent”².

Brâncuși „și-a dat imediat seama (în 1937) că tânărul Alexandrescu ieșea cu totul în evidență, în comparație cu toți ceilalți cioplitori pe care (...) i-a pus la încercare la Târgu-Jiu. Până la urmă l-a reținut pe lângă el numai pe Ion Alexandrescu, în care avea deplină încredere. La finisarea „Porții Sărutului”, după ce aceasta fusese adusă într-o formă convenabilă pentru cioplire, Ion Alexandrescu a lucrat zi de zi, luni întregi, condus direct de marele artist

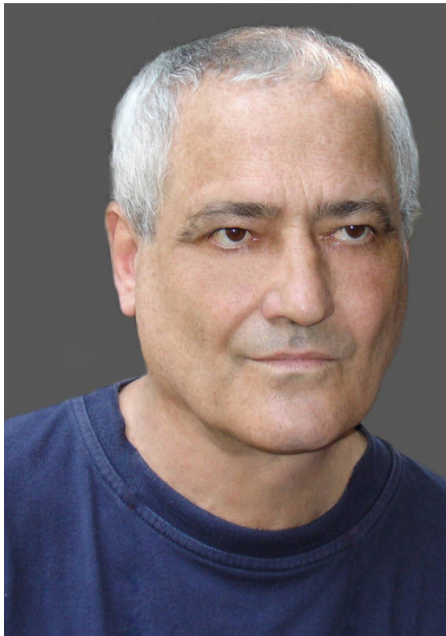
Brâncuși (...), transpunând în viață schițele pe care Brâncuși le desena treptat (...), intuind cu o surpinzătoare exactitate tot ce gândise și tot ce voia Brâncuși, a cizelat în piatră una din marile capodopere brâncușiene și mondiale”.

² GEORGESCU-GORJAN, *Necrolog pentru Ion Alexandrescu (12.V.1981)*, în „Brâncuși”, Târgu-Jiu, 1996, nr. 3-4 / 7-8, decembrie, p. 14.

¹ „Coloana”, dec. 1975, p. 16

Despre tabla împărțelii

Aurel Antonie

Nu știu alții pe la ce școli au învățat carte, dar pe mine, la școala unde eram arondat, m-au învățat tabla înmulțirii. Învățătorii mei se gândeau că această tablă îmi va ușura drumul în viață. Cei care mă trimiseseră pe mine acolo în postura de elev și pe ei în postura de învățători își făcuseră bine datoria. Despre tabla împărțirii nu se vorbea pe atunci. Și nu se vorbește nici astăzi. Tabla împărțirii este folosită din plin și este cunoscută doar de inițiați. Este un ordin inițiativ al jefuitorilor. De inițiatii în problema jafului. Noi, oamenii de rând trebuia să cunoaștem doar tabla adunării și tabla înmulțirii. Desigur că tabla înmulțirii îi ajută în primul rând pe cei care au ceva de înmulțit, întrucât pe cei care nu au nimic tabla înmulțirii chiar îi încurcă. Cum să înmulțești cifra zero cu, să zicem, o sută, nu dă decât nimic, adică de o sută de ori mai mult nimic decât era înainte. Un fel de o sută de nimicuri cu care te-ai pricopsit. Calea nu e bună. Trebuie s-o luăm altfel. Spre calea împărțitului. Dar, te poți mira în mod firesc, cum să împărțim ce nu avem?

Aici este toată arta. Să împărțim ce au alții și nu știu că au. Adică planeta. Primul care a împărțit a fost Domnul Dumnezeu. Eu cred că El a și inventat Tabla Împărțelii. El a spus poporului lui Israel că le va da pe mână... dar mai bine să cităm: „Când veți intra în țara Canaanului, țara aceasta va fi moștenirea voastră.” Asemenea danii de pământuri locuite de alte popoare sunt destul de frecvente în Biblie. Toate erau făcute în favoarea poporului lui Israel care venea din pribegie și nu-și prea găsea locul în acea zonă. Acum trebuie să recunoaștem că Dumnezeu avea tot dreptul să împartă pământ cui voia el întrucât El îl făcuse. La fel de adevărat este și faptul că El dăruia pământuri deja locuite de oameni, de popoare și de populații. Dar tot el făcuse și acele popoare, populații și locuitori. Acest exemplu rău va fi urmat mai târziu de suita nesfârșită de împărțitori de pământuri care nu erau ale lor. Când pe urmele Domnului, ei au uitat că acolo locuiesc oameni și le-au luat pământul pe care apoi l-au dat și apoi l-au împărțit și negociat și apoi... Adică au făcut toate nemerniciile care se pot face cu un lucru care nu este al tău. Și cine era mai îndreptățit să îm-

partă planeta aceasta decât vicarul lui Hristos, adică Papa? Lucrurile erau destul de încurcate pe la anul 1493. Spania și Portugalia tocmai se pregăteau de ceartă pe niște teritorii pe care nu le văzuseră niciodată dar pe care le doreau. Este vorba de Insulele Mirodeniilor cum erau denumite pe atunci. Cine deținea aceste insule deținea Bogăția. Bogăția cu B mare. Un săculeț cu piper valora cât un săculeț cu argint. Așa că merita osteneala de a te avânta cu corăbiile în acele insule. Din socotelile armatorilor, dacă o singură corabie dintr-o flotă de cinci plecate, se întorcea cu marfă totul devenea câștig. Erau plătiți și marinarii dispăruți în mare. Erau plătiți către familii în piper. Nu spunem cât piper valora un marinar pentru a nu umili ființa umană, dar nu prea mult. Cele două regate s-ar fi avântat spre acele insule, dar nu puteau s-o facă fără binecuvântarea Papei.

Pentru a evita un război Papa i-a luat lângă el pe cei doi fii iubiți adică regele Spaniei și regele Portugaliei. Nu se luptaseră ei cu maurii? Nu găzduiseră ei cu generozitate închiziția pe pământurile lor? Nu l-au sprijinit ei pe Papă în toate situațiile când regi mai recalitranti din nordul Europei îl contestau? Deci este vorba de doi fii iubiți. Fiecare și-a spus pasul neuitând să adauge câte căruțe cu butoaie pline cu ducați de aur au adus cu ei. Papa a ascultat plin de înțelepciune doleanțele lor, a trimis slujbașii să le verifice spusese, cele referitoare la căruțe și butoaie, apoi a i-a tras mai aproape de Portulanul pe care îl avea pe perete. Cele mai iscusite minți ale cartografiei lucrău în permanență în cancelariile marilor navigatori ai timpului, adică Spania și Portugalia. Anglia încă dormea. Navigația ei a început după Columb. Navigatorii aduceau informații, cartografiile le cartografiau și toate informațiile ajungeau la cartografi Papei. Astfel încât Portulanul Papei era cel mai exact la acea dată. Și Papa, cântărind atent daniile primite, a zis ce a zis și la 4 mai 1493 a dat o Bulă papală care prevedea că țărilor nedescoperite la apus de linia trasată de el, de Papă pe portulanul său (linia era un fel de meridian situat cam la o sută de leghe de Insulele Capului Verde) să aparțină iubitului său copil Spania, iar cele descoperite la răsărit de această linie să aparțină iubitului său copil Portugalia. Trebuie să facem o mică precizare aici. Pe vremea aceea Pământul era plat. Deci, nefiind sferic, cei doi fii iubiți nu aveau cum să se întâlnească din nou. Deci dintr-o singură trăsătură de condei cei doi regi s-au văzut stăpânii întregului glob pământesc, mai puțin Europa. Dar ce conta Europa în raport cu acele fabuloase Insule ale Mirodeniilor. Acolo voiau cei doi regi să ajungă. Unul pe la răsărit și celălalt pe la apus. Acesta era momentul în care au apărut în scenă marii navigatori care au inițiat era marilor descoperiri geografice despre care ne vom face vorbire în viitoarele articole.

Descântec de locuit lumea

Elena Roată

Îmi plimb nedumeririle într-un oraș, în care, cum îmi place să spun, trebuie să înveti să te ferești de ratare. Sunt zile (și nu putine) când mă invinuiesc pentru că nu caut omul care să mă bucure îndeajuns. Când îl găsesc, în mod bizar, nu știu cum să mă port. Îmi doresc să amân cât pot de mult clipa de rămas bun, tratând cu banalitate scurgerea voit suprarealistă a timpului. Îmi place să întârzii în spațiul complicitar al nevoii de altul, știind cât îmi este de greu/de rău fără el.

Cândva, spațiul unui studio de televiziune privilegia asemenea momente. În tâlnirile se dovedeau a fi rodul unei așteptări prelungite, care trezea în mine instincte adormite. Dialogurile m-au învățat că am minunate drepturi, peste care am trecut din neștiință. Bunăoară, dreptul de a sărbători, prin muzică și poezie, omul. Act de pură gratuitate, veți zice. Poate aveți dreptate. Dar ce bine mă simt locuind spațiul vibrațiilor. Rezonanța lui vine din vecinătatea cosmosului neîncăpător pentru biografia poetului. De prea mult lirism, aerul sparge tăria cerului, conditionându-ne, nouă oamenilor, plutirea. Oxigenarea lumii e cea mai grea sarcină a celui care, prin logos, condamnă sărăcirea în spirit a omenirii. „Cine se încumetă să salveze sufletul bântuit de orbire, sau de muțenie? Prin ce metode, poți opri arderea sau înecul? Cum te poți lecu de dragoste sau de dor? Cum să stingi cenușa tăciunelui, ca să nu se mai aprindă vreodată boala necuratului? Cum să afli cărarea fâcăturilor ucise de rănilor pământului?”

Versurile Mihaelei Sanda Popescu (Marinescu) știu cum. Pentru că s-au născut, din ardere și sete, boli de dincolo de moarte, supraviețuitoare condamnate să trăiască sfidând spaima de nimeni și de nimic. Cu toate acestea, sunt boli, care își folosesc îndârjit puterea, creînd suferința imunizată (sau cum ar spune poeta „noli me tangere”). Locuirea într-un asemenea spațiu, e dificilă, e posibilă doar prin eliberări energetice la fel de violente, precum blestemul, rugăciunea, vraja sau magia. Poeta le folosește pentru a elibera spiritul încarcerat, gândul oprimat și sufletul rătăcit. Atrasă de poezia lui Ion Barbu, Mihaela Sanda Popescu (Marinescu) are o viziune mito-poetică asupra lirismului de tip reflexiv și intelectualizat. Autoarea ciclului de versuri „Vibrații colaterale” crede în forța care locuiește în verbul „care ucide”. Descântecul i-o cere necondiționat, de aceea structurile magico-ritualice transformă țesătura textului într-un văl misterios. Condiția creatorului privilegiază acest scenariu: „e orb de tot poetul care caută”. Însetat, „soarbe azur în loc de apă”, dar boala nu e învinsă. Leacurile sunt stărpite, pentru că universul însuși e o rană deschisă: „o lună-nfîge cornul în rărunchi”.

Viziuni apocaliptice (de natură expresionistă) anunță un cataclism natural: „se așcurge seva”, „ucise cercuri se topesc în rând”. Semnele lumii se convertesc, o altă ordine se instalează. Nimeni nu o vede, doar o simte. Instinctul naște, așadar, poezia: „în brațe sărace/oftatul desface”. Descântecul o salvează de la pierire („gheara lacomă de lut”), o „înzdrăvenește” cu vers „căutat, curat, scăpat”. Ritualul magic al oglinzii pedepsește pe cel care caută, iscoditor, sensurile lumi și ale dragostei vinovate: „oglinzi sunt chipurile toate”. Versurile-refren nu întârzie să apară în jocul periculos al esențelor și al aparențelor: „În mîntea mea/ adusu-s-au aduse/Aduse de cu seara și aprinse”. Vraja este periculoasă, rupe cuvinte și instituie tăceri: „cuvinte n-am mai spus/ de-acum o lună/Că cineva cu o privire seacă, / Mi le-a sorbit hain / în loc de apă”. Foamea de spațiu translucid, rece, opresiv e atât de mare, încât căutările nu se opresc la hotarele concretului. Își doresc mai mult, explorând invizibilul, abstractul, iluzoriul, gândul sau ideea: „desculță urcă seva în coroane”, „ferestrele pătrate se deschid”. Energetic, orice este posibil, de vreme ce metafora încorporează mitul și simbolul, deopotrivă: „apele au spart în zare peștii / Din buzele cuvintelor subțiri”. Sașietatea nu e îndeajuns, nu mulțumeste. E, mai degrabă, ilegală pentru logos: „Rostirea mulțumită și săracă/ Așteaptă vremea să-și găsească rostul”. Fără să se teamă, autoarea deconspiră scenariile ritualice, le numește „cântece –descântece”, la vreme, blesteme, invocând „urātu’ care vine pe sec și strigă mă-nec, mă-nec!” E grabă mare în casa celui care vrea să se lepede de pustiul din suflet. Sunt invocate, prin versuri de tip incantație, toate practicile vrăjitoriei, duse la bun sfârșit cu ajutorul obiectelor de tip magic: „ciob de oală smălțuită, țeapă sură de arici”, „Cracă uscată”. Descântecul de urât stă sub semnul rătăcirii, al bântuirii prin lume, al smintirii: „De milă te-a luat/ Te duce hai-hui/Că milă i-a fost/ De sufletul cui? / Doar de sufletul lui”.

Registru liric e neschimbat în ciclul intitulat Viorile plâng. Boala de care suferă versul e mult mai gravă, „e gol de dor și dor de gol”. Neantizarea, agonizarea nimicului, golul sălbatic și înfometat pun în pericol sufletul. Frenezia jocului este compensatorie: „Joacă, joacă neîntrepută/ Joacă, joacă și iar joacă”. Dans drăcesc, exorcizant, ritm amețitor, narcotic: „Somnul să le cheme/ Pe sub alte perne/ Dincolo de gene./ Dincolo de gene”. Imagismul șochează prin forța reprezentării simbolice: „Bolta se răsfrânge-n două / Lupii suri mănâncă ceața”. Metafora legitimează coborârea în iad. Interesant este că nu întunericul, ci lumina este atotstăpânitoare. Peisajul este rece, sticlos, de un înspăimântător suprarealism: „Arde roua rourată/ Liniștea o cumă renii,/ Luna zace cenușie/La fântânile poienii”. Sub vraja descântecului, natura exorcizată se mărturisește: „Crengile-și desfac durerea”. Iar sufletul se zbate să se împlinească. Din acest moment, locuirea devine un chin. Nimic nu mai este ceea ce a fost („apar doar suflete închiriate”).

Hipersensibilă, lucid temătoare, Mihaela Sanda Popescu (Marinescu) nu cunoaște împlinirea. Descântecele nu au lecut „bolile”, pentru că nu au putut îndura sufletul doritor de preaplin, niciodată potolit de foamea de spațiu, de setea de absolut și de iubirea de semeni.

POEME

Vibrații colaterale

noli me tangere

Ucise cercuri se topesc în rouă,
Cohorte se preling în ceața deasă
E orb de tot poetul care cântă
Și rătăcit în drumul către casă...

O lună-nfuge cornul în rărunchi,
Se scurge seva pe sub coaja seacă,
E orb de tot poetul care cântă
Că a sorbit azur în loc de apă...

Despre însemnul nou din lumea
nouă...

Stă scris pe cornu- nfipt în coaja seacă,
Un alt poet își risipește ochii,
Un alt azur sorbit în loc de apă...

*
* *
*

... asfaltu-i senin...
Prin iedera crudă,
pașii rămân lumini ascunse,

În brațe sărace
Oftatul desface
O rugă la rugul mocnit,

Târziu, geana picură picură, picură...
E dorul luminii de umbre...

Iar noi ne desprindem de ramura goală
În gestul uscat al tăcerii...

*
* *
*

Cuvântul zis e cerul tot,
în strop
de suflet și răcoare,
E prins în sticla de azur,
curat
cântat
e ochi ascuns
sub vălul pur...
Curat,
cântat,
scăpat acum,
din gheara lacomă de lut,
în săniile albe a-nceput...

Cu lama-n piatră adâncit,
cuvântul scris, căzut, rănit,
de zbor tăiat,
e greu de tot.

Rămas stingher...

...și săniile vin să care-n cer
Tot greu străns,
în sticle spart,
dintr-un ungher...

Oglinzi sunt chipurile
toate

Purtam cândva șuvițele aduse către
gânduri,
Suiam, ușor, pe luciul din albastru,
Am adăstat într-o alcătuire
În care noi eram la ceas de astru...
Ferestre deschideam să iasă fumul
din dorul vorbelor arzând...

Printre șuvițe-aduse către gând...

Răzbate în copaci un cer zgâriat
și- un nor flămând...

Iubire căutăm în chipuri,
păcat păcătuind peste nimicuri,
săruți icoana, sărutând săruturi,

printre șuvițe-aduse către gând...

*
* *
*

În mintea mea adusu-s-au aduse
Aduse de cu seară și apuse
Într-un molcom pahar de lună plină,
Cântarea ta haină, iar haină...
Când totul începea sub o lumină,
Sau sub o roată mare, de fântână...

Cuvinte n-am mai spus de-acum o
lună
Că cineva cu o privire seacă,
Mi le-a sorbit hain, în loc de apă,
Într-un molcom pahar de lună plină...

Cântarea ta haină, iar haină,
Aduse de cu seară și apuse
În mintea mea adusu-s-au aduse...

Tu...

*Prin brațele ei
Ghețari în idei,*

[Ion Barbu Uvedenrode]

Rostirea mulțumită și săracă,
Așteaptă vremea să-și găsească rostul...
Scânteii aruncă dinților de lup
... ca să-i adune-n luminișul nostru.

Sărac erai încă din vremea veche
Când împleteai hotarele în luturi...
te cheamă noima altor începuturi...
...e-aceeași Lorelei, cu altă barcă?

Din frumusețea cântecelor toate,
trăiești amar, alături de icoane,
povestea ta așteaptă pe la scorburi,
...desculță urcă seva în coroane...

Pe drumuri te ascunzi de drumul tău,
În brațele cu ghețuri de idei,
Ferestrele pătrate se deschid
...spre-aceiași zid cu umbre de femei...

Rostirea mulțumită și săracă,
Așteaptă vremea să-și găsească rostul...
Scânteii aruncă dinților de lup
... ca să-i adune-n luminișul nostru.

Suflarea-ncet alunecă la colțuri
... și apele au spart în zare peștii
Din buzele cuvintelor subțiri,

... auzi cântarea-n scorbura poveștii?

*
* *
*

...și menestrelul este trist
Ca-ntr-o poveste - nsingurată,
Pe când pământul dădea roată
La tot ce se uita în noi...

Și cântă iar ca-ntr-un descânt

Că ne iubeam ușor, ușor,
Cu dorul agățat de nor,
în vis...

Se zbate pasărea-n abis
că ne e scris
Să ne iubim doar în cuvânt...

Cântece – descântece, la
vreme, blesteme

*Loin de nous la sagesse
[Henry Pacory]*

Urātu' vine pe sec
Și strigă „mă-nec, mă-nec !”

*
* *
*

Înuu!... cum de veniși aici,
Țeapă sură de arici,
Ciob de oală smălțuită
Cu o lingură tocmită
Goală, atârând la preț...
Smoală picurași pe scara
Dintr-un lemn în care strigă
Numai moara...

Ai lăsat pe lângă poartă,
Plozii adormiți la toartă,
Și flămânzi
Că nu le-ai dat
roua care ți-a secăt,
Când în lume ai plecat...

Să cerșești
La ferești...
Pe-o cracă
Uscată...

Urâtă ești fată
Și goală de rouă,
Minciună de milă,
Tăiată în două,
Cu o lingură tocmită
Goală, atârând la preț...

Smoală
pe scară,
Vorbși ca o moară...

Te du fără soare,
Te du fără zare,
Te du fără cale...

Că...
De milă te-a luat,
Te duce haihui,
Că milă i-a fost,
De sufletul cui?
Doar de sufletul lui!

Să-ți vină omul,
Ca pomul pe drum,
Să-ți curme păcatul,
pe cale,
în zare...

De milă te-o lua
De sufletul cui?
Doar de sufletul lui!

Viorile plâng...

Din cercul de hotar rotit in mine
Și spart ușor de umbra unui zid,
Viorile-arcade se deschid
În neuitate, umbrele senine...

Mihaela Sanda Marinescu

Acum te strigă timpul nechemat
E gol de dor și dor de gol i-e cerul
Atât de sus,
de dus
și de uitat...

Se uită mut la ce se-ntâmplă jos,

E gol de dor
și dor de gol i-e cerul...
răzbit,
cernit,
amurg roșit,
în care cerul s-a rănit...

De milă te-a luat,
Și te duce haihui,
Că milă i-a fost,
De sufletul cui?
Doar de sufletul lui!

*
* *
*

Răgazul te supără,
Cuvintele – ciutură,
Fântânile surpă
În peceti de umbre,
și de lună nouă...

Ochi de rouă,
Se închină
Unde roua e lumină
Și săgeata
Iată,
De sărut curmată...

De milă te-a luat
Și te duce haihui,
Că milă i-a fost,
De sufletul cui?
De sufletul lui!

*
* *
*

Arde roua rourată
Liniștea o curmă renii,
Luna zace cenușie
La fântânile poienii
Unde tu rănești arcașul,
Unde tu strivești gonașul...

Adăstați la ușa iernii,
Cătă renii,
Cătă renii
Iarba sură
A sprâncenii...

Du-te iar
Dor – dor de sare
și pocale răzlețite,

Du-te iar
dor-dor de munte
Și de iazuri înfrățite...

Cătă drumul vârcolacii,
Ușa-ncet adie vremii,
Du-te umbră răzlețită
Du-te, du-te, adormită
Visul să ți-l pască renii
La fântânile poienii...

De milă te-a luat
Și te duce haihui,
Că milă i-a fost,
De sufletul cui?
Doar de sufletul lui!

SPIRITUALITATE – CULTURĂ

Prof.univ.dr. Constantin Mircioiu

Biserica vrânceană al cărei Ctitor este gorjeanul prof.univ.dr. Constantin Mircioiu face parte din Comuna Corbița

Anul acesta, în ziua de Sfantul Ilie, într-un sat fără biserică din Vrancea, gorjeanul Constantin Mircioiu, om cu credință în Dumnezeu, a fost martorul Sfințirii unei Biserici ctitorită chiar de el. Modest din fire, abia a acceptat să se scrie despre fapta sa creștinească. Din acel sătuc se trage mama sa, de la a cărei trecere la cele veșnice s-au scurs până anul trecut 7(sapte) ani. Reamnitesc că avem de-a face cu un profesor doctor și în farmacologie dar și în matematici, în plus, Constantin Mircioiu fiind și membru al Academiei de Științe Medicale din România. Fiind de loc din Brădiceni, comuna Peștișani, ne nmândrim cu poate singura personalitate gorjeană în viață membru akl unei Academii. Redăm, mai jos, un scurt istoric al comunei din județul Vrancea, fotografii de la slujba de sfințire a Bisericii și fotografii(Ion Predoșanu)

Mama mea Maria era din satul Țuțu (tzutzu), sat al comunei Corbița și purta numele Țuțu. Numele acum a disparut, ultimul cu acest nume fiind fratele mamei, plecat în acest an de la noi. Deoarece în Țuțu erau dese alunecări de teren, satul a fost încet, încet părăsit. Sediul comunei s-a mutat în vale, la Corbița. Dar satul Corbița nu avea biserică. Nu se știe dacă a avut vreodată. La început dealul era preferat deoarece era înconjurat de pădure și deci mai apărat.

Preoții au tot venit și au plecat cu toții destul de repede. Ei nu s-au implicat în construirea bisericii. Ultimul venit, foarte tânăr, are doar câteva luni de activitate, în Șerbănești și în Țuțu.

De ridicarea bisericii s-a ocupat vărul meu Constantin Ivașcu, cântăreț de biserică, și fiul său Adrian Ivașcu, preot la Jăvreni (numit așa pentru că sătenii creșteau câinii de luptă care atacau caii, în timpul lui Ștefan cel Mare).

Sfințirea s-a făcut de către Prea Sfințitul Epifanie al Buzăului și Vrancei, care a dovedit de-lungul timpului o constantă prietenie, dragoste și preuire față de ctitori.

Acordarea distincției eparhiale “Sfântul Sava de la Buzău” de care m-am bucurat, cu pioșenie, a fost surpriza foarte plăcută prin faptul că, din punct de vedere istoric documentele privind viața și martiriul acestuia sunt o mărturie asupra vieții pe meleagurile noastre în acea vreme.

Țara apare în documente sub numele de Gotia, râul Mousaios, iar ierarhii ce păstoreau creștinii erau Betranion de la Tomis (capadochian și prieten al Sfântului Vasile cel Mare), și Wulfila de la Dristor), cel care a inventat alfabetul gotic și a tradus Biblia în limba goților.

Moaștele Sfântului Sava de la Buzău au fost luate în cele din urmă de preotul Sansala și trimise la Sud de Dunăre, episcopului Ascholiuș. La cererea Sfântului Vasile cel Mare, guvernatorul provinciei Sciția, Iulius Soarnus, a trimis bărbați vrednici de încredere pentru a ridica moaștele Sfântului Sava și a le duce în Cezareea Capadociei. Într-o epistolă din anul 374, Sfântul Vasile cel Mare confirmă primirea neprețiosului dar, mulțumind totodată pentru ajutorul acordat. Aceste sfinte moaște au fost însoțite și de o scrisoare a episcopului Bretanion al Tomisului de la acea dată, în care se descrie martiriul Sfântului Sava.”

De reținut că totul s-a petrecut într-un sat, care sărbătorise cu trei zile înainte Paștele.

Personal mă atrage foarte mult Wulfila, episcopul lor care fugise de persecuțiile lui Alaric în Sudul Dunării, în Imperiul Roman. Wulfila cel cunoscut de greacă, gotică și latină, dar și fondator așa spune, al limbii literare germane prin traducerea Biblei în limba poporului său (Codex Argenteus, scris cu cerneală de aur și argint pentru Teodorice cel Mare când era “împărat roman” la Ravenna, aflat acum la Biblioteca Universității Upsala), primul misionar în afara imperiului.

PORTRET DE BUNICĂ

Ion Căpruciu

Stam de vorbă, mai ieri, cu Mama Ana. Mama Ana are 7 clase primare făcute la Școala primară din Brădiceni pe când satul nostru nu intrase în epoca amarului pelin. Școala era pe atunci nouă construită după Reforma lui Spiru Haret. Ca mărturie, am un contract între Vasile Davițoiu și Meneș Antonio, un cărămidar din Târgu Jiu, prin care acesta se obliga a face una sută de mii de cărămizi din pământul lui Vasile Davițoiu din Racova. Înțelegerea era scrisă de mână, parcă de un caligraf, este scrisă de învățătorul Ion Buligan în februarie 1913, cu lux de amănunte până la un ban.

Mama Ana îmi povestește că a învățat printre altele cum se îngrijește via, cum se altoiește un pom și mai ales cum se iubeste aproapele. Și desigur aritmetică, Limba română și ca dovadă îmi recită „Dușmancele” de George Coșbuc.

Mama Ana a făcut și religie cu preotul, Părintele Theodor Gureanu i-a fost profesor de religie. Preotul Theodor Gureanu după ce a absolvit Seminarul a trebuit să facă Școala Normală, singura școală care îi da dreptul să predea religia.

Religia, spune Mama Ana începea din familie cu Înger îngerășul meu și cu sărut mâna când treceai pe drum pe lângă moșul cu baston.

Din clasa întâia, din prima zi, înainte de începerea lecțiilor, toți copiii se așezau în genunchi cu fața spre Răsărit, spre peretele unde se afla Icoana Maicii Domnului cu pruncul, și cu ei și învățătorul întreba pe copii ce zi e astăzi, luni răspundeau, Sfântul Ion sau Sfântul Petre și Pavel, Sfânta Paraschiva sau... și în câteva cuvinte li se spunea copiilor cine a fost Sfântul care are astăzi prăznuită ziua lui. Mama Ana are un întreg calendar în memoria ei. Și așa adusă de spate, dar cu ochii plini de lumină, poate să ne spună, mărturisește cu mâna pe inimă, și în ce zi va cădea ziua de Paști în 2050, când o s-o pomenească nepoții la cei din veci.

Mama Ana zice că-i născută pe 9 septembrie, că de aia o cheamă Ana și are o fată, Maria, care-i născută pe 8 septembrie care are un fiu, Gheorghe, născut pe 23 aprilie...

Mama Ana s-a măritat după voința lui Dumnezeu, cu Ion, un vecin căruia i-a auzit numele după un vechi obicei, în ziua de Sfântul Vasile când mânca un măr în tocul ușii, pe la 16 ani. Nun-

ta s-a făcut ca pe vremea aceea, cu toate ale ei, cu ploscă și lăutari, cu horele la mireasă și mire, cu adăpatul miresei, cu colocășiile și cu iertăciunile...

Părintele Theodor Gureanu, tot el a fost cel care a învățat-o și Crezul, și tot el i-a pus pirostriile pe cap când a întrebat ce sfânt alege să apere casa și familia, așa deodată și Ion al ei și ei au spus Ovedenia, 21 noiembrie.

Și a avut zile frumoase de mai și iunie lângă bărbatul ei cu cei doi copii, un băiat și o fată. Că Sfânta Ana și Sfânta Maria au fost alături de noi, povestește Mama Ana, cu câteva mărturii dumnezeiești...

Fiul meu, zice Mama Ana, s-a căsătorit (cu Certificatul de Căsătorie) pe 21 noiembrie, ziua prăznuită de toți ai noștri de dinainte de mine și unul din copii lui s-a însurat cu o fată născută pe 21 noiembrie.

Pot să fie întâmplări, cine știe, dar cine le-a ales, să ne spună și nouă. Mama Ana era la un spital când mi-a povestit toate acestea, zicea că i s-au împlinit zilele, și era împăcată cu sine...

Eu eram sigur că o s-o mai văd...

Pe peretele dinspre Răsărit, la patul ei, e afla o icoană. Sfinții și Dreptii părinți Ioachim și Ana.

Dumitru Tâlvescu Sau inocența nepierdută a ID-ului poetic

Eugen EVU

Dumitru Tâlvescu își reia (repliază) temele convergente ale volumului „Stăpân peste iluzii”, scrierile lui devenind și mai fluide, ca arterele colaterale ale unor meandre riverane. Este un om mare care recugetă lumea deopotrivă „adolescentin” și „bătrânește”: textele din acest nou volum sunt deopotrivă exerciții de auto-psihanaliză. Ele sunt transpuse probabil irepresibil cotidian, însă cu „visătorie” nocturnă, când ironic-sceptic, când cartezian. Poetul este evident un filolog practician, extrăgând fără complexe livrești, uimiri și vagi aforisme din tot ce „mișcă” iluzoriu, ca un fel de umbre de contrast ale realului. A scrie este a dezmiarda, urmele-cuvinte, pe astralul (holografic al) nostalgiei; starea este crepusculară, die Weltschmerz, „răul de lume”; ieșirea prin text (discurs) este în scepticismul care „vrăjește ironic/chipurile cu umbre”...

„Mai am putere să mângâi/ Urmele săruturilor de demult./ Uitate, ca-ntr-o carte veche, pe un raft./ Mai pot vedea clipirea veselă/ Privirea ta, de riduri văduvită./ Când timpul vrăjește, ironic./ Chipurile, cu umbre./ Mai sunt învingătorul zilei sterpe./ Printre iluzii, stăpân, degeaba./ Mai trec un an și-apoi un altul.../ În albume, nu mai sunt tot eu!” (Amintiri vesale). Starea de înstrăinare, de alienare, pe fondul paradiziacului pierdut. Retrospectiv, iubind-o pe Mnemosyne, dar și înamorat ca Endimion, de Lună, sora-soarelui, Dumitru Tâlvescu voalează constanta atemporală a... timpului, ca durată. Obsesia timpului este a memoriei ce inversează, regresiv, imuabila lui rotire. „Eterna reînnoire” eliadescă, punctată cu borne-poemenunțuri, aphorii, desigur ca o gesticulație patetică a „încetării”, a surprinderii în flash-uri, colaje, derulare cetică. Cronos este nocturn, lacom: „Hulpav, se-ncaieră timpul, cu zilele./ Înghițindu-le, pe nemestecate./ Atent, doar la nopți./ De le ele, mai speră, un gest de resemnare./ Potolindu-și setea cu visele lor.” (Nemurire).

Sentimentul asupritor este cel al neconsolării, ultra-firesc. Poate din nostalgia unui hedonism rural, tradițional? Imaginația curge „recuperator” în discurs. Când poetul este în grația muzei clasice, forma prozodică îi vine ca un tipar, ca un fagure de ceară, în care patosul, afectivitatea unui ultrasensibil (stângaci!) – sună mantric, tămăduitor auzului, deci se comunică (se cuminecă) mai incantatoriu: Poetul are harul spunerii constrictive, cum ar zice Doinaș, dar și al „oaselor de sepie”, diafane și transparente, imitând tălăzuirea cogito-ului: „albind ca pe oase/ cuvinte și spini”: „Lumina lunii adună sclipiri și le-ntoarce/ Spre spații mai largi, odihnite-ntr stele Șlefuit de deasă, înfinitul îl stoarce./ Cu o oglindă ce duce culoarea din ele./ Se-ntorc, mai târziu, pe pământ și mai noi./ Albind, ca pe oase, cuvinte și spini/ Cerul oprește din mers, trei speranțe de soi./ Cailor albi ce le-ntâmpină și le poartă, senini. Glumeț și-mpăcat, eul privește și face/ Grijiilor fâgaș, întâmplărilor cale și naște/ Lumini prihănite în gânduri și tace/ Privind caii albi, dintre care, doar unul, mai paște.”

Nadirul latent irumpe cumva pulsatoriu, în fiece poem, crepuscular și acut-existențialist. Negreșit, sinceritatea mărturisirii, poetizantă, ornamentica ludică și cu ținta de a (ni se) împărtași, este de valoare, autentică, fără elucubrațiile en vogue ale textualismului resurect.

Întrebare

Cum să citești semnele,
Însemnele
Fără a cunoaște cuvântul,
Calea?
Pe acolo trec îngerii
Cu aripile lor de lumină atingându-ți buzele,
Zâmbetul,
Farmecul...
Aștept o umbră de peste dealuri.
Numele ei mă apasă.

Râvnă

Neobosit,
Scriu despre neliniștea trupului.
Iată cum vine toamna,
Fluturii, lumina
Atingerile line!
In lumea din jur se zbat mii de aripi.

Apa

În clopot de ape noi,
Stări de valuri sparg luna,
Undele freamătă,
Pasărea doarme în umbra apei
Până se încumetă să zboare.

Uitare

A tăia din memorie o privire ce îngheață,
O privire de oțel,
Albastră,
Asta mi se pare impresionant.
Cineva a pustiit ochii
De dor.

Dor lung

Luna vorbește.
Agățată de stele face semne
Ca și cum zâmbetul ei înghețat,
Ar mai însemna ceva.
Când privirea stă îndreptată spre tine,
Gândul meu arde peste nămeți.

Întrebare

Cum ar fi să-mi destăinui viața ta,
Ființă fără înfățișare?
Lasă-mă să pătrund sensul neființei tale
Cum tu arzi cu privirile.

Amăgire

O pasăre deasupra râului
O alta dedesubt
Zburând.
Așa văd fumul ce-mi alina senzațiile,
Mâna mea mângâie chipuri iluzorii.

Trăire nouă

Simt mantia zilei asuprindu-mi umerii,
Așa cum ceața apasă peste lume.
Vântul îndoielii nu mai risipește fiori
Iar câmpurile se descarcă de doruri.

Spre primăvară

Gândurile mele, păsări albastre
S-au oprit în zbor.
Ceața împiedica sosirea primăverii
Lăsându-mi florile dormind în grădină,
Acoperite de iluzia luminii.

POEME

Dumitru Tâlvescu

Vis

Te-am văzut surzând, aripă în zbor.
Eu am luat surâsul tău,
L-am așezat undeva,
De unde va renaște.

Melancolie

Îndoieli... tristeți.
În ele stă ascunsă liniștea copacilor ce au ascultat
fluierul.
În cărțile cu legende iarba e uscată.
O furtună își poartă semnele pe urmele unor turme
iluzorii.

Deziluzie

Zâmbetul neîncrederii, ca o antiteză a speranței.
Iat-o, prinsă între lanțuri și zbor!
Chipul acelor gânduri ce ne brăzdează obraji,
Obosite gânduri,
Sunt rănile inimii.

Stelara

Noaptea-ncet mă-nșeală,
Cu pulberea-i de stele...
Pe acoperișul lumii
Luna plânge, plânge....

Arșiță

Albastrul e alb, iasca zilei albă.
Soarele e alb și el, are putere
Spre seară,
S-adoarmă.
Păsările sunt mute, clocind iluzii târzii,
Târându-și cu greu aripile
Umbre închise în cutia văzduhului.
Este prea mult alb și ciutele speră crânguri.
Peste tot se-așterne resemnarea.

De dor

Și drumul acesta nu te are la capăt...
Fără capăt e chinul zilei în care nu mă asuprește
Privirea ta de aur.

Alt dor

Nevoia de iubire, hrană a zeilor.
Dacă o guști, n-o mai uiți.
E ca un câmp de grâu copt, străpuns de maci.

POEME

Maria Șerban Silivaș

Promisiune

Mă dor privirile-ți roiri de fum,
Statura de măr pădureț singuratic,
Pasul tău aspru rătăcind pe alt drum,
Întreaga-ți făptură de abur iernatic

N-am să te-aștept, mi-e mersul fulg de nea,
Și toamna-mi pune brumă în căpestre,
Se așterne-n calendar o moină grea,
E toamnă, vânturi sure vuiesc în urma noastră,

Ne-or urmări prin cețuri stoluri de cocori,
Corăbii lunecânde spre zarea care moare
Prin stropii lăcrimând sub pătura de nori
Mă-ntorc să te sărut, la cea dintâi ninsoare.

Frîu de aur

Odraslă olimpică un murg zbura-n Focida,
Fecior de zeu cu fală în Parnas
Și nouă muze crude întruchipau corida,
Iscată-n miez de noapte de aprigul Pegas,
Vijelios, în muget de ape spumegate,
Lovi cu sete stânca și-n vuiet colosal,
Aduse la lumină șirag de nestemate,
Ce licăreau în unda copitelor de cal.
Îmbrățișate-n iarbă se desfătau copile,
Ce pulpele-și striveau în lubricul izvor,
Ademenind poezii cu șoapte lungi de dor.
Adeseori Pegasul se adăpa-n Pirene,
Săltând apoi pe coama vreunui nor de pulberi,
Năluca albă smulsă, tăcutelor sirene,
Se oglindea semeață în valurile tulburi.
Nici muritori, nici zeii cei falnici n-au cutezat vreodată
Să-i ostioiască zboru-n hățuri
Atena doar sa-ncumetă rugată,
Să domolească armăsarul,
Când taurul mugea sălbatec
Și-n sânge împodobea altarul.
Un frâu de aur iute-a pus
Pe alba cerului minune
Îngenunchindu-l la apus
Pe -naripatul cal în spume
Și așa, din crugul cerului scăpat
Divinul bidiviu născut printre meduze
Lubit și alintat de muze
A devenit un telegar
Obișnuit, și totuși rar
Privind cum într-o zbatere confuză,
Născuți din stânca verde cu bureți
Curgeau nemuritoare șiruri de poezi
Cu frâie de cuvinte tremurând în buze.

Destin

Trăim în clipa aspră a unui vis ce moare,
Mici stele de omături ce fulguie ușor,
Când peste stânci semețe adie lină boarea,
Și îngeri cântă psalmii ascunși după un nor.
Și soarta și destinul ni-s scrijelite-n palme,
Și-n cuta arcuită-n surpatele sprâncene,
Ce timpul ni-l măsoară-n clipe calme,
Și-n stropii de mirare ce-s picurați în gene.
Comemorăm secunda în fiecare ceas
Prezentul și trecutul ca valul ne-mpresoară,
Și netezește piatra la fiecare pas
Când măcinăm cu toții la aceeași moară.
Ce va mai fi, se vede, se simte pân' la os,
Și crește-n umbra vie a uitatelor blesteme,
Ce-n cuibul de mătase din paltinul umbros,
Spre adâncul de cenușă vin iarăși să ne cheme.
Ne-mprăștiem cu vremea în armonii și forme,
Plutim în anotimpuri ca sevele în tecă,
Încercuim planeta cu granițe și norme
Când dinspre lumi stelare curg transpirații reci.
Trecută-i vara

Trecută-i vara și din părul aspru,
Curg cărlionți de cețuri fumurii,
Zadarnic se trezește-n noi sihastru
Cu chip bronzat și plete aurii.

Și din mireasma firului meu moale,
Zadarnic vrei să sorbi arome noi,
Când fusta neagră alungită-n poale,
Curge smerită ,veche, în noroi

Și nimeni și nimic în lumea asta,
Nu poate aduce timpul înapoi,
Și în zadar sărutul cu gust sălciiu de sare,
Recheamă vraja din lanul de trifoi.

Din somnul unui cer

Deasupra unei pături groase,
De-nfiorare și mister,
Crăiasă albă, luna iese
Să tragă clopotele-n cer.

Cu coarnele proptite-n funii,
Și-n limbile de plumbi topiți,
Trimite-n marginile lumii
Tânguitoare suferinți.

Pe câmpul aurit de grâne,
Tot mai sărace an de an,
Miroase a dovleac și pâine
Și a sudoare de țaran.

O țara mea cu munți și măguri,
Grădina Raiului promis,
De ce nu ies haiducii-n crânguri
Ca să ne scoată din abis?

La iernat

De pe dealurile line,
Coborând domol spre sate
Se întorc pe înserate
Turmele de pe coline,

Învelite-n brume reci,
Porumbiștile tresar
Când măgarii calcă rar,
Colbuitele poteci

Grabă n-are nici ciobanu
Mândra i-a rămas departe
De acu' până la anu,
Lunga iarnă îi desparte.

Fluiera pe gânduri dus,
La mestecenii de humă,
Când berbecii și-au condus
Oile pe arătură

Bârr la deal, albă bârsană,
Clop-n-gălbenit și vechi
N-o mai mirosi la iarnă
A tocană și curechi

Anophis

Dintr-un grohotiș de stele
S-a desprins o stâncă grea,
Ce-a luat-o nect la vale,
Panică-i în cer, păzea!

Se va învărti prin hăuri,
Șaisprezece ani de zile,
Până când dintre coclauri,
Vor țâșni cântând copile

Cine știe-n care seară,
Piatra-ntunecată dură,
Super bomba nucleară,
Va trozni pe arătură.

Râdeți, nu vă vine a crede,
Ziceți că planeta nu-i
Poligon de încercare,

Pentru piatra nu știu cui,

N-ar strica să fiți cu toții
Pregătiți la o adică,
Instruiți-vă nepoții,
Fiindcă bolovanu, pică.

De unde știu?, ei haida de,
Orice puști de 4 ani
Ține de telecomandă
Netu-i vacs printre țărani,

N-avem noi de alte cele,
Bani n-avem și fabrici noi,
Pensia de zile grele,
Stă târâtă în noroi.

Tot pământul e în criză,
Ce să mai privim la cer,
Viitorul n-are miză
Fără spaime și mister

Doar poetul mai veghează
Spațiile necuprinse,
Unde lumile-n amiază
Spre largi hăuri sunt împinse

Și dacă-n frânturi de versuri,
Tuturor ne dau de știre,
Despre-a aștrilor eresuri,
Veștile să nu ne mire.

Conectați cu mic cu mare,
La al vremii tainic vis,
Toți gândim cu-nfiorare
La misterul din abis.

Brumar

Se pregătește iar noiembrie de nuntă
Și vâlurile-i albe stau risipite-n cer,
Lipsită de podoabe mireasa șade mută,
Sorbind înfrigurată al mirelui mister,

Câmpia dezgolită întinde voluptoasă,
Moi coapse brun roșcate prin ogoare,
Sărutul lui Brumar străpunge ca o coasă,
Costreii ars și veșted și frunza care moare,

Bătrânul prinț cu plete argintate,
Îmbrățișează tandru larga zare,
Din pleoapa lui cerească iar răzbate,
Lung țipăt de cocori, sosiți din lumi polare,

Și din sărutul aspru înlăcrimat și rece
Curg râuri de steluțe pe albele altare,
Victorios în luptă, doar cerbul mai petrece,
Cu ciutele și iezii prin ponoare.

Rugă-n cer

Cu alba-i cruce spintecând văzduhul,
Stă Piatra Țăieturii solitară,
Străveche vatră milenară,
De trăitori și veghetori cu duhul.

Din înălțimi de cremene și stâncă
Pare croită viața lor,
Când glas de foc din peștera adâncă
Se-mprăștie blajin peste popor,

Și-n nopțile senine dacă treci
La masă cu Apostolii să stai,
Curg râuri de lumină pe poteci,
Poienile și codrii țin liturghie-n Rai,

Doar vulturii-n țării mai pot să vadă,
Cum candelile pălpâie în schituri,
Iar porțile în ceruri prind să cadă,
Când miezul nopții crapă-n patru vânturi

Noi toți dormim de osteneală prinși
Iar pruncii sug la mame vlăguite,
Monahi tăcuți în vechi chilii ascunși,
Înaltă rugi din pravilele sfinte,

Peste pământul nostru greu lovit
De patimi și blesteme otrăvite,
Făclii s-aprind, bat clopote de argint
Iar sfinții înviază din morminte,

Și glasuri nevăzute plâng în cer,
Rugând-o în genunchi pe Precurată
Să-i ocrotească pe românii care cer,
O țară pururi ,binecuvântată.

Numai poeții

Numai poeții cunosc aceste drumuri
Numai în tâmpile lor foșnesc albi
mesteceni
Și somnul ca o pasăre ninsă
(furișată prin odaie a pătruns)
Ci nu mă știu ,ci nu mă lepăd de umbră
Iisus călătorul flori de arșiță aduce
Către vindecarea trupului meu
Numai poeții scriu peste lespezi
Statuile lor vagi și amare
Spre tine doar ei nesocotiți se așază
În fără de vorbe—Gură de Aur
Ci eu așezat de-a dreapta lui ,vinovatul
Zugrav de cuvinte pe tâmpile serii
Iisus de aramă cu toamna în pântec
Voi veni să te caut și să te pun
Ca pe o femeie în Ceștile Domnului
Numai poeții astfel de băuturi cunosc
Și doar către ei coboară ulcioarele din
vechime
Și se umplu de trupuri ca de iederă
Ci numai eu prădat de cuvinte mă caut
să fiu
Călătorul.

Despre dragoste

Despre dragostea mea ca o statuie
Voi scrie
Iar tu legănată și arsă în drum
Va fi să cobori și să strigi
După tine va fugi lumina
Păsări cu aripi închise tresar
Cineva ruginit și amar desenează
Dragostea mea ca o statuie
Pre pântecul tău inelar
Ce faci lângă atâtea poteci călătorule
Unde sunt caii tăi în coarne ca busu-
iocol
Unde sunt.
Despre dragostea mea ca un foc
Lipicios voi înălța soclul.
Nu va veni umbra
Mii de coșari urcă orașul ,să-mi sfarme
statuia
Să-și înjunghie poeții de ambră.

3

În clipa aceea
Femeia
s-a rezemat ca o fructă
peste mâna mea abruptă
palmei adânc i-a culcușit
dulci ,coapsele ei de argint
să mă trezesc și să duc
verde în mine umbra de nuc
ducere lină
limpede femeie din lumină.

4

Și fără voia Ta
Am călătorit tentaculară umbră
Peste așternutul grâului ziditor
Am lăsat genunchiul meu să pogoare

POEME

Ban de aramă,soarele cade
Zilnic în ciutura serii
Fără voi desenele mele au despicat ros-
tul
Și l-au închis în falia culorii
Trec Dumnezeii de mână
Prin ochiul meu stâng,înșelați
De justificarea tristeții.

5

Lipsa femeilor se preface
Un gol dreptunghiular pe gură
Sub care așezat mă retrag
Și dispar.
Visătorii
Adânc prelungiți,iernaticii domni
În vorbe deșarte coboară
Și se aprind
Nimeni nu poate să uite această senină
Pătrundere în echinocțiu

6

Bat din aripi pictorii serii
Pe trupul meu gol și-au adus desenele
Să le trimită singuratici în expoziții
Banale
Nu aștept ploile ca și cum
Luminate culorile s-ar prelungi
Ordonat pe asfalturi
Nu le mai caut ,voi cerșetorii
Care veniți să aduceți lumină
Ați ostenit în ochiul meu stâng.

7

Axiomele voastre vagi și cumiți
Despre Cosmosul Mare și Cosmosul
Mic
mi-au pietruit cuvintele și mi-e teamă
ca de-o fântână săracă.
Aș putea(și voi face această poruncă)
să intru în trupul copacilor metalici
Până la urmă desculță, desculță
Liniștea voastră să cadă ca bruma
Ruginind tâmpile ierbii să-i zic,aș pu-
tea.
Ce-mi folosește marginea însă
Crengii cu care restul tipografiilor
Ies la marginea orașului și-și scuipe
neologismele
disperate și lung
Dacă nu se mai naște cuvântul
Din tâmpla incertă a serii.

8

După toate ale începutului vorbe
Vor dospi și vor crește poemele
Norii
Spânzurați de bunăvoie către pământ
Și către gâtul alb al iubitei mele
Mă vor sili întru cunoașterea amplă
A ploii și a trupurilor preadornice
De lumină
Și numai astfel ,în amurguri
Înșeși de întuneric și griji
La nunta mea se vor bate poeți de ar-
gint
În stâlpii cei mari ai porților
Să poftească în sfânta lor pereche
La ospățul luminii,cuvântul.

9

Mă tem că încă nu se face toamnă
Deși s-au copt primăverile
Deși strugurii fierb consternați
De mireasmă
Nu înțeleg ce se întâmplă cu lumea

Petrecăreață femeie
Ascunsă de sine în pragul zăpezii
Mi-e teamă că voi
înșelați de războinici
alergați prin pământ să uciideți
cocoșul de aur.

10

Aș fi vrut să nu crezi
Că miezul cuvântului pălpâie
Somnoros și sihastru
Este codul nostru de binecuvântare
Asemenea unui grăunte
Aș fi vrut să nu dai
Drumul furtunii prin încăperile
Mintii mele de pasăre ostenită
Căci mă tot doare
Zborul între mine și umbră
Până dincolo de pragul
Puterii
Aș fi vrut să nu mor după ce înțeleg
Dragostea umbrei.

11

E noapte
Ar trebui să mai uiți
Te oblig să mai uiți
Pentru că eu am ucis
Toate amintirile
Altfel aș dezamăgi copacul
Înspăimântat că primăvara
va fi nevoit să mai aibă
aceleși frunze.

12

Puzderie de umbre
Au închis ușa celulei
Ca și cum insensibile
Gesturile remușcării au retezat
Fiecare întrebare
Se poate spune că de acum
Proverbiale îndemn al iubirii
Se mișcă în cerc
Peste închisoarea mărilor
Lui Adam.

13

Beneficiarul acestei înșărări
Este semnul de carte
Brațul meu drept așezat
Pe sub gâtul sonetului
Îmbolnăvit de mirare
Aș spune că pot asculta
Fiecare sentință
Până la capăt.

14

Ce să știm noi dacă ei
Care eram
Din viața cealaltă
Nimica nu știu
E ca și cum am desena
Cu luminile
Din palma celor care vom fi
După încă o viață
De gheață
Ce strânsoare de gânduri
Mă arde și mă aruncă
La nori
Să mă plouă
Cu altă umbră din soare
Și de ninsoare.

15

Abia acum înțeleg în vârful nopții

Gelu Birău

Ca în vârful peniței de abanos
Că toate întâmplările cele mari
Uneltesc împreună facerea lumii
E un fel complicat de a iubi
Neputincioasa noapte
Abia acum desenez pe obraz
Constelația celor trei îngeri
Așezați asemenea luminilor
Lângă cele trei coloane
Abia acum zugrăvesc de la orient
Până la Apus
De la Masă către Columnă
Secretele cele mari ale timpului
Semnul iubirilor ca o ploaie
Pe umerii de mătase ai femeii
Primordiale.

16

Mă tot gândesc ce se întâmplă cu noi
Cuvintele
Aruncate în jos și în sus
Până la marginea cetății.
Abia acum e limpede că în fiecare clipă
Cuvintele suspendate între acoperișuri
Ca niște priviri interzise
Urmăresc resemnat atingerea unui sta-
giu
în care vor deveni pensionarele
din bibliotecii.

17

Maestrul călătorește pe marile alei
Paralele
Între lumină și soare
Între frunze și stele
Trecerea sa este invizibilă
Pentru că el urmărește
Numai Columna
Și infinitul(regeste)
Colorat în albastrul umbrei de la Ră-
sărit.

18

Simt că mă arde umbra când ating
Cu degetele moi pădurea serii
alimentând o poveste fără extaz
La răspântii
Doar păsările trec ușor în amurg
Între mine și umbra mea
Adică prin echerul perfect
Care unește pământul ,aerul,focul
Și apa din lacrimă.

19

La început era poetul
și poetul era de la Dumnezeu
și Dumnezeu era poetul.
La început poetul era nevăzut
și ochii lui alergau prin văzduh
și ochii lui alergau pe pământ
și prin iarbă alergau ochii lui.
El mângâia câmpul
el mângâia iarba
copacii prea mari și prea mici
păsările și toate viețuitoarele
și mâinile sale erau văzul
alergau prin iarnă și prin vară
prin noapte și ziua
și prin pustiu alergau ca și prin grădini
în somn și în veghe.
Și mult mai apoi când totul
a devenit inexprimabil
dumnezeu l-a transformat pe poet în
cuvânt
și toate prin el s-au luminat.

Remember, Istrate Micescu

Claudia Voiculescu

S-a întâmplat ca perioada interbelică să aibă și să fie încoronată de cele mai strălucite minți omenești pe care le-a iscat pământul românesc în domeniul culturii, politicii și al vieții militare.

Istrate Micescu, scoborător al unei vechi familii de boieri cu moșii întinse la Ciumeștii și Miceștii Argeșului încă din secolul XVI, a văzut lumina zilei la Ploiești în 22 mai 1881, fiind unul din cei 5 copii ai profesorului și senatorului liberal Nicolae Micescu și ai soției acestuia, Maria, născută Rădulescu.

Dotat de natură cu o minte și o inteligență excepționale, se remarcă, asemeni fraților săi, încă de pe băncile Liceului I.C. Brătianu din Pitești, ca un elev strălucit. Vine la Facultatea de Litere din București, secția filologie clasică, unde-l are coleg, printre alții, pe viitorul filosof Ion Petrovici. Pleacă la Paris să urmeze Facultatea de Drept, fiind coleg cu Titulescu și Minulescu. Aici își ia, în 1903, licența cu magna cum laude. Revine la filologia clasică cu aplicare pentru dreptul roman, studiind la Berlin (în Berlinul în care și Panait Cerna (născut în același an cu Istrate Micescu), în 1913, trimis cu bursă de Titu Maiorescu, își pregătea o teză de doctorat cu titlul „Lirica de idei” și luată la Leipzig cu Magna cum laude, cu aproape câteva zile înainte de tragicul său sfârșit cauzat de o pneumonie galopantă). Revine la Paris, unde își ia doctoratul în 1906 cu teza pe care o publică acolo cu titlul „La personnalité morale et indivision comme constructions juridiques (Étude de technique juridique)”, și care este apreciată și citată, în lucrările lor, de mari juriști francezi.

Reîntors în țară, profesează avocatura la Baroul de Argeș, Râmnicu-Vâlcea și Ilfov. Extrem de cultivat și rafinat, iubește atât impecabilul și eleganța vestimentară cât și pe cea a manierelor, gesturilor și ținutei omului din stirpea boierească atât în agora cât și acasă. Are diferite funcții și atribuții: avocat, profesor universitar la Facultatea de Drept din București (unde predă din 1912 drept civil, drept comparat și filosofia dreptului), deputat de Romani, Muscel și Soroca - în calitate de membru al P.N.L. -, senator (vicepreședinte al Camerei Deputaților), decan al baroului din Capitală (în 1937 fiind numit „decan de onoare pe viață”), membru în Consiliul superior Național al Frontului Renașterii Naționale, ministru al Finanțelor (1920-1921; a susținut Legea impozitului progresiv) și ministru al Justiției în guvernul Tătărescu (24 nov. 1939 - 10 mai 1940).

Cu vechiul coleg de studii pariziene Nicolae Titulescu (născut la 1 an după el, în 1882), va fi numit la catedră la Facultatea de Drept din București. Ca și Istrate Micescu, Titulescu este un strălucit orator. Va preda la Iași și București. Rivalul lui Istrate Micescu, Titulescu este unul dintre cei mai mari diplomați europeni ai perioadei interbelice. Ca și Istrate Micescu, este ministru de externe (1927-1928, 1932-1936).

Atât Istrate Micescu cât și Nicolae

Titulescu au promovat ideea menținerii păcii într-o Europă în care bătuiau stihiiile războiului. Istrate Micescu va participa atât la Războiul Balcanic din 1913 (ca ofițer de artilerie), cât și la Războiul de Reîntregire a Țării, răniile pricinuite pe front cauzându-i lezarea și disfuncția corzilor vocale. Va fi operat în Elveția și se va reface. Intră în conflict cu conducerea P.N.L. și crează, în 1925, un grup disident și publicația „Răspunderea” prin care cere „refacerea moralității și credibilității partidului”. La Tribuna Parlamentului se va duela, ca de la egal la egal, cu N. Iorga.

Elaborează, la instalarea dictaturii regale, Constituția din 1938 în care menționa îngrădirea puterii regale pentru că „toate puterile statului izvorăsc din națiunea română, iar regele nu este decât primul cetățean al țării, dar care se supune legilor acestuia”.

Profesor distins și ilustru, a susținut că Dreptul este evolutiv cât și legătura acestuia cu existența obiectivă, reală. A elaborat un curs de drept civil: succesiunile ab intestat. Autocaracterizându-se, Istrate Micescu afirma că este un om de drept. Felul natural de a fi, harul oratoric și spiritul carismatic l-au făcut, pe drept, celebru în epocă. Avea, după mărturia lui N. Carandino, înfățișarea unui „filosof alexandrin”. În 1923 era socotit primul avocat al țării înaintea înaintașilor și celebrilor Matei Cantacuzino (1854-1925. Avocat cu Dreptul absolvit la Paris în 1877, având curajul opiniei, orator inegalabil și prof. de drept la Facultatea ieșeană. Contribuții în domeniul dreptului familiei) și Toma Stelian (1860-1925. Avocat, politician, ministru al apărării).

A avut relații de prietenie cu Anton Bibescu - fiul lui Alexandru Bibescu și al mării pianiste Elena Bibescu, născută Costaki-Epureanu -, nepot al domnitorului Gheorghe Bibescu și al Zoiei Mavrocordat Brâncoveanu (statuia ce-o reprezintă se află în biserica Domnița Bălașa din București și este opera sculptorului francez Jules Rolleau. Născut în 1878, Anton a fost ministru plenipotențiar și diplomat cu multe relații în lume. La ceremonia căsătoriei sale cu fiica lordului de Oxford, a fost prezent, printre personalitățile de seamă ale timpului, și George Bernard Shaw. Anton Bibescu a fost prieten cu Churchill și Roosevelt pe care îi tutuia. Marcel Proust, care le datorează fraților Anton și Emanuel Bibescu scrierea și apariția romanului său „În căutarea timpului pierdut”, scria: „Acești Bibescu au înrudiri cu familiile de Noailles, Chimay și Beaufreumont, care sunt de viță capetiană, și ar putea oricând să revendice, cu multă îndreptățire, coroana Franței”. După pierderea celor mai dragi ființe din viața lui - mama și soția -, la venirea comuniștilor pierde averea și moșia Corcova (unde Mihail Sebastian, invitat de Anton, scrisese piesa „Steaua fără nume”) care sunt naționalizate de aceștia. Amar, scrie: „Corcova mea iubită e pe cale să dispară și eu plec”. Părăsește țara în 1945.

Omul Istrate Micescu - contemporan și prieten cu o seamă de oameni de cultură și de artă -, avea pasiuni: - colecționar de artă;

- colecționar de cărți (ca și biblioteca Brătienilor de la Florica, biblioteca lui însuma 33.000 volume);

- vânătoarea;

- femeile.

Colecționar de artă - ca și celebrul Toma Stelian -, Istrate Micescu își împodobise pereții conacului de la Micești (terminat în 1928) și ai Casei Muzelor (Cabana de vânătoare, ridicată în 1935) cu tablourile lui Nicolae Grigorescu și ale maestrilor contemporani și prieteni ai săi: Eustațiu Stoenescu (1884-1957) și N. Dărăscu (1883-1959). Ei se bucurau de susținerea și încurajarea lui Istrate Micescu care-i invita și la partide de vânătoare la care mai participau și Rebreanu, Minulescu, Blaga, Goga, Dinu Brătianu, Pamfil Șeicaru. Pe aceștia, și nu numai, omul care citea în original pe Tucidide și Platon, îi va fi încântat nu numai cu vasta sa cultură, ci și cu meșteșugul cântatului la flaut (ca și Titu Maiorescu și Frederic cel Mare, bătuiți și ei de aceeași pasiune). De altfel și avocatul și profesorul de Drept de la Facultatea ieșeană Matei Cantacuzino avea pasiunea muzicii. Acesta absolvise chiar clasa de pian a Conservatorului de Muzică din Lausanne.

În 1945, la venirea comuniștilor, Istrate Micescu e scos din barou, universitate cât și din demnitățile politice. Arestat și acuzat de „acțiune de rezistență împotriva regimului de democrație populară”, este condamnat, la 1 iulie 1948, la 20 de ani de temniță grea cu confiscarea totală a averii și distrugerea excepționalei sale biblioteci în care adunase cărți rare în ediții de bibliofil...

Încarcerat la Aiud, omul care cunoștea temeinic greaca și latina, care culesese laurii succesului deplin la bara baroului, va bea cupa amarului împreună cu Ion Petrovici, Nichifor Crainic, Radu Gyr, Mircea Vulcănescu, Gheorghe Eminescu, generalii Mociulschi și Carlaonț (și câți alții?). Acolo, pe priciul de moarte, ofițerul politic al închisorii îi spune: „Eu știu ce ți-ar trebui ție, mă banditul, patru scânduri! Și-o să ți le dau în curând!”

Cel căruia i se dusesse faima de avocat înăscut, genial în pledoariile sale în care îmbina raționamentul cu erudiția și rigoarea profesională, se stingea în bolgile Aiudului în chiar ziua în care împlinea 70 de ani.

În Micul Dicționar Enciclopedic, ediția a II-a revăzută și adăugită, Ed. Științifică și Pedagogică, București, 1978 (în plin regim de „democrație populară”!!!), numele lui Istrate Micescu nu este menționat. E menționată numai comuna Micești din județul Argeș care, în 1976 era ocupată de 3,5 mii locuitori...

Abia în 1995 Curtea Supremă de Justiție, secția penală, îl va achita pe Istrate Micescu încercându-se astfel o reparație juridică, politică și morală pentru omul care, fiind adeptul demo-

crăției liberale, se declarase deschis împotriva regimului instaurat după 23 August 1944.

Fiind omul oratoriei și mai puțin al scrisului, ca și Matei Cantacuzino, Istrate Micescu a lăsat în urma sa doar:

- Lumea muzelor în Grecia antică, 1937

- Lupta dreptului împotriva legilor nedrepte, 1938

- Noul Drept civil și metoda interpretării lui, 1939 și: Curs de drept civil și Pleoarie în procesul „Amira”, publicate postum.

Așa s-a încheiat viața unui om unic care și-a uimit contemporanii prin strălucirea minții și a discursului oratoric. A fost un adevărat și autentic patriot, făcându-și datoria de a se exprima liber, cinstit și drept.

Cioburi

*Cioburi de gânduri...
Cum să le strâng?
Stau sub amurguri
Gol și nătâng...*

*Se-neacă-n potir
Crin mutilat...
Și m-alung din șir
Număr damnat...*

*Scribul mă-ngroapă
Suflet scrumit;
În ciob nu-i apă
Ci verb umbrit.*

*Țărmur dojană
- Ascuns de dor -
Sub ce coroană
Ochi iertător?*

*Patitimi, ispite
Se zbat sub scut;
Cioburi, ispite
Vieți au cernut...*

*Cioburi de gânduri...
Ce risipiri!
Prin câte burguri
Țes plâsmuirii?*

*Scribul mă-ngroapă
Cioburi, potir...
Sub care pleoapă
Cresc calomfir?*

Aș vrea să nu mor de tot

*Aș vrea să nu mor de tot
Doamne, dacă se poate
Să-ți fu măcar un sabot
Când umbli prin cetate.*

*Pâine sfințită-n chivot,
Semințe germinate ...
Aș vrea să nu mor de tot
Doamne, dacă se poate.*

*Amplu sunet de fagot
Sau simplele bucate,
Ruga unui sacerdot
Sau apele curate,
Doamne, dacă se poate...*

Moartea să-mi pară întâmplătoare...

*Imaculată șerpuiește disperarea
Ca un șarpe boa mă înghite...
Dintr-o dată mă simt vindecată
De toate cuvintele-n migrare
Spre multele, falsele numere pare...
Care-i hotarul până la care
Moartea să-mi pară întâmplătoare
Și unde, ascunsă de ceață,
Să-nșir idealuri pe ață?
Și unde bezna – imensă margine-frig –
Să-mi pună lacăt trădat peste gură
Ca eu, rătăcind, să nu pot să mai strig
Pierdutul tău nume ascuns doar în mine
Ca o taină de moarte devorând limpezime...*

Fortăreață prăbușită-n sine

*Ca o fortăreață e viața mea iernând atâtea mistere
N-am știut niciodată ce arme să folosesc s-o iau
cu asalt...*

*Din rana mea diafană curgea întruna miere
Ca un tribut plătit de visul celălalt...*

*Prin labirinturi am rătăcit ca un sol
Care ducea cu el viața lui moartă
Ca o pedeapsă dinainte știută
Ca un bun pierdut de androgina soartă...*

*Prin ce deșert să mai trec, Doamne, orbită
S-ating măcar cuvântul înrobire
Înainte ca spectrele nopții să-nghită
Lumina dinlăuntrul răsfrângerii-n tăcere?*

*Prin uși tănuite eu mi-am trecut iubirea
Purtând, învinsă, diadema de foc
Căutând iubitorul să-mi boteze menirea
Cu smeritul, întregul și unicul joc.*

*Ca o fortăreață e viața mea iernând atâtea mistere...
Din bălții nepurtate aduc pentru jertfă stindard
Poate îngerul meu dezlegând fruntarii îmi cere
Să mă nuntesc baladă în glorie și să ard.*

*O, Doamne, cazemată prăbușită-n sine
E viața ce-n exil mi se cuvine..
Iernând asupra mea, fantoma din ruine
De sub lințolii scoate cuvinte-adulterine...*

*În rest e doar tăcere
De mii și mii de ere...*

Claudia Voiculescu

Cugetări

Vasile Ponea

-Viezi fericit când se umple sufletul de culorile
anotimpurilor.

-Artiștii răsucesc „nimicul” în tors de femeie, cel
mai adesea.

-Iubirea de sine amplifică totul pentru sine și te
transformă în neom.

-Frica de Dumnezeu, de este, naște înțelepciune.

-Cu trupul în galop și strunit toată viața, sufletul
se smerește.

-Din botez, în „botezul” spovedaniilor, ne pregă-
tim o veșnicie liniștită.

-Cuvântul unit cu fapte face filozofia înțeleaptă,
producătoare.

-Cu viața-ți care predică... / să mustri prin exem-
plu și tăcere.

-Ca niște morți umblători, cu o filozofie găunoa-
să (deșănțată) / ne ducem păcatele nemărturisite,
fără sfială, în veșnicie.

-Un bine apărât, declarativ, și instalat fraudulos, e
un fals psihologic izvorât dintr-o excesivă iubire de
sine și dintr-un orgoliu nemăsurat, duce la dezastru.

-Dacă întristarea e continuă - poate duce la dispe-
rare și în consecință la pieire.

-Într-o lume tăcută de gânduri, / îmi place să tac
gândind. Să gândesc tăcând!

-Viitorul este coala pe care n-ai mângălit nimic.

-Să-ți vorbești vorbele vorbite / în vorbirea vor-
bită, / e o stare cumplită.

-M-am rătăcit printre oameni / căutându-mi îm-
plinirea.

-Nădăjduiesc să-mi dovedesc lucrurile nevăzute,
/ care covârșesc pe toate celelalte.

-Când ajungi să „vezi” dincolo de orizontul cre-
at, e minunat, căci întrezărești și dincolo de „litur-
ghia cosmică” .

-Înțelepciunea e în toate, dar nu în toți și nu este
apanajul unei profesii cu simbric.

-Mai sunt și oameni care simt furtuna de azi a
prostiei și egolatriei.

-Poezia este o sublimare a sufletului poetului și
contribuie la mântuirea lui, fiind cuminecată cu el.

-Nu vei întâlni vreun dictator jertfindu-se pentru
alții. Jertfa pornește din altruism și iubire și e dictată
de liberul arbitru.

*Am pus un vis în insectarul de gânduri,
el licărește vioi în perioade scurte,
inima-mi zvăcnește ca și atunci
părând că stau răstignit peste prunduri,
iar viața îmi zburdă șăgalnic spre noi începuturi.
În singurătate mă bântuie amintirile,
din ochi îmi curg umbre de sare,
mările ce-nghit atâtea râuri
se revarsă pe munți și se-nfrățesc.
Ce rost mai are să mai plâng,
după un cântec „de nuntă” atât de prelung.*

Viața

*Neliniști mă tropăie-ntruna,
izvoare mă secătuiesc,
suferințele mă înalță
în universul firesc
Viața îmi e o poveste
prelungită-n amintiri,
un tiran trecător
ca o fereastră cu pleoape de fier,
ce se manifestă doar în păcat,
cenzurează chemări,
deconstruiește abisul,*

vitriolează sublimul.

*Cum regăsim strămoși în noi ?...
păi pe sub brazdă-i un șuvoi,
de bravi eroi...*

*Chiar fără cruce sunt stocați
În inimi zac da-s tulburați
Ai noștrii frați.*

*Cuminecați la praznice
Cu flori ofrandă veșnice
Și luminări în sfeșnice.*

*Trăim anii la-ntâmplare,
veșnicia mereu ne zorește,
ziua de azi ne pândește
și parcă așa într-o doară
vrea să ne spânzure iară,
de noul mileniu cu-aceeași povară.
Până si crucile vor să ingenuncheze
în fața celor ce urcă pe metereze
în noaptea înaltă, în care poporul tresaltă.*

*Am ajuns ca să ne bem oftatul,
plânsul jalnic umple toată țara.
dar... mai gândim la cei ce încă nu-s
și chiar la anii noștri spre apus.*

*De 22 de ani a voastre fețe
ne-au furnizat doar poame pădurețe
cu iz sau chiar otravă certă
prin lege stipulată drept o jertfă.*

*Se trage-ndărăt răzvrătirea,
mă trag chiar din mine și eu,
se trage în sine uimirea
mă-ndrept spre un cer indigou.
Haimanale divine fabricând paradise,
mă fac ca prin lacrimi să mă trag chiar din vise
și cerul acuma îmi pare ucis,
că și-al treilea mileniu este proscris.*

*Doamne, am sărăcit de tot și de toate.
Sărac sunt Doamne, peste zi, peste noapte,
sărac sunt cu totul, căci toate se fură
și astfel unora le merge strună.
Noi ne îmbrăcăm de la un secund heand,
livrăm bunătățile toate, curent,
ne rămâne surplus doar datoria
ce crește la noi, iar lor, doar simbria.
Ne cântă în poartă mereu sărăcia,
stindardele noastre uitat-au mândria,
ba chiar și pruncia de-azur și de vis,
uita-va căderea din Paradis.*

*Tot beau culoarea vineție
simbolul prozodiei mele
ce se înalță până la stele.
Eu prin viață mă târâi și plâng,
fără să zgâlțâi, ca un nătâng.
Oasele nu de lumină ne dor,
prin jertfe ajungem până la cer
cu ale noastre sfinte jurăminte,
întinse spre-nalturi, dar și spre morminte.*

Dăruind vei dobândi

Nicolae Steinhardt

Orb, neghiob și strâmt la minte, cum mă aflu, n-am fost totuși atât de stupid și neștiutor încât să cred că Hristos ne cere să dăm din prisosul nostru: asta o fac doar și păgânii. Am fost însă îndeajuns de nepriceput și de rătăcit în bezna spre a cugeta - ceea ce pare întru totul conform cu învățătura creștina - că ni se cere să dăm din puținul nostru, de nu și din prea puținul nostru. Ba am și mers până la a mă învoi cu ideea că din pilda celor doi bani aruncați de femeia văduvă în cutia darurilor (Marc 12, 41-44 ; Luca 21, 1-4) reiese îndemnul de a da tot ce avem, toată avuția noastră.

A fost nevoie să nimeresc a citi, acum câtva timp, un text al poetului francez Henri Michaux (1899-1998) pentru a înțelege, cutremurându-mă, înfiorându-mă, că Hristos ne cere cu totul altceva.

Și anume: să dăm ce nu avem.

Orb, neghiob și strâmt la minte am fost. Și ferecat în chingile bunului simț celui mai lamentabil. Cum de mi-am putut închipui că Hristos-Dumnezeul, care a primit să Se întrupeze și să moară pe cruce aidoma celui mai nefericit și mai ticălos dintre muritori, ne va cere să dăm din prisosul ori puținul avutului nostru ori chiar avutul acesta întreg? Cum de ne-ar fi chemat la acțiuni atât de simple, de aparținătoare lumii acesteia, de posibile adică?!

Paul Claudel nu ni-l definește oare pe Dumnezeu atribuindu-I grăirea: De ce vă temeți? Sunt imposibilul care vă privește?

Hristos, așadar, aceasta chiar ne cere: imposibilul: să dăm ce nu avem.

Dar să-l ascultăm pe Michaux: în mănăstirea unde ar dori să fie primit se prezintă un candidat la călugărie. Îi mărturisește starețului : să știți, Părinte, că nu am nici credința, nici lumina, nici esența, nici curaj, nici încredere în mine și nici nu pot să-mi fiu mie însumi de ajutor, iar altora cu atât mai puțin; nimic nu am. Firesc ar fi fost să fie de îndată respins. Nu așa însă. Ci starețul (abatele, zice poetul francez) îi răspunde: Ce-are a face! Nu ai credința, nu ai lumina; dându-le altora, le vei avea și tu. Căutându-le pentru altul, le vei dobândi și pentru tine. Pe fratele acesta, pe aproapele și semenul tău ești dator să-l ajuți cu ce nu ai. Du-te: chilia ta e pe coridorul acesta, ușa a treia pe dreapta.

Nu din prisosul, nu din puținul tău, ci din neavutul tău, din ceea ce îți lipsește. Dăruind altuia ce nu ai - credință, lumină, încredere, nădejde - le vei dobândi și tu.

„Trebuie să-l ajuți cu ceea ce nu ai.” „Dând ce nu ai, dobândești și tu, cel gol, cel pustiit, cele ce-ți lipsesc.”

„Cu ceea ce crezi că nu ai, dar care este, care va fi în tine. Mai adânc decât adâncul sinei

tale. Mai tănuit, mai înfășurat, mai limpede izvor năvalnic care circulă fără oprire, chemând, îmbiind la părtașie.”

Da, numai așa putea vorbi un slujitor al lui Hristos, al Celui tainic: paradoxal (precum întotdeauna ne-a învățat: de vrei să cârmuiești, slujește; de vrei să fii înălțat, smerește-te; de vrei să mântuiești sufletul, pierde-l pentru Mine; de vrei să-ți recâștigi nevinovăția, recunoaște-te vinovat) și uluitor (de vei da ce nu ai, vei dobândi și tu ceea ce ai dat altora).

Nicaieri, în afară de Evanghelii, nu cred să se fi vorbit mai răspicat și mai creștinește decât în micul poem al lui Michaux care mi-a stârnit stupefacția și entuziasmul. Poate în unele fragmente din Frații Karamazov și Demonii, poate Cervantes făurindu-l pe El nuestro Señor Don Quijote, El Christo espanol, poate Albert Camus în textul despre Oscar Wilde (intitulat Artistul în pușcărie) și despre mergerea către Hristos nu prin suferință și durere (cale bună, inferioară totuși), ci prin exces de fericire și în clipe de euforie (cale superioară). Nicaieri nu cred că vreun poet ori prozator să fi vorbit mai de aproape de Cel neapropiat.

Dând ce nu avem, dobândim, prin ricoșeu ceea ce - cu nemaipomenita sfrontare - ne-am încumetat a dăruia altuia. Lecția e valabilă pentru orice creștin, cleric sau mirean. Pentru monah îndeosebi. Să nu se îngrijoreze, să nu se sperie, să nu se frământă călugărul care își simte lăuntru deșart, bântuit de neîncredere și slăbiciune, cuprins de întuneric și secetă; să nu ia câtuși de puțin aminte la acestea toate. Ispite ale deznădejzii, netrebnice șiretenii ale celui rău și uscat. Să dea celor care vin la el - în chilia lui, în

grădina mănăstirii, pe cerdacul arhondaricului, la ușa altarului - ca să afle credință, întărire, lumina și o bruma de speranță - ceea ce ei așteaptă de la el și ceea ce el prea bine știe că în clipa aceea se poate întâmpla să nu aibă. Să le dea. Și, dându-le, se vor răsfrânge și asupra-i, se va milui și el din pomana făcută altuia.

„Dând lumina pe care nu o ai, o vei avea și tu.” Nu cumva prin cuvintele lui Michaux ni se lămurește mai în adâncime textul de la Matei 25 despre Înfricoșata Judecată? Nu cumva cei buni au dat însetatului din apa de care și ei duceau lipsă; înfometatului din hrana pe care nu o aveau; celui gol, haina după care și ei jinduiau?...

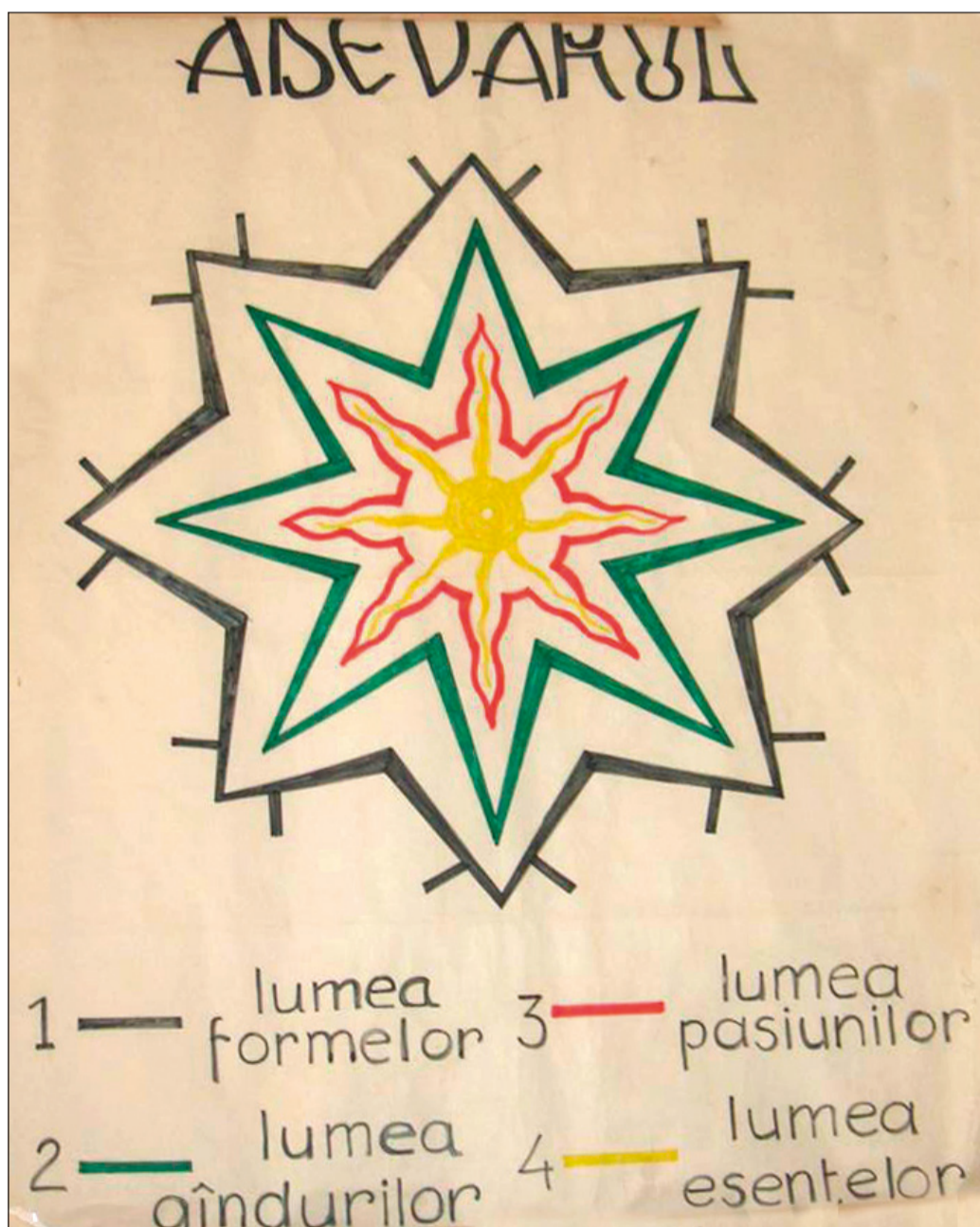
Secretul vieții călugărești se arată a fi: să îndraznești a da ceea ce vremelnice se întâmplă să-ți lipsească. Iată paradoxul creștin în toată plinătatea, splendoarea și virtutea lui. Dar iată și făgăduința uluitoare: dând ceea ce nu ai, dobândești ceea ce ai știut să dai din golul ființei tale. Darul suprafiresc se reflectă asupra-ți, se întoarce la tine ca un bumerang, ca o rază de lumină proiectată de oglindă - și te învutește, te împlinește, te covârșește.

Desigur. Nici nu se putea altminteri! Cum oare am putut gândi măcar o clipă - necum ani de zile - că Hristos dorește să dăm din ce avem: prisosul, puținul, totul! Mare ispravă, destoinică scofală! prea omenească, sărmana, jalnica treabă. Altceva ni se cere: ce pare a fi cu neputință. Altceva ni se făgăduiește: ceea ce nu-i de conceput și de necrezut!

Să piară de la noi, călugării, orice spaimă, nesiguranță, sfială, teamă de fățarnicie: călugărul e merit a da altora credința și lumina măcar de-i vor lipsi lui vreme mai scurtă ori mai lungă. Chiar de se afla în criză de acedie. Chiar dacă s-a făcut vinovat de slăbirea avântului și statorniciei monahale.

Va putea oare? Va fi în stare a săvârși minunea? Desigur, dat fiind că este din ceata celor despre care Hristos a spus că „ei nu sunt din lume și Eu nu sunt din lume” (Ioan 17,16). Si iarăși: „Dar nu numai pentru aceștia mă rog, ci și pentru cei ce vor cred în Mine, prin cuvântul lor” (Ioan, 17, 20). Iar la Faptele Apostolilor (20,35) Pavel așijderea grăiește: „Trebuie să ajutați pe cei slabi și să vă aduceți aminte de cuvintele Domnului Iisus, căci El a zis: Mai fericit este a da decât a lua.”

În adevăr, dând peste fire, luăm har peste har. Cel slab, prin urmare, să rostească: dă-mi, Doamne, când sunt descumpănit și gol, voința și nerușinare ca să pot da din ceea ce nu am. Tu fă ca darul acesta al meu - paradoxal, absurd și îndrazneț - să se întoarcă asupra-mi prin mila Ta care socotește înțelepciunea oamenilor drept nebunie și adagiul „Nemo dat quod non habet” arama sunatoare și chimval zăngănitor. Tu care ceri numai imposibilul și făptuiești numai ce mintea omenească nu poate să priceapă.

Vasile Ilucă, un cronicar modern al unui Iași istoric

Petru Birău

Cunoscut scriitor și acuarelist, Vasile Ilucă a publicat peste douăzeci de volume de proză și versuri, relevant fiind faptul că toate se referă la Iași, dovadă a statornicului său interes și dedicare pentru viața vechii urbe din Moldova. Redau ca edificatoare în acest sens câteva din titlurile lucrărilor sale: „Iași... șoapta din ziduri” (Ed. Eurocart, Iași, 1998), „Iași... istorie și spirit” (Ed. Helios, Iași, 2000), „Hoinar în jurul Iașului” (Ed. Trinitas, Iași, 2001), „Iași... drumeț în jurul cetății” (Ed. Helios, Iași, 2002), „Iașii lui Eminescu” (Ed. Helios, Iași, 2003), „Un humuleștean la Iași” (Ed. PIM, Iași, 2003), „Junimiștii la ei acasă” (Ed. PIM, Iași, 2004), „Iașii dealurilor albastre” (Ed. PIM, Iași, 2004), „Ce nu știm despre Iași” (Ed. PIM, Iași, 2006), „Ești ieșean, vere?” (Ed. PIM, Iași, 2007), etc.

Cartea „Pentru cei care vin”, publicată în anul 2009, la Editura CODEX AUREUS București, sub îngrijirea lui Iftimie Nesfântu, este închinată și ea Iașului, Cetatea de scaun a Moldovei sau „Capitala culturală a Principatelor Române”, cum scrie Mihail Mihailide, directorul revistei „Viața medicală”, într-o cronică dedicată autorului (pag. 161).

O caracteristică a scrierilor dedicate Iașului de către Vasile Ilucă este permanenta prospețime a viziunii. Cu fiecare carte publicată în care ne este prezentat același oraș, avem o altă și altă viziune a scriitorului și artistului, de parcă de fiecare dată el vede sau

cunoaște Iașul pentru prima oară. Acest fapt provine dintr-o calitate ce caracterizează în general scriitorii autentici și anume candoarea. Prin candoare Vasile Ilucă se identifică în narațiunea sa cu viața Iașului, trăiește spiritual devenirea istorică a orașului, se întristează pentru neajunsuri, dar mai ales se bucură și se mândrește cu realizările urbei. Este ceea ce am putea numi în termenii semioticii identificarea semnificativului cu semnificatul, simțămintele autorului identificându-se cu trăirile orașului și a oamenilor lui. Prin această capacitate, pe care a dobândit-o doar datorită dragostei cu care se apropie de subiectul pe care îl cercetează, spiritul scriitorului este purtat de revelație în mijlocul unor evenimente din alte vremi, alături de oameni din alte timpuri, ca și când ar fi participat aievea la aceste evenimente și ar fi trăit împreună cu acești oameni, de aici prospețimea, uimirea și senzația de cunoaștere ce este transmisă cititorului, care deși poate nu a fost niciodată la Iași are impresia că locurile și evenimentele descrise îi sunt familiare, doar că le vede cu alți ochi („Trebuie să recunosc faptul că această povestire și toate cele ce mă înconjurau m-au făcut să am revelația de a fi fost contemporan cu Eminescu”, pag. 33).

Cartea „Pentru cei care vin” este alcătuită ca un itinerariu ieșean, pe care Vasile Ilucă ne propune să îl parcurgem împreună cu el, prin povestiri, poeme,

acuarele, fotografiile, interviuri radiofonice, consemnări publicate în câteva publicații locale, toate pentru a ne face cunoscute locurile și oamenii, felul în care aceste locuri au determinat viața oamenilor și felul în care oamenii au marcat aceste locuri prin viața lor.

Simbioza dintre scriitor și motivul său literar este pe deplin definită însă doar la finalul volumului, odată cu cele trei povestiri ce poartă titlurile „Cu soarele în brațe”, „De-a lungul Șoselei Naționale”, și „Trenul groazei”. În aceste povestiri intuim devenirea unui spirit uman, în spiritul locurilor, vedem copilăria lui Vasile Ilucă și cunoaștem metamorfoza sa spirituală, întru candoare, determinată de locul în care inima sa rămâne alături de copaci, alături de vrăbii, alături de oameni, alături de locuri... („O alee cuminte mă conduce prin spatele blocurilor înșirate ca mărgelile pe ață de-a lungul Șoselei Naționale.

La aceea oră lumea nu se prea vântura pe străzi. Mi se părea chiar că e o liniște nefirească. Doar gureșele vrăbii se certau, numai ele știau de ce prin vre-un tufiș, pe crengile copacilor sau pe un petec de iarbă... De multe ori mă opresc să urmăresc zburătăcelea fără noimă la prima vedere, dar care face parte din regulile lor de viață.” pag. 152) În povestirile lui Vasile Ilucă, precum în scrierile lui Ion Creangă, regăsim ceea ce se pare că pierdem tot mai mult în ultima vreme: Ființa națională românească.

„Ostrakon”, romanul labirintic transmodernist

Exponent caracteristic al noii direcții literare denumită transmodernism, definită și argumentată de Prof. Univ. Dr. Ion Popescu-Brădiceni, romanul „Ostrakon” (Editura Limes, Cluj-Napoca, 2011), este conceput ca un „pseudoroman de arta povestirii proezimale închipuit și ca succint tratat despre scriitopie și critică ficțiune”.

Pornind de la preceptul că: „Gândirea mitică, în cele mai multe din produsele sau plâsmuirile sale, conține și un coeficient magic. Gândirea magică implică totdeauna ideea, fie a unei substanțe magice, fie a unei puteri magice” (pag. 61), Ion Popescu-Brădiceni abordează narațiunea romanului într-o cheie labirintică, deloc accesibilă profanului și mai ales indescifrabilă pentru ignorant, dar incitantă și generatoare de sublimă satisfacții spirituale pentru cunoscătorul și iubitorul de literatură și artă.

De altfel scriitorul avertizează: „Stimați cititori, dacă sunteți comozi, dacă sunteți consumatori de literatură mediocră, vă aduc la cunoștință că paginile de față sunt iconoclaste, șochează, sunt pe alocuri de un ezoterism (in)util. Unii termeni par pompoși, alăturările-aiuritoare, trimiterile (intertextuale) pot crea -dacă veți gândi superficial - falsa impresie a unei proliferări parazite a capitolelor cărții. Frumusețea alcătuirii mele provine dintr-o geometrie interioară foarte precisă, dintr-o subtilă îmbinare, într-o compoziție desigur la prima vedere stranie: a transversaliilor proemziale.” (pag. 59)

Aplicând metoda incizării și disecării transversaliilor, specifică științei literare transmoderne în urmărirea principiului dicotomiei semnificativ-semnificat și al terțului inclus, construcția meta-romanului „Ostrakon”, se dezvoltă dintr-o meta-geneză complexă, având ca germen chintesenta divină a vieții, „eon al nondialecticii” (pag. 16), care face posibilă conviețuirea tuturor concepțiilor și contradicțiilor sau cum metaforic o descrie autorul: „...conviețuirea dintre marinari (inițiați, n.n.) și sclavi (ignoranți, n.n.) decurge neantagonic(...) Muncesc împreună. Un șir de colibe ridicate în pădure, împletite din crengi tinere, sacrificate în acest scop nobil, departajate între ele prin perdele de trestii și papuri, acoperite cu frunzare stratificate în două trei rânduri, încât ploile tropicale să se strecoare cu greu sau nicidecum, le servește drept locuință.” (pag. 16) Avem în acest fragment o a prezentare simbolică a literaturii într-o viziune transmodernă pură, o imagine genuină a artei, urmând apoi suprapunerea unui sistem trans-hermeneutic.

Pornind de la această celulă paradisiacă („Insula lui Dumnezeu”), acțiunea romanului evoluează apoi, devenind un arhipelag, iar mai departe un continent, un singur continent, al literaturii, pentru că aceasta este trăsătura de bază a noii paradigme transmoderniste, imaginată de Ion Popescu-Brădiceni, faptul că străbate întreaga literatură, făcând posibilă regăsirea, asimilarea și asumarea unor principii, de la cele mai vechi scrieri sumeriene, până la cei mai neo-canonici scriitori moderni, având deci o atitudine de recuperare, recontextualizare și reorientare a literaturii, prin trans-cunoaștere și nicidecum un nihilism sau negare și instaurare a unui concept.

Miezul discursului din romanul „Ostrakon” îi este descoperit/ încifrat cititorului avizat, hermeneutului inițiat într-o intrigă subliminală, disimulată în acțiunile pseudo-personajului principal „Daniel Danp care devine un Neorobinson Crusoe sau un Neogulliver” (pag. 20). Prezentat ca un proto-erou Daniel Danp este un explorator prin excelență, de fapt acest personaj transpune identitatea autorului, spiritualitatea sa angajată cu curaj în cercetarea și descoperirea unor noi resurse de exprimare artistică, în afirmarea și

susținerea demersului transmodernist ca o epistemologie viabilă, responsabilă întru dănuirea artisticului. El vine cu un bogat bagaj de experiențe (erudiție indispensabilă hermeneutului transmodern), transpuse într-un jurnal, pornind de la care dezvoltă o întreagă odisee robinsonică, sub vegherea Zeului reprezentat de Marele Preot, încă un alter-ego al autorului, din acest silogism rezultând povestea pură, narațiunea dezinhbită, marcată de ludicul meta-textului transdisciplinar, în care simbioza dintre poetic, filozofic, epic, semiotic, semantic, etic, comic sau dramatic, generează preschimbarea unei expunerii estetice în una trans-estetică: „(Meta)autorul oferă cititorilor săi plăcerea unei lecturi de dragul lecturii propriu-zise, dar îi ferește pe aceștia de limitarea ei la componenta pasivă. Îi trage cu sine în lumea unei gimnastici a gândirii și a unei sănătăți mintale perpetue. Și le propune o permanentă interferență între realul și imaginarul în care faptul de viață și de artă se manifestă concomitent. Un joc al simultaneității (și al corespondențelor) face ca scriitorul, care se înhamă la un asemenea jug să contrazică mereu o anumită formulă, niște criterii dogmatic instituționalizate. O asemenea scriitură își dorește spulberarea oricărui prejudecări și instaurarea lucrurilor noi, revoluționare, nearuncând însă peste bord valorile deja cucerite și impuse, recunoscute public ca producătoare în epocile lor, de capodopere și cruciale mișcări de emancipare și eliberare.” (pag. 128) Diferitele intrări în scenă ale altor personaje, cum ar fi Carmina, Isidor Malarmeeanul, Gorian Dray, Ganz Andere sau Marc Wirth (nume pseudo-rezonante în istorie, artă și literatură) duc mai departe dansul metalogic al narațiunii transmoderniste, întregind labirintul intertextual în care scriitorul pare a se juca printre versuri, fraze, parafraze, adunând înșiruirea viziunilor simbolice, precum un tainic fir ariadnic, pe mosorul rațiunii și conducând cititorul din text în text, spre încântarea minții ce dezleagă pas cu pas enigmaticele șeherezadiene ale infinitei spiritualității umane: „Metoda Labirintului, legea transversaliei, au produs modificări totale de expresie/ stil. Imaginea se suprapune peste realitate, realul se convertește în specular. Viața pare o dublă călătorie argonautică (întru căutarea transpoziției) și inițiată (în tainele morții, căci moartea este metaviață). De ce?

Pentru că poezia este transforma unei estetici care postulează reflecția, organizarea conceptuală a materiei referențiale, iar moartea – pragul inevitabil, absurd totuși, dintre ființă și neființă, transplantul dureros de suflet din propriul timp în timpul infinit al universului ireal, unde rareori viața adevărată întâlnește evenimentul.” (pag. 132)

Primul volum al meta-romanului „Ostrakon” se încheie cu o grăitoare parabolă, aceea a banchetului zamolxian, punct de cotitură, sărbătoare a victoriei, dar și pretext de reînnoire a unei noi lumi literare, care lasă în expectativă vechile canoane: „Dar Zamolxis reînnoadă firul firav al dialogului. «Măine avem banchetul anual. Au trecut cinci ani de când n-am mai aruncat sorții ca să trimitem solii lui Gebeleisis, lui Bendis și celorlalți zei ai noștri, Ares, Diana, Hestia. De la ei vom ști cum să procedăm cu voi. Până vom primi răspuns nimeni nu vă va clinti un fir de păr din cap!»” (pag. 205)

Prin acest roman, scriitorul Ion Popescu-Brădiceni înscrie pe orbita transmodernismului o nouă proză amplă și complexă, care alături de romanele „Un z(eu) în carne și oase” (Editura „Gorjeanul”, Târgu-Jiu, 2006) sau „Aporiile lui Axios” (Editura „Napoca Star, Cluj-Napoca, 2008), precum și celelalte tratate de teorie literară, ori volume de versuri, toate aceste scrieri ale sale în registru transmodernist, vor gravita următoarele secole în jurul celor două centre ale universului, arta și viața.

Școala de literatură de la Târgu Jiu, adică un cenaclu numit “Columna”

Ion Popescu Brădiceni

Presă gorjeană, cea craioveană, critica oficială și neoficială actuală vorbesc tot mai insistent despre o școală de literatură la Târgu-Jiu. Înainte de a demara întreprinderea de față, am încercat sentimentul îndoielii, firesc până la un punct. Dar, precizăm, numai până la un punct.

Punctul acesta poate face revoluție! Au fost momente faste în evoluția literaturii gorjene. Nicolae Diaconu scria undeva că doar localismul creator poate emerge noi valori strict autentice.

Școli de literatură au tot fost. Și-or să mai fie! *Școala ardeleană, Junimea, Semănătorul, Literatorul, Albatros, Cercul de la Sibiu, Grupul de la Steaua, Școala de la Târgoviște* ș.a.

La Târgu-Jiu nu se poate afirma totuși despre o “școală” propriu-zisă. Dar a existat o mișcare, o emulație spirituală, o configurare poetică / poietică oarecum distinctă, desprinsă din “echinoxismul” clujean. Ion Pop a editat o antologie de profil în care, de altfel, Nicolae Diaconu, este prezent. Tot la Cluj își efectuase studiile mentorul Cenaclului *Columna*, Titu Rădoi. Și tot la Cluj avea să își urmeze ucenicia unul din vlăstarele columnismului, Silviu Doinaș Popescu, insușerat romancier și poet, dar și jurnalist notoriu pentru o foarte scurtă perioadă, la *Gorjeanul*.

Așadar, pas cu pas, intrăm în zona zero a columnismului. Avem cunoștință că încă nu e suficient de cunoscut “fenomenul” ca atare. Deși critici contemporani importanți s-au străduit să demonstreze contrariul: Gheorghe Gigurcu, Vasile Spiridon, Nicolae Diaconu, Florea Miu, Zenovie Cârlogea, Ion Trancău, Eugen Velican, Lazăr Popescu, Ion Popescu Brădiceni, Ioana Dinulescu, Theodor Codreanu, Adrian Dinu Rachieru, Al. Florin Țene, Valentin Tașcu, Titu Rădoi, Horia Munteș ș.a.

Au reușit, pare-se.

Lista – am constatat – este aproape de neredat, căci e lungă și densă. Am rămas nedumerit, căci pe un palier mai sever (hai să-i zicem academic) numele lor nu figurează. Nu m-am lăsat intimidată căci aveam pe masă, într-o ordine strict alfabetică, opera integrală a unor *columniști* deja consacrați. Cărțile lor, unele groase, la propriu, altele subțiri dar esențiale, mi-au lărgit orizontul de așteptare și mi l-au îmbogățit substanțial.

Dar să reînnoim firul, până acum firav, al *Școlii de literatură* de la Târgu-Jiu. Cum să nu se fi consacrat, când, după un ezitant

debut, sub “culorile” columnismului, o generație întreagă, și-a impus cuvântul, fraza, etc. Într-o emisiune a lui Tudor Vornicu, recitaseră cel puțin 5-6 *columniști* prin anii 1979-1982. În seria magnifică a *Gorjului literar* (au apărut douăsprezece numere!), regăsim, cu plăcere, scriitorii care ne sunt dragi, fiecare cu sacra lui legendă, fiecare cu revolta lui scriiturală și discursivă.

I-am cunoscut cu diverse prilejuri și, din postura-mi ingrată, i-am perceput fragmentar. Alta e impresia generală de acum. Majoritatea sunt membri activi ai U.S.R, filiala din Craiova, o altă majoritate, **mai consistentă** (s.n.) o depășește numeric și, credem, chiar axiologic (!?)

Afirmația ar putea deranja într-un areal sau în altul de receptare. Ne asumăm riscul cu toate consecințele posibile. O apariție recentă, îngrijită de Vasile Vasiescu, și bazată pe scrierile *columniștilor*, dedicată lui Constantin Brancuși, ne reconfirmă ipoteza de lucru. Dar antologii ale *columniștilor*, sau antologii în care aceștia să fie publicați, au tot ieșit de sub teacurile tiparului, la Craiova, la Cluj, la București, la Iași, la Oradea, la Budapesta, la Roma, la Montreal, la New York ș.a.m.d.

O primă falangă a Cenaclului *Columna* i-ar cuprinde pe întemeietorii, din nefericire neavând o operă de-sine-stătătoare, dar îndemnându-ne la o reflecție pe marginea destinului scriitorului român în zilele lui Groza, Dej și chiar Ceaușescu și totodată la o resituare hermeneutică și metapoetică (vezi triunghiul

tehnosferă, noosferă, poesferă), instituit, salutar, de Al. Husar, în *Metapoetica*.

O a doua îi are drept stâlpnici (adică drept repere și modele) pe Jean Rădoi, Titu Rădoi, Constantin Duică, Bică Sterescu, Dumitru Dănău, Grigore Pupăză, Iunian T. Ciobanu, Sergiu Cosciud, Ion Căpruciu, Nicolae Al Lupului, Sabin Popescu Lupu (Sabin Velican) ș.a.

Din păcate nici o istorie a literaturii române, de ieri și de azi, nici măcar nu-i semnaleză. Iată o întâie motivație a demersului de față. Nicolae Manolescu, Eugen Simion, Dumitru Micu, Ion Rotaru, Marin Sorescu, Eugen Negrici, Mircea Zăciu, Ion Istrate ș.a (au sărit, căci unii s-au prăpădit n.n) cu o nonșalanță inexplicabilă peste ei, frustrându-i pe nedrept de notorietate.

Nu vom proceda de aceeași manieră impardonabilă. În schimb o nouă generație de critici s-a aplecat, cu sârguință, asupra generației de la Cenaclul *Columna* și a izbutit să-i scoată în relief caracteristicile: intrinseci și extrinseci.

În panoplia cu trofee literare, la loc de cinste, par să stea, însetate de recunoaștere măcar națională dacă nu europeană (deși tentative în acest sens s-au derulat prin profesorul universitar și reputatul traducător din și în italiană Romeo Magherescu-i, prin inequizabila tălmăcitoare în și din franceză Paula Romanescu ori prin efortul de suflet și literă al lui Dumitru Dănău, care a transpus în germană câteva din textele poetice ale *columniștilor* de la Târgu-Jiu, într-o minunată *cărticică de seară*, și ea din păcate nici măcar observată de publicațiile literare din Oltenia sau de aiurea), câteva sute de volume.

Avem prin urmare în bibliotecă *Mozaicul* lui Aurel Antonie, *Cântec mare de petrecut* al lui Titu Rădoi, *Călătorie spre ceilalți* a lui Nicolae Diaconu, *Echinocșul de fiecare zi* al lui Adrian Frățilă, *Viața de rezervă* a lui Artur Bădița, *Nebuni de luna plină* ai lui Viorel Gârbaciu, *Guvernământul general al Genezei* al lui Cristian George Brebenel, *Oarecum Psalmi* ai lui George Drăghescu, *Amurgul traversat* al lui Lazăr Popescu, *Astrolab pentru Steaua Morgana* al lui Silviu Doinaș Popescu, *Maia* a lui Ion C. Gociu, *Ostrakonul* lui Ion Popescu Brădiceni, *La nord de cai sălbatici* al lui Ion Căpruciu, volum antologic editat de Mircea Petean la *Limes* în 2011 ș.a.

Dar *columniști* mai sunt : unii vechi clasicizați, alții abia iviți în zarea post-și trans-modernismului: Marius Iorga, Vasile Ponea, Mihai Gheorghe Amaradia, Oana Florea, Viorel Surdoiu, Florian Saioc, Marin Colțan, Dumitru Tâlvescu, Costel Dobrițescu, Ion Elena, Liviu Clisu, Elena Roată, Ion Sanda, Romus Roca, Mihaela Mirea ș.a.

RESTITUIRI

Arhetip - neotip - metatip

Virgil Bulat

1. Despre labirint

Oricât de complicat (întortocheat)... ar fi, are totuși o ieșire. Fără ieșire este doar pentru ce se sting într-o fundătură a lui, și care nu mai pot da seamă despre faptul că labirintul este o călătorie. O fac numai cei care văd/ajung la ieșire. Ieșire care este fereastră deschisă/ poartă de intrare într-un nou/într-un alt labirint, adică într-o altă (ispititoare, irezistibilă) călătorie. Cu alte cuvinte, în nesfârșirea călătoriei - nu călătoriilor!

2. Despre trans-imaginar

Mai întâi, mai simplu - despre imaginar. Despre neliniștea, poarta de a găsi o soluție pentru a ieși dintr-un impas (general uman). Sau despre - cazul poetului - una (doar una!) minunată metaforă (image), parcă venită din neant, din niciunde, dar care nu-și găsește context. Și aici putem vorbi de neliniște, disperare, chiar groază.

Aflat aici, atât omul de rând cât și „înțeleptul/monahul/poetul” (vorba lui Blaga) caută soluții. Ca digresiune: nu-i tot o încercare (mereu reluată) de ieșire din labirintul situației limită? De fapt, nu este vorba de o încercare, ci de n încercări, toate imaginate succesiv, succesiv construite/supuse testărilor critice/succesiv abandonate. Până la ultima - socotită singura soluție acceptabilă, singura socotită (întemeiat sau nu) viabilă.

Dintre multele soluții/rezolvări imaginate, aceasta din urmă este considerată, deci, optimă. Evoluția imaginată este definitivă/conturată ca virtuală rezolvare, care se cere, ca necesitate, trecută în concret/în real pentru ieșirea din situația - limită, din angoasa labirintului. Transimagarul validează călătoria numai după ce abandonând testele succesiv neeficiente, neoperaționale ale imaginarului, numai după soluția ultimă, concretizată ca unică proiecție virtuală, are și puterea de a se concretiza în real, singurul mod de a-și verifica puterea și valabilitatea. Nu simplă fantasmagorie ci - păstrând proporțiile, fiind vorba totuși de o situație limită ca punct de plecare - nu fantasmagorie, ci act demiurgic. În cazul poetului - o idee - metaforă transformată, dezvoltată, desăvârșită într-un poem reprezentativ/definitiv/memorabil.

3. Transcederea virtualului

Oare, într-adevăr, „derrière c'est toujours la mort?” (finalul fiecăreia din cele șapte volete ale memorabilului poem al lui Jacques Liovich, Au-delà/Non - lieu).

Discuția se leagă strâns, dacă mă gândesc bine, de problematica labirintului și cea transimagarului.

Desigur se poate fabula și divaga la nesfârșit pe tema lui a fi sau a nu fi, ce-i viața, ce-i moartea. Și oricât de mult (chiar inspirat) s-ar divaga, inevitabil încheierea s-ar împiedica în insacția mirat - dezamăgitoare a lui „Atât? Numai atât?”

Totuși, ca punct(e) de plecare, trebuie să acceptăm câteva categorii/cuvinte de minim bun simț. Nu avem cum ști, cu certitudine, dacă „La început a fost Cuvântul” - dar știm că, sigur, cuvintele pot zămislă lumi. Nu numai imaginare, ci neprețuitele lumi virtuale, neprețuite pentru că au puterea de a transcede virtualul în concret, de a se întrupa în real.

4. Arhetip-Neotip-Metatip.

Să începem cu a fi, existent, existență. Sunt ușor acceptabile conotațiile pre-existență, existență, post - existență. La scară, imediată, umană, în cazul fiecăreia din noi, preexistența înseamnă conștientizarea arhetipului spiritual colectiv. Pe care, asumându-l și modelându-l (după stringenta propriilor nivele „de așteptare” de la existent - existență) îl poate transforma în neotip. Neotipul este firesc (și conștientizat) prim pas de transcedere a arhetipului. Un prim pas din lungul drum de apropiere de tot, de Esență, de Unic. Identificare (transcedere maximă) pe care o realizează metatipul. Cu alte cuvinte, post - existența poate fi „natural” definită ca intrare în memoria semenilor - mai precis intri în memoria lor când neotipul tău influențează/reconfigurează întrucâtva arhetipul. Suportul ambivalent, și material și

spiritual, al arhetipului și neotipului este și elementar de înțeles și de acceptat. Nu tot atât de lesne stau lucrurile cu metatipul. Totuși până și acestuia îi putem accepta într-un fel suportul bivalent - material - spiritual - de vreme ce acceptăm fie și semierezia conform căreia creatorul și-a trimis fiul pentru a retușa prin suferința crucificării gena divinului, nevoii de sacru, sădită în noi. Nu contează dacă, așa cum ziceam undeva, într-un vers, dacă setea aceasta de sacru „venit-a de sus - sau de jos s-a iscat”; după cum nu contează dacă este vorba numai de nevoia divinității de „autocunoaștere”, de perpetuă autoverificare a fiindului, a existentului, cum medita un prieten de-al meu, moț din Apuseni. Sigur, pentru că rațional, de bun simț, logic, este un lucru pe care l-am descoperit (scriindu-l în cuvinte, nu altfel!) în unul din Paradoxele punctului: „În însuși momentul când i-a trecut prin minte că ESTE/materia s-a condamnat la rolul secund...” Este o metaforă - paradox creată acum vreo 20 de ani pentru a lua în răspăr materialismul obtuz și dogmatic de atunci. Astăzi descopăr formulării mult mai adânci „retombées de la pensée”. Și în afara lor sunt greu de conceput adevărurile parțiale de mai sus (fie că... fie că...), inclusiv ipoteza prin „autocunoaștere” formulată de poetul din Apuseni pentru a împăca Dumnezeu creștin cu Marele Anonim al lui Blaga. Importantă e altceva: preminența spiritului, fără de care post-existența s-ar reduce numai la simplă memorie (și ea, în definitiv, cu suportul material al celulelor cerebrale), nu și la posibilitatea transcederii neotipului în metatip.

5. Linia paralelă

Interesant este că termenul, cuvântul (unealta!!!) non - existent, adică moarte nu acceptă prefixarea pre - moarte, post - moarte ca antonime pre - existentului și post - existentului. Moartea e una, antonimă fiindului, care, iată, acceptă triada pre - existență, existență, post - existență. Este o triadă - continuum, în care moartea, non - existența, ca punct de discontinuitate, nu-și află loc. S-ar putea ca discontinuitățile să se înscrie în discontinuum ca linie doar paralelă continuumului. Mai precis, și ca similitudine: sinele nostru este specific, profund și unic în continuitatea sa, pe când în viață „ne desfrunzim”, renunțăm poate la miriade de alter - egouri de-o clipă, adică la tot atâtea „puncte” de discontinuitate, care nu ne/sau sfârșesc să ne reprezinte, și a căror înșiruire formează linia paralelă a discontinuumului.

6. Neîmpăcarea conceptelor

Dar despre raporturile dintre „Sinele Tău, Doamne” și „sinele meu” (singurul care poate fi, dacă este, sacră clonă divinului - ah ce formulare osneotică, putând fi echivalentă cu semnul ... din chimie!), despre neîmpăcarea conceptelor de neotip și metatip cu acela (prozaic la nivel metafizic) de moarte, despre temeiurile pentru care nu poți accepta (chiar ateu fiind) faptul că „derrière c'est toujours la mort” - despre toate acestea poate se va dovedi la fel de incitantă o lungă seară de binecuvântat răgaz din altă călătorie a ta la Cluj...

Note de lector Titu Rădoi:

- restituiri necesare

o ediție de prof. dr. Ion Popescu-Brădiceni

George Dumitru

Un proiect literar, o reșezare a operei și implicat a scriitorului, în eternitatea spirituală robustă, istorică și creatoare.

Sunt „Restituirile” și document, susținere și istoricitate, în existența, dezvoltarea și identificarea vieții literare, a unei societăți organizate? sau rămân doar „pagină literară”, fapt divers, obsesie, un interior estetizat? Aducem ca argument, citând pe Montaigne: „Singurele scrieri istorice bune, sunt cele scrise de oameni, care s-au aflat la cârma evenimentelor pe care ei le descriu.”

Am găsit de cuviință să propun în „dezbateri”, „Restituirile”, carte apărută de curând, al cărui autor, prof. Ion Popescu-Brădiceni, doctor în filologie, promotor cultural, un reper în activități enciclopedice și de consultanță identitară, o dedică magistrului TITU RĂDOI.

Departate de „întâmplător”, registrul dezbaterilor se consumă după un parcurs prestabilit și nu inventat, după „altceva”, cum ar fi de pildă, constrângerile bibliografice, sau și mai... prozaic, după „cursul zilei”, fără ambalaj... politic.

Această literatură, a obsesiei, este de fapt indusă în opera literară, ca un „implant” de sinceritate și credibilitate bine temperat.

„Restituirile” lui I.P.B. se arată a fi carte de căpătâi și manual de „estetică practică”, într-o realitate de jurnal literar de confesiune.

I.P.B. nu este numai un abil povestitor de întâmplări și nici confesor de „sfinte” taine, ci omul de litere, cumpătat, critic și omniprezent în dezbateri, ce iată capătă corp și prin editarea acestei cărți, închinată părintelui Cenuclului COLUMNA, TITU RĂDOI.

Îi amintesc cititorului că nici „falsa glorie” și nici „falsa modestie” nu sunt măsuri de pus în talerul cântarului, ci mai de grabă un inventar de fapte ce dau consistență sincerității împlinitorului unui demers literar, cum este și cel al „Restituirilor”. Se abate cumva I.P.B. de la regula jocului știind că: „scrisul este vorbire, numai în măsura în care și vorbirea este un scris”?

Ne confruntăm, în analiza noastră, cu un accident ereditar, sau după zicerea veche: „Dumnezeu a creat omul ca omul să-I spună povești”? (Octavian Paler) Poveștile cu și despre Titu Rădoi dinpreună cu textele sale critice sunt exemplare.

Mărturisirea este a „instituției”, a Legii, în orice faptă de viață a omului, și singura șansă a întoarcerii în acel început pe care îl confirmăm a fi: înfrângerea unui obstacol, cel al uitării și-a celor spuse de Julien Green „Ori spui totul, ori taci.”

Dimensiunea „amintirii” cooperantă, fără „constrângeri” și „patos” clientelar, se așează cu deplină autoritate, echilibrată și definitivă ca o realitate, a vieții, mai întâi intelectuală apoi și biologică. Sunt „Restituirile” lecție de catedră sau mărturisire și trăire a unor vremi cu oameni, pe care memoria ta, îi așează pe raftul singular, epurat, zicând în sine: „Nu azi, ci mâine.”?

Nu puteam încheia acest demers, al meu, fără a consemna și „dramatismul personal” al autorului „Restituirilor”, implicând limite, un „idealism” moral, ce asimilează ardența și caracterul subiectului, proiecția sa istorică, într-o realitate a efortului de integrare în normalitatea pe care întotdeauna vremile o moștenesc.

George Dumitru

POEME

Prin văi adânci*se dedică lui Mircea Bârsilă*

De pe Ordessos, spre câmpie,
Prin văi adânci ce se deschid,
Universala armonie
Ascunde umbra unui zid.

Tăiat în lung ca o felie
Dintr-un aluat, uscat, arid,
De pe Ordessos, spre câmpie
Prin văi adânci ce se deschid.

Și-acest recurs la geografie,
Vizibil, gradual, fluid
Înalță-un psalm de liturghie
La slujba „Marelui Colind”,

De pe Ordessos, spre câmpie.

Îți amintești?*în amintirea tânărului artist Traian Dădălău*

La magazinul cu șosete,
Îți amintești? era în Mai,
Purtai o rochie corai
Și un buchet de margarete.

Te însoțeau priviri discrete,
Cuvinte spuse fără grai,
La magazinul cu șosete,
Îți amintești? era în Mai.

Amiezi suave, inocente,
Deschise ca un evantai,
Transfigurau acel alai
În jocul orfic de egrete.

La magazinul cu șosete.

„Lacrimă de Dumnezeu”

Doamne, când ne-ai dat pădurea,
N-ai ascuns de om, securea
Și nici focul nu l-ai stins
Din-mprejur și din cuprins.
Parcă le-ai făcut în grabă,
Să-i pui veacului o salbă
Și s-așterni pe drumul meu,
„Lacrimă de Dumnezeu”.

Și mă-ntreb:

Dau la schimb, cumpăr și vând
Rădăcina unui gând
Și mă-ntreb: n-ar fi mai bine
Gândul, de n-ar sta cu mine?

Împărțindu-mi din desagă
Moștenirea mea întregă,
După legea dată-n carte
Celui ocolit de moarte.

Sunet fals

Măști hidoase, reci, nevroze,
Joc abil de timp nebun,
Infantile-apoteoze
Sub lăstarul de alun.

Sunet fals fără lumină,
Clopot surd în asfințit,
Ca o coaje de rugină
Peste nufăru-nflorit.

Cărui sol să-i dau de veste,
La ce umbră să mă-nchin,
Ascultând cum din poveste
Se desprinde duh străin.

Sub un semn...

„Piatră albă de hotar”,
Scriere ce se așează
Ca o acvilă de pază.
Sub un semn din calendar.

Văi adânci, vetre de jar
Fulgerând eterna rază,
„Piatră albă de hotar”,
Scriere ce se așează.

Drumul apelor, hoinar,
Lumea vieții-o celebrează,
În amiaza de cleștar
Și-n infernul meu de groază.

„Piatră albă de hotar”

Moromeții*Lui Marin Preda*

În geometria unei vieți
Cu regulă cutumiară,
Întoarcerea la „Moromeți”
Așează capătul de țară.

Pe vetre-ncinse vegetale,
Răspântii margini de hotar,
Latinități esențiale
În albul zidului de var

Și vorba-i scurtă și tăioasă,
Privirea-adâncă, chip de sfânt,
Păstrându-și Crucea lângă coasă,
Ca pe-un sigiliu de pământ.

OLYMPIA

Olimpiadelor antice - și moderne -
Înveșmântată-n peplum,
regină și femeie,
Purtând divină torță
și cupa de argint,
lui Altis, la mormântul
lui Pelops, prin scânteie,
Se celebrau ofrande
cu tauri din Corint.

Demeter, preoteasa
urmată de noroade
Judecători în togă,
arhonții din Elis,
Hellanodici, triaștii,
sensibile monade
Alcătuiau o lume,
asemenea unui vis.

Ce aprigă-ncleștare
la stadiu în palestră,
Atleți cu trup de raze
asemeni unor zei,
Incendiau tribuna,
emblema ei ecvestră,
Cu-o naștere sublimă
de forță și idei.

Prin văile-nverzite
de laurii cununii,
Olimpia-și înalță
eroii în statui
Și se-mplinește astfel
oracolul minunii,
Sub diafane raze
ca irișii gălbui.

Acele vremi, poetul
în versuri le invocă
Și măreția clipei
și tragicul destin,
Simțind cum din arenă,
o efemeră rocă
Heladei îi închină,
olimpicul suspin.

POEME

Într-o iarnă până-n zori

Într-o iarnă ce se pierde
Până-n sus de Retezat
Se plimba tot Burtă verde
Doi în doi
Să se audă cum dau sfat
Să se joace baraboi.

Modă veche la Paris
Ca să fie de bon ton
Unii mai jucau șotron
Așteptând să se deschidă
Porțile la Paradis.

Era iarnă până-n zori
de margini lume timidă
cam pestriță ca pe Smidă
când dau toți prunii în flori...
Înșirați pe Bulevard
Se vedeau teii cum ard
Într-o zi de vinerea
înșirați covrigi pe sfoară
nu e zi măi de pomană
le striga unul în cioareci.

Era cum v-am spus în zori
traversau la semafor
o pisică și trei șoareci
să iau pușca să-i omor.

Pierdut în Iliada

Într-o zi eram la Troia
Cu Ulise
Vizavi de alte vise
Bistrița își făcea voia
Pe sub arinii lui Goya
La botezul lui Savoia
Era cum e azi dar joia
Lângă noi stătea Ahile
Cu călcâiul la vedere
Rezământu-se de sine
Și de scut
Hefaistos era mut
de plăcere
Elena tăia nuiete
fiind în toamnă de coceni
dintr-o salcă de sub Schit
Priam regele din mit
dirija un cor de-aezi
luna sta și ea să iasă
era cum e azi dar ieri
eu dând să ajung acasă
unde-i Capra cu trei iezi.

Septembrie personal

Cum se arată copacii copacilor
Și florile florilor
Mă priveam văzându-mă
Privind

Era o zi de septembrie
când se culeg merele
și eu așteptam
să mă pierd de mine însumi
de atâta real
rămăsesem ce mai eram
cu părul alb.

Balada lui ION HUZOI

De ce i-o fi trebuit Palat lui Huzoi
de un arhitect italian

Ion Căpruciu

că el avea patru oi
și le păzea-n Ploștina cu Moșul
Vârlan.

Și iarna și vara-n aceleași opinci
fără carâmb
locuia într-o grotă sub dâmb
ca un călugăr
fără poartă și fără de ivăr.

Într-o dimineață când se roua
a zărit-o pe Aura
doi ochi verzi de tot leacul
unde priveau înflorea liliacul.

Și el a pețit-o de singur
pe când da salcia-n mugur
unde nai sunt nopțile aceleiași ierni
și în de zorii de Sânzieni
când visa la Palat Ion Huzoi
și se zidea
luni, marți, până vinerea
al cui să fie,
așa de Palat nu mai era
dar Deșertăciune
într-o zi Aura a rămas
fără nume...

L-am văzut pe Huzoi
În ultimele lui zile
în grotă de sub dâmb
în opincile lui fără carâmb.

Aproape Psalm

Doamne, am strigat
Când am dat de aer
Când am dat de moarte

Doamne, nu se poate
Grija mea de azi
Grija mea de mâine
Grija pentru pâine
Grija mea să ar
Ca să pun răsadul
Grija mea de mine
Grija pentru altul
Unde mai ești, Doamne
Grija mea de toamne
Și de haine strâmte
Doamne, mi-i lehamite
Sunt bolnav de numa
Cum m-ai născut mumă.

RESTITUIRI

Fără lumânare, fără
spovedanie, fără împărtășanie

Ioan Popescu Chebacea

Sunt cunoscute destinele creatorilor în domeniile artelor frumoase. În marea lor majoritate, destinele lor sunt asemănătoare de tragice, nemeritate și nedrepte, făcând comparațiile de rigoare și realizând că absolut toți n-au trudit pentru binele și interesele lor, ci pentru comunitate, pentru societățile care i-au negat și persiflat, pentru civilizația lumii întregi...

Nu mă hazardez cu exemple mari, nu amintesc nume mari, ele se cunosc. Mă voi referi la un prieten de-al nostru, plecat recent dintre noi, „fără surle și flamuri”, într-o discreție și un anonim supărătoare, profund nedrepte pentru VICTOR BARBU, poet complex și sensibil, eseist, jurnalist, prozator și, în primul rând, un cetățean conștient și nemulțumit de situația mizeră a societății românești dintotdeauna.

Victor a avut o copilărie grea, o viață dificilă, dar a găsit remontarea și refugiul în literatură. A scris cu fervoare, a publicat fervent în „Gorjeanul”, „Gazeta Gorjului”, „Cuvântul liber”, „Ager” și revistele „Caietele Columna”, „Hohote”, „Hazul” etc., de cele mai multe ori gratuit, fără pretenții. Se bucura enorm când era publicat, se întrista și devenea vehement când nu-i „intra” ceva. Mai ales, ținea să-i fie publicate formele moderne de poezie: robai-ul, trioletele, hai-ku-urile. Zeci de manuscrise, de după 1990, când a creat tumultos, i-au rămas nepublicate, înseriate și adunate în cărți. Aceasta era marea sa mâhnire, regretul care îl însoțește și după moartea prematură. „Cărțile sunt copiii mei”, obișnuia el să spună și faptul că micuța cameră a garsonierei sale, confort II, era ticsită cu acestea spune totul.

Cum moare un poet, un creator de frumos?! Așa cum le e hărăzit tuturor: singuri, părăsiți de cei dragi și prieteni, aruncați într-un spital sau cămin de bătrâni. Nemaiputând suporta durerile, scurgerile de plasmă din piciorul drept, diabetul stadiul I, insuficiența cardiacă, s-a internat (a doua oară, după infarctul din luna mai) la Spitalul 700, la Secția cardiologie. L-am vizitat și am rămas marcat văzându-l suferind singur, încolăcit de dureri, în rezerva C 14, refuzând medicamentele și hrana. A avut și o depresie nervoasă puternică, fapt ce a determinat izolarea sa. Medicii și fiul său, analizând starea sa, au hotărât să-l transfere la „noul cămin de bătrâni” de la Novaci. S-a internat pe 16 septembrie, iar pe 23, la orele 17,30, și-a dat obștescul sfârșit, fără împărtășanie, fără spovedanie, fără lumânare. În fapt, incinta amenajată la Novaci este o „găselniță”, aici fiind trimiși toți muribunzi de la celelalte cămine din județ, pentru simplul motiv că „fiind într-o singură aripă a spitalului, dispune de ... morgă”. Întâlnim, citim și suntem edificați asupra grijii acordate bătrânilor și bolnavilor în România. Nu mai facem alte comentarii, fiindcă ele ar fi reiterări... Se poate spune totuși că, desigur, și nemulțumitul poet și-a făcut-o cu „mâna lui”, părăsindu-și fiul și soția, alegând soluția singurătății și a izolării. Dacă suntem sinceri cu noi înșine, spunem „așa a vrut Dumnezeu”!

Înmormântare simplă și
discretă, ca el

După o noapte petrecută (tot în singurătate!) în capela Cimitirului „Vulturul” din Romanesti, familia (fiul Ciprian - Antoniu, fosta soție, Elena, soacra) a hotărât să fie înhumat luni, 23 septembrie 2005, la orele 12,30. Puține rude, puțini prieteni, dacă au trecut de 20. De abia începe slujba că o ploaie mărunță și deasă vine să-l plângă cu picăturile. De fapt, se spune că „mortului îi pare rău că a murit”, atunci când plouă. În liniștea mormântală a cimitirului plin de verdeață, plasat între șosea și calea ferată Tg-Jiu - Rovinari - Turceni, s-au spus și vorbe bune. Scriitorul Alexandru Doru Șerban, președintele S.U.G. „Dr. Adrian Becherete”, a elogiat întreaga viață și operă a talentatului, prolificului și multilateralului Victor Barbu, Marian Dobreanu, președintele Cenaclului „Hohote” a împărțit asistenței câte un exemplar din foaia „Victoriene” - „Povestea unui om năcăjit”. Un exemplar i-a pus și lui Victor în sicriu, să-l prezinte lui Dumnezeu. Au mai participat la funeralii Mihai Elena Mija și Maria Luculescu, care au depus o coroană de flori din partea umoriștilor gorjeni și a unor ziaristi. Frumos și gestul S.C. Aquaterm S.A., al cărui angajat era Victor (cu o jumătate de normă), care a trimis și ea o coroană.

A fost o zi tristă, nimeni nu se aștepta la o dispariție atât de rapidă, la numai 58 de ani, împliniți în 11 august 2005. O viață ca o pradă trăită în sărăcie, umilniță și revoltă. Singura bucurie reală a lui Victor Barbu a fost opera literară a scriitorului.

MIHAI EMINESCU – SCRITOR EUROPEAN

Ion Popescu-Brădiceni

1. Introducere. Modelul Eminescu

Eu știu de ce Mihai Eminescu este un scriitor european. Știu acest lucru și îmi susțin afirmația până la capăt. Neclintit, dar citind, recitind ca să-mi pot argumenta ipoteza de lucru.

Mulți îl iubesc necondiționat și nu e bine și deloc profitabil pentru autorul unei capodopere a nuvelei fantastice europene precum „Sărmanul Dionis” ori a unui roman catiliniar precum „Geniu pustiu”. În epoca postmodernismului orice valoare poate fi „relativizată”.

În aceea a transmodernismului nu, căci, recepția lui Mihai Eminescu e totalmente diferită. Eu însumi sunt editorul unei „reconstituiri” din proza-i fascinantă, pe care am reintitulat-o: „O istorie frumoasă: Ieronim și Cezara”¹. Cu prilejul dificilei întreprinderi, am abordat opera eminesciană de pe alte paliere: scriitopice, critifictionale, utilizând metode noi derivate din semiotică, din hermeneutică, din filosofia imaginărilor, din metapoetica „celei de-a doua naturi și a lui mundus poetarum”², din ostensivă și himeneutică.

În același timp, Theodor Codreanu a întreprins un demers similar. Mihail Eminescu se circumscrie paradigmei (sau mai exact metaparadigmei în cazul său) transmoderne/transmoderniste prin ontologia arheității, care transcende dualismul spirit-materie. „E o paradoxală împăcare, la Eminescu, între Heidegger și Wittgenstein”³, pe calea dezbrăcării de formă. Eminescu dezbracă poezia de cuvinte spre a ajunge la cuvântul ce exprimă adevărul.

Marin Mincu a și elaborat, în termenii cei mai adecvați, o paradigmă eminesciană (metaparadigmă, i-aș zice, în spiritul doctrinei confucianiste a rectificării denumirilor) europeană triadică: culturală, literară și existențială a cărui – citez cu neascunsă încântare „importanță axiologică nu mai poate fi clintită”. „Pentru a confirma Modelul Eminescu, au apărut alți cinci poeți „paradigmatici” (Arghezi, Blaga, Bacovia, Ion Barbu, Nichita Stănescu)”⁴. Deși eu aș continua lista cu încă alți cinci: Mihai Ursachi⁵, Ion Horea⁶, Cezar Ivănescu⁷, Grigore Vieru⁸, Dan Laurențiu⁹. „Eminescianismul lui Ursachi – se pronunță Laurențiu Ulici – este consecința unui program poetic, dacă pot spune așa, intuitiv; poetul are revelația comunicării structurale cu melosul eminescian”. Grigore Vieru a fost și el un posteminescian. Prin apropierea lui intimă, ca într-un ritual de inițiere magică, de Eminescu, ne-a ajutat „să ne dăm seama de identitatea noastră, să vedem cine suntem”¹⁰.

„Ion Horea – afirmam într-o cronică de carte, la „Bătaia de aur” (antologie îngrijită de E. Nistor, cu o prefață de Al. Cistelean, editura Ardealul, Mureș, 2009) – și-a eminescianizat discursul muzical și auditiv, ca să zăbovească îndelung în teritoriul abstracțiilor operaționale, reinventatoare ale realului perceput imaginativ și metamorfozat recurent în viziuni de un superior intelectualism”¹¹.

2. Dezvoltarea temei. O operă deschizătoare de noi orizonturi

În studiul său „Eminescu-Arhetipul”, Sergiu Al-George identifică similarități între proza fantastică a lui Mihai Eminescu și aceea a lui Mircea Eliade pe baza corelației dintre fantastic și simbolic. India însăși a fost pentru Eminescu un spațiu cultural obsesiv. Consonanța lirismului eminescian cu cel al lui Rābindrānath Tāgore, acesta din urmă și el reprezentativ pentru întreaga lirică indiană, n-o mai contestă azi nimeni, grație și Amitei Bhose¹², parțial, dar și unui alt exeget, craiovean, fost coleg al meu de studii și tovarăș de idei la Cenaclul „Orfeu” al Universității din Craiova, Constantin Barbu. În cartea „Rostirea esențială”, a cercetătorului din Cetatea Banilor, Mihai Eminescu ne este înfățișat drept „o cauză începătoare și un timp de începere”¹³. „Arheitatea se apropiază în chip de întemeiere, instituire și autofondare-transstătuire”¹⁴. Astfel figura creatoare a lui Eminescu, europeană prin înseși temeliile ei, ne va copleși pururea. Așadar – precizează hermeneutul craiovean – „o reevaluare a eminescianității trebuie să-și mute sediul în ființa temeiurilor operei, în străfundul înțelesurilor ei”.¹⁵ Numai în această

locație, Eminescu ni se va putea arăta, în întregimea europeanității sale cutezătoare și va putea fi așezat în vecinătatea consonantă a unor străluciți gânditori ca Paracelsus, Bruno, Spinoza, Kant, Schopenhauer, Hegel, Nietzsche. Pe Ludwig Wittgenstein, născut în 1889, la Viena, și pe Martin Heidegger, născut la Baden, tot în 1889 (anul morții lui Eminescu), românul îi anunță prin intuiția-i genială, printr-o dublă natură, „cu o față care-l trimitea nestăpânit la problemele ultime” și o alta „întoarsă spre lumea reală, care-i trezea interesul pentru concret, pentru istorie, pentru limbă și limbi, pentru dramaticele realități ale vieții oamenilor, până și pentru statistică”¹⁶.

Dar a fi european înseamnă pentru „eroul civilizator” junimist, descoperit de Titu Maiorescu și consacrat de acesta, curajul de-a se fi aflat, într-o perpetuă deschidere de orizonturi; opera-i edificându-se ea însăși ca un „univers deschis” exact în termenii lui Umberto Eco. Prin urmare, ca „opera aperta”, literatura eminesciană pretinde un alt regim de receptare: reinventarea acesteia într-un act de congenialitate cu autorul însuși, pe planul sugestiei nedefinite și al solicitării emotive, pe cel al ambiguității dezbaterii problemelor nerezolvate și care necesită o soluție, în acest caz „deschiderea” devenind, la Eminescu „instrument de pedagogie revoluționară”¹⁷.

Ca operă în mișcare, opera eminesciană este un obiect artistic cu o structură dinamică precum de pildă s-a reconfigurat periodic/ciclic și cea a lui Paul Valéry. Constantin Noica a și inițiat o paralelă pe această dimensiune comparatistă între „Caietele lui Eminescu și caietele lui Valéry”¹⁸. Și în unele, și în altele este vorba despre excesul asupra totului care „e gândul pur, gândul hrănit din propria sa substanță, sau din vecinătățile lui imediate, sufletul și trupul”¹⁹. Paul Valéry trăia pe jumătate într-o lume fantastică, al cărei găinaț îi cădea pe caiete. Paginile manuscrisului eminescian exercită o magie care, spre deosebire de cazul celor 29 de tomuri ale lui Valéry, nu poate fi pierdută. Și totuși se va fi lăsat interesat ca și precum Valéry de număr, timp, teoria actului, de stări, esențe, elemente, căile spiritului; la rândul-i de „teoria ecvațiunii universale sau a raporturilor constante între finit și infinit”, de economie, de credit mobilier și imobilier, de speculațiile de bursă. Însemnările lui Valéry erau ale unui străin (M. Teste: Teste ou Vie de celui qui se voit vivre, stă scris în tomul X, pagini 254); însemnările

lui Eminescu sunt „mai degrabă ale gândului întors asupra lui însuși”²⁰. În felul său ar putea apărea și Eminescu drept un creier gânditor, ca și Valéry. Dar e un creier într-un om, sub o vibrație umană față de tot ce e cultură.

Peste tot în filele acestor caiete eminesciene sunt însă armele vieții unui om adevărat, cum nu sunt în caietele lui Valéry, unde e vorba de o umbră.

Incitanta punere în oglindă a jurnalelor celor doi scriitori mi-a oferit, în palmă, continuarea eseostudiului de față. M. Teste (umbra lui Valéry) nu e decât... Valéry în versiunea lui absolută. De ce n-ar avea și Eminescu umbra sa, care uneori se va fi numit Dionis, alteori Ieronim? Constantin Noica atrage, de data aceasta, într-un triunghi hermeneutic, epistemologic, și caietele lui Leonardo da Vinci, despre care, de altfel, Paul Valéry a și redactat, cu o nobilă emoție sugrumată, o „introducere în metodă”²¹. În-tresituarea lui Eminescu – subliniază autorul tratatului de ontologie intitulat „Devenirea întru ființă”²² îi conferă geniului (hiperionice) românesc alură... brâncușiană (deci nu europeană ci transeuropeană, adică mondială). „Căci dacă unul e poet – se conchide în „articolul” noicanian – celălalt pictor, unul un om de gândire speculativă, celălalt om de gândire practic-tehnică, unul rătăcitor prin cultură, celălalt rătăcitor prin natură, amândoi au ceva dintr-un uomo universale”. Este acea singură universalitate, care în adânc îi e dată omului: deschiderea, pietatea față de tot. Pentru Leonardo, tot însemna experiența respectiv natura, în timp ce pentru Eminescu reprezintă viața spiritului, respectiv cultura.

Dar acest „tot” este absolutul; este „adâncă sete a formelor perfecte”, despre care Rosa del Conte a elaborat o monografie rotundă și îndrăzneată, care s-a publicat înaintea celei a lui Alain Guillerrou.

Acest tot a fost „tradus” de profesoara de literatură română de la Universitatea din Roma prin „Timpul – Demiurg, responsabil al dramei existențiale și Absolutul înțeles ca Eternitate; devenirea ca structură a Timpului; Poezia biruind Timpul și poetul – profet; sentimentul duratei și ambivalența timpului psihologic; evaziunea din Timp și unitatea cosmică; dragostea ca o chemare a Absolutului”²³. Înșirui în această primă parte a întreprinderii mele câteva considerații concludente ale Rosei del Conte care vin în sprijinul europeanității „figurii” lui Mihai Eminescu, una emblematică a continentului care „reflectă drama existențială în aspectul ei cel mai modern... Problema cea mai acută rămâne mereu pentru el (pentru Eminescu – n.m., I.P.-B.) determinarea raporturilor dintre Dumnezeu și lume, dintre existența definită ca vremelnicie și Ființa identificată cu Veșnicia: și, totuși, el este mai cu seamă poetul unei viziuni cosmice, este un însetat de Absolut”²⁴.

3. Concluzii. Precursor al simbolismului

Văzând în Eminescu o sinteză fericită, culmea unui proces de asimilare a mării poezii europene, început în România o dată cu epoca modernă, nu uit să revendic în continuitatea adecvată arhaicitatea cântecului său, ontologic și abisal, selectiv și transactual. Europei tragice, în plină transmutație a valorilor, deși fiind încă moștenitoarea miracolului grec, Eminescu i-a suprapus cultura folclorică a țării sale. „Hyperionul său este, de pildă soarele grec altoit pe mitul popular al Zburătorului” – crede Svetlana Paleologu Matta – și chiar așa stau lucrurile. „Plasându-se în momentul de tranziție care a constat în depășirea metafizicii europene, în special al speculației lui Hegel, Eminescu a fost, aparent, romantic – ultimul mare romantic al Europei – de fapt, primul și unicul care a realizat în cadrul istoric al spațiului românesc dimensiunea ontologică”²⁵.

În viziunea lui Matei Călinescu, lui Mihai Eminescu i se datorează, în spațiul literaturii române moderne, deplina libertate a imaginației constructive. Rolul lui Mihai Eminescu este identic cu cel al lui Charles Baudelaire în literatura modernă franceză.

☑ Dar, cum marele scriitor junimist aparține momentului intelectual european dominat de Schopenhauer (vezi „Lumea ca voință și reprezentare”), a cărui filosofie antiromantică avea să impună noua paradigmă antiistorică pretutindeni, Eminescu însuși s-a manifestat ca adept al unei purități de esență muzicală. Așa că o afirmație pro domo a lui Emil Manu ni se relevă cu atât mai potrivită. Poetul român este realmente „un precursor al simbolismului”²⁶ deși funciar a rămas un neoclasic. Matei Călinescu consideră că Eminescu a avut în epocă postura lui Edgar Poe. Iată-i probatoriul succint: „Din punctul nostru de vedere, Eminescu rămâne însă un poet fundamental modern tocmai prin acea disoluție muzicală a eului, prin depășirea nu numai a romantismului retoric, dar și a autenticei sale fascinații pentru lumea întunecată, a lui Hypnos și Thanatos, într-o veghe pură, impersonală, în care se realizează o miraculoasă circularitate între sunet și sens.”²⁷

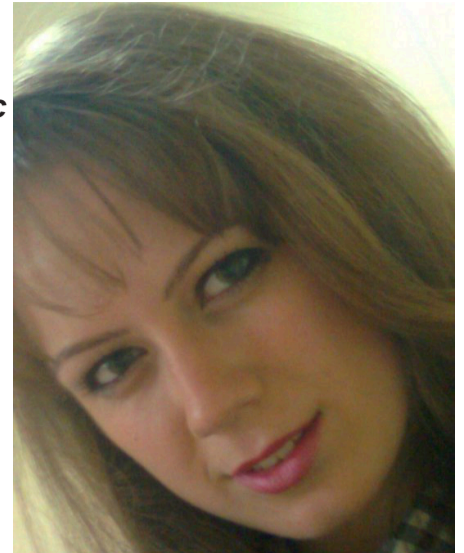
Roxana Sorescu a și identificat de ipso et de facto „o similitudine a motivelor și a sensurilor simbolice de natură a ne face să stabilim poetului român o altă familie spirituală decât aceea cu care ne-au familiarizat studiile de până acum”²⁸. O familie din care reamintim, cu acest prilej, și pe Novalis, Einstein, Shakespeare, Ivan Krasco, Lászlo Galdi, Kim So-Wol, Ariwara no Narihira, Junus Emre, ș.a.

Note bibliografice:

1. Vezi Popescu-Brădiceni, Ion: Mihai Eminescu: „O istorie frumoasă: Ieronim și Cezara”, editura Cogito (Oradea), editura Napoca-Star (Cluj-Napoca), 2006, 223 pagini;
2. Vezi Husar, Al.: Metapoetica. Prolegomene; editura Univers, București, 1983, capitolul „Ad-hoc”, p.379;
3. Codreanu, Theodor: Transmodernismul, editura Junimea, Iași, 2005, capitolul „Postmodernism și pragmatism”, pp. 107-110;
4. Mincu, Marin: Paradigma eminesciană, editura Pontica, 2000, Constanța, pp. 5-11;
5. Vezi Ursachi, Mihai: Inel cu Enigmă; cu o postfață de Laurențiu Ulici; editura Cartea Românească, București, 1981, 335 pagini;
6. Vezi Horea, Ion: Locul și ceasul, B.P.T., editura Minerva, București, 1994, 223 pagini;
7. Vezi Ivănescu, Cezar: Fragmente din Muzeon; cu o postfață de Costin Tuchilă, editura Cartea Românească, București, 1982, 235 pagini;
8. Vieru, Grigore: Văd și mărturisesc; versuri, aforisme și confesiuni; prefață de Mihai Ungheanu; medalion de Mihai Cimpoi; B.P.T., editura Minerva, București, 1991, 276 pagini;
9. Laurențiu, Dan: Poziția astrilor; cu o postfață de Dan Cristea; editura Cartea Românească, București, 1980, 260 pagini;
10. Cimpoi, Mihai: „Medalion (În loc de postfață)”, în Vieru, Grigore, op.cit, pp. 267-268;
11. Popescu-Brădiceni, Ion: „Cronică de carte. Măslinul lui Platon și căderea pe gânduri a lui Ion Horea”, în „Polemika”, anul IV, nr. 196, p.13;
12. Vezi Bhose, Amita: Eminescu și India, editura Junimea, Iași, 1978;
13. Eminescu, Mihai: ms. 2287, f. 61r-61v, în Însemnările în limba germană din caietele lui Eminescu, „Transilvania”, nr.12, 1981;
14. Barbu, Constantin: Rostirea esențială. Eșeu despre reamintirea ființei; editura Scrisul Românesc, Craiova, 1985, p.44;
15. Idem, ibidem;
16. Noica, Constantin: „Introducere la miracolul eminescian”; ediție îngrijită de Marin Diaconu și Gabriel Lăiceanu; editura Humanitas, București, 2003; capitolul „Trei mari gânditori români”, p.377;
17. Eco, Umberto: Opera deschisă. Formă și indeterminare în poeziile contemporane; traducere de Cornel Mihai Ionescu, editura Paralela 45, Pitești, 2002, p.58;
18. Noica, Constantin, op.cit, pp. 167-177;
19. Idem, ibidem;
20. Ibidem;
21. Vezi Valéry, Paul: Introducere în metoda lui Leonardo da Vinci; în românește de Șerban Foață, laureat pentru poezie al Atelierului Național de Poezie „Serile la Brădiceni”, în 2007; editura Meridiane, București, 1969;
22. Vezi Noica, Constantin: Devenirea într-o ființă; Editura Științifică și enciclopedică, București, 1981;
23. Del Conte, Rosa: Eminescu despre Absolut; editura Dacia, Cluj-Napoca, 2003; vezi postfața lui Mircea Eliade „Eminescu sau despre Absolut”, pp. 462-468;
24. Idem, ibidem; vezi „Cuvânt înainte”, pp. 26-29;
25. Paleologu-Matta, Svetlana: Eminescu și abisul ontologic; editura Augusta Artpress, 2007; consilier editorial Adrian Dinu Rachieru (de asemenea laureat pentru „critica poeziei al Atelierului Național de Poezie „Serile la Brădiceni”, în 2007), Timișoara, 2007, p.20;
26. Manu, Emil: Istoria poeziei românești moderne și moderniste. Volumul I, editura Curtea Veche, București, 2004, pp. 15-29;
27. Călinescu, Matei: Conceptul modern de poezie. De la romantism la avangardă; editura Paralela 45, Pitești, 2005, pp. 183-184;
28. Sorescu, Roxana: Lumea repovestită; editura Eminescu, București, 2000, p. 206.

POEME

Diana Bîzoc

Alb-negru

milog lângă
ruina timpului
îmi cerșesc sufletului
o fărâmă de răgaz.
doar umbra lui în mine,
alb-negru colorează
suflarea rece
a toamnei

Poeților

Poet...
sinonim solitar
gânduri de cerneală
și poate...
sau mai bine
Refuz!
mizere lacrimi
coordonând penița

Datorie

mi-a înghețat lacrima
în colțul pleoapei

îmi țes visele
pe mătase neagră
cu mâini stângace

datorie făcliei
ce-mi menține existența -

Milog

înghite și taci!
ce-mi ceri îndurare
cu fruntea plecată
suflete?
ordoaia-i suspinului tău năbuș,
nu vezi cum ura
mi-a țintuit în creștet
mila?

În doi

nu ne îngrădesc
în rime
povestea a doi copii...
o înmănez lui noiembrie,
o va așterne
pe altarul veșniciei.
este doar o jertfă
pentru zâmbetul cald
din ochii noștri

Adunători

îmi numărăm
primăverile
în dimineți albastre
luceau în bruma
amintirilor
tăceri neconturate

cine să mai poarte
în cărcă
greutatea lui „a fost“ ...

Surghiun

ce aștepți?

își ostioiești diminețile
îngânând amăgiri
mai bine uită...
până și eu am obosit
să-mi tot târăsc
gleznele prin noroaie

Jertfă

se așteaptă timpul
să nu-i mai stau în cărcă.

își jertfește secundele
pe altarul zeilor
rugându-i să mă învețe
iertarea.

se așteaptă timpul
să nu-i mai stau în cărcă.

Sec

sătulă să îmi culeg
emoțiile
din gâtul toamnei
mă resemnez

târziu pentru mine

nu-mi mai plouă de mult
și văd cum îmi
seacă pielea pe obraji

Suflet de poet

îmi strâng în pumni
țărână
să-mi acopăr versul
e mâncat de carii...
dar poate îl mai păstrez
în amintiri galbene
timpanul se macină
de țipătul corbilor

Idei înecate în oțet

sângerează în zăpezi
emfatic amurg
se murdărește
albul...

sunt ale perfecționiștilor
idei înecate în oțet

Libertas

îmi găsește prezentul
timpul răstignit
pe retină

s-au răscolat secundele
cu țipăt acut
au spart clepsidre
zodii aleargă libere
printre astre

Cerșetor

sufletul meu
– o cârpă
i-au zgâriat rugii
ochii, iar acum
este orb
cerșetor
al milei tale

Îngheț

s-a tras cortina
e condamnat la delir
gândul tău.
până și verdele
din retină
ți s-a decolorat.
este iarnă
dincolo de geam,
dar veninul
nu îngheață în vene

Destul!

sonor slab
e o lume uitată de astre
pierdut în nepăsare
timpul îmi pare
un azi etern
sângele îmi cere
un dram de alcool
să-mi îmbete ochii.

cât să mai privesc
natura în față!?

Clișeu

încerc în versuri scurte
ce tu ai risipit demult,
un alt context
în clișeu etern.
sunt ani de atunci
iar timpul alunecă
în aceeași clepsidră.

Obscur

muze tremură
în sânul foii mele
le-am colorat obscur
obrazul alb.
râsul haotic al nopții
le spânzură speranța
cu ștreang de ghimp.
de asta îmi sângează
versul la răsărit

Non-poeți

mi-am scris furia
la țărnul pleoapei
când cereau
chirie pe nisip
le-am dat o metaforă
drept plată;
se pare ca nu au
digerat nici până azi
cerneala

Mamei mele

e țărnam de iubire
privirea ta caldă,
întinde mâinile
și dăruiește-te mie
pe pași mărunți
cu aromă de mărgăritar.
vreau ochii mei
să-ți picure în palme

eu și nimeni

măzgălesc
fără noimă
mascând gânduri.
ucid clipe
încercându-le suflarea
în delăsare.
nici gândire ta
de poet fals
nu mă poate

POEME

Licuricii fluizi

Au înmugurit crengile
Într-o seară
Peste ele
Cerul a plâns
Neștiut
Tristețe de *lună amară*
Cântată șoptit într-un vers
Prin valul de ceață
Aruncat peste vise
Licuricii fluizi
Se scurgeau

Pe-o stâncă

Îngerescu-mă Ție Doamne
Măcar cu un zbor
De nu
O pană în aripa gândului tău
Mai naște-mă

Sau decor
Peste care

Umbra privirii tale
Abătută
În ziua a opta
Și în cele de după
În ființarea cuvântului

Începuse să plouă
În grădină
Și iarba-mi creștea aripi pe-o stâncă

Fără întuneric

Ce lumină s-ar recunoaște
Fără întuneric
În oglinda nopții
Luna
Își pudrează obrazul
Cu soare

O erezie

Mi-am ațintit privirea
pe fumul jucăuș de țigară
Era noapte afară

liniștea fisurată
de zgomotele vântului
numărându-și zestrea de frunze căzute
și de grabnica revoluție
a galaxiilor în jurul coloanei fără
sfârșit

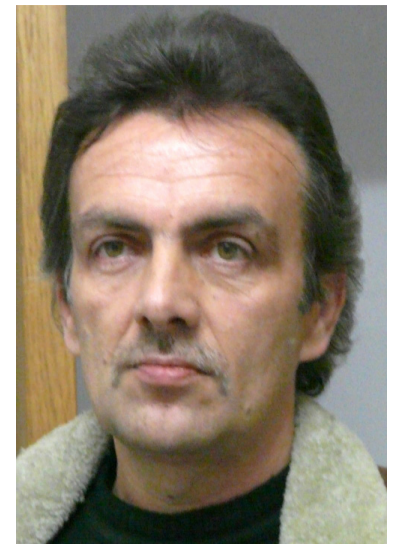
Estetic vorbind
dădeam valori arderii cenușii
Formele cu trup de o clipă
treceau în istoria momentului sacru
în pripă
ca un dans îngândurat
închinat zeului de eter
Până când
mașina care strânge gunoiul
și-a început cântecul
scârțâit răgușit ruginit
Aria mitului rezidual
prăbușit
înapoi în cutia pandorei
Se strângeau ofrandele perisabile
în timp ce eu visam
la obiecte neconsumabile

O erezie

Toamnă

Nu faptul că este noiembrie
Plouă e frig și cenușie lumina
Nu aceste observații mă împing
În brațele întrebărilor îndoielii
Nu aburul răscolit în afară
de respirație
mă inspiră la gotice gânduri
ele se nasc grație sumei de semne

Frunzele cad
Crengile plâng
Norii se strâng
Zilele scad
Visele curg
Chiar din amurg

Interval 2

Acolo
Este aici
Măine
Azi va trece podul spre ieri
Va pune din nou secunde pe
degetele răsfirate în aripi
purtând mesajele amintirilor
despre neîmplinitele
încă
duminici
și învieri

El
Își scutura părul tatuat de rugăciuni
înspinate

Iarnă

Cărările se-ascund
de pasul meu neisprăvit
Pe geană-mi stă o clipă infinitul
Ca o urnă
Și-gândul meu
Cel nerostit
adună
Și-n cerul prăbușit în mine
Mă ning
Mă ning
Mă ning

RESTITUIRI

Gheorghe Manoiu

Ion Popescu - Brădiceni și „Zidirea”

Încă de-acum 30 de ani, când „eroul” acestor rânduri era proaspăt absolvent licean scriam în paginile ziarului nostru (27 iunie 1973): „Cu dorul nemărginirii în suflet, cu gândul la Gorjul natal, încărcat de tradiții, legende și nebănuite perspective, Ion Popescu visează cu ochii limpezi sublimitele teritorii ale Olimpului. Talentul și seriozitatea, interesul pentru cultură și munca artistică neostoită sunt câteva date care pot transforma oricând acest vis în realitate”.

Viața a confirmat aceste premoniții, de care liricul nostru nu-mi mai amintește, cum se întâmplă - pare-se - și cu apariția sa în „Gorjul literar” (IV), un volum antological al condeierilor gorjeni, apărut la Târgu-Jiu, în 1975, unde notam: „Născut la 5 noiembrie 1954, în Brădiceni, comuna Peștișani, județul Gorj. În prezent este student al Facultății de filologie, Universitatea din Craiova, anul I”, încurajându-i și astfel demersurile lirice. Astăzi, Ioan Popescu - Brădiceni - ziarist și profesor, doctor în filologie, numără, în panoplia sa creatoare, mai multe cărți publicate, este la aproape 50 de ani, în deplinătatea confirmării literar - artistice, urmărită și de noi, cititorii, cu un interes cel puțin admirativ.

În toamna lui 2003, numele lui Ion Popescu - Brădiceni a apărut, la Editura „NAPOCA STAR”, pe coperta unui alt volum inspirat, intitulat „Zidirea în poemul dublu”, o carte reușită, care însușește o selecție proprie din toate celelalte volume anterioare și se încheie cu un grupaj de 15 poezii inedite, ultima conținând și metafora - titlu pentru noua sa zidire prozodică. Ilustrația copertei I este semnată de talentatul plastician Radu Anton Maier, reproducând tabloul „Crepusul la KARNAK”.

Dacă în volumele anterioare (începând cu „Extazul părăsirii de rouă”, Craiova, 1986, și continuând cu „Sufletul grâului”, Craiova, 1989, „Culegător în Eutropia”, 1990, „Mă întorc, pregătiți rugul!”, 1992 etc.), Ion Popescu - Brădiceni este un adept al limpezimilor, al mesajului direct exprimat și ușor perceptibil, al simplității de Suveran al Olimpului transcendent, în ineditele din „Zidirea în poemul dublu” sensurile se adâncesc sensibil, într-un univers din care nu lipsesc elemente antagonice sau ontogenetice, cosmogonice, existențialiste, simbolice, precum Tyhe, „floarea cercurilor”, Hypnos, Orfeu deși remitificat, eudaimonia; diegeză ș.a., într-un limbaj ușor încifrat, într-o logică totuși inteligibilă: „Casa mea cu vechi oglinzi/eu scoborător din inzi/casa mea cu uși de fag, ți-a trecut Orfeu pe prag?/Casa mea de-nvățătură/și de fermecat făptură,/lui Orfeu ce i-am făcut?/I-am dat viața cu-mprumut!” („Zidirea în poemul dublu”). Sau: „Prințesă, cristalul din deget să-l ții;/sunt încă în el eudaimonia, lira./și logosul, pur și nerepetat” („Balada unei nunți”).

Pe bună dreptate, Ioan Flora spunea încă din 1999: „Poezia lui (I. P - B, n.n) plutește în sfere grele, de azur, semnificând totuși, semnificând”. Într-adevăr, Ion Popescu - Brădiceni elaborează un discurs liric care vizează și se adresează, nu atât contemporaneității, cât mai mult posterității, cât mai mult posterității, așa cum au gândit și au scris toți marii post-moderniști și au impus noi deschideri, noi orizonturi artistice.

Despre Ion Popescu - Brădiceni s-au spus și scris fraze frumoase, introspective, elogiative, încurajatoare pentru demersul său de perspectivă. Adăugând și noi cele de mai sus, pe lângă nume rezonante ca Ion Horea, Nicolae Dragoș, Florea Miu, Valentin Tașcu, ale căror referințe critice sunt inserate în finalul volumului „Zidirea în poemul dublu”, am subscris întru totul aserțiunii lui Marin Sorescu, un alt mare scriitor așezat prematur la Masa Umbrelor, care constata la Ion Popescu - Brădiceni, „sunetul grav, reflexiv, timbrul personal al discursului liric, marcat de o metafizică a libertății, precum și forța de cunoaștere poetică, mereu în lupta de cucerire a domeniilor cuvântului”.

POEME

Începutul lumii

vino în miezul meu
albastru
să te fac început
de lume...

...eu m-am retras
în nerăspuns
neînțelegând
cuvântul

multe gânduri, apoi,
am slobozit spre
pasărea care,
de atunci,

niciodată nu m-a
o dată măcar
nu m-a mai
chemat

să fiu la început
de lucruri
într-un ou
albastru...

Eileen lane...

Eileen Lane –
„Piatră albă”
Sau „Onix” –
Ou și Pasăre,
Și vis...

Eileen, Eileen...

Eileen Lane –
Stilizată formă pură,
Briză și pe bățatură
La Hobîța, într-un an,
Desculță și cu tulpan,

Eileen, Eileen...

Eileen Lane –
Și țărâna te știa,

Când piciorul o călca,
Iară boarea dintre brazi
Te fredonează și azi...

Eileen, Eileen...

Eileen Lane –
Patru vocale-n Etern
Însă El te striga LIN –
Tandrul Meșter Constantin...

Eileen Lane,
Eileen LIN!

Ninge pentru îngeri...

(în memoria martirilor Revoluției din
Decembrie '89)

ninge cu îngeri
ninge cu stele
și mieii Domnului
sunt printre ele...

ninge cu flori
ninge cu mieii –
mieii sunt îngeri
curați ca și ei...

o, albul cu îngeri,
cu mieii, cu uimire –
ninsoare de stele,
sub cor de iubire...

stele și îngeri,
mieii și iubire
pentru îngerii
din cimitire.

Firoscofeală

totul pe lume
e umbră, e urmă,
iar urma, alergând,
rămâne la urmă...
omul se duce,
umbra, la fel...

Dumitru Dănău

rămâne doar urma,
vorbind despre el
și urme pe urmă
fiind cu duiumul,
vorbind despre om,
câștigă uiumul...

... totul pe lume
e umbră, e urmă;
doar urma-i tezaur
dacă-n ea se scurmă.

Flori de măr albastru

Nu credeam vreodată
Că mă-niern ușor,
Că-n păr înfloresc
Dalbe flori de măr...

Albe flori de măr,
Căprior de soare –
Nu credeam vreodată
Că frunza mă doare

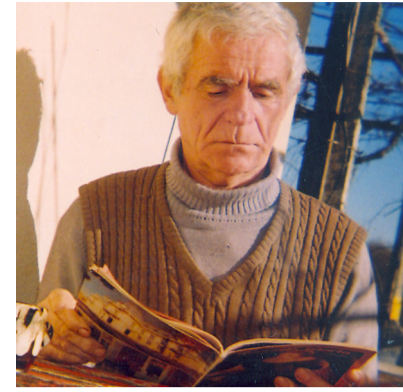
Acum, la chindie,
Sunt un înțelept:
Flori de măr albastru
Voi avea la piept

Iar iernile mele –
Cu ninsori de vată –
Vorovi-vor alb
Cu „A fost odată”...

Stare de gol

golul viu din mine
sferă e sau cerc?
noapte e, ori zi,
himere de-ncerc?

cercul viu din mine
sferă e, de foc,
arzător arzând,
fără timp și loc

sferă, cercuri multe,
un sine-ncercat...
... golul viu din mine
să fie-un păcat?

o sferă pe ape...
... de nimic, de neant
zilnic sunt aproape –
Quijote vagant...

golul viu din mine
este, azi, un cerc;
ca să scap de el,
trebuie să-ncerc:

îl voi învăț,
rotindu-l în sferă,
focul viu să ardă
ultima himeră.

Ca să revin sporit...

Azi, divaghez sonor și catehetic
pe-un portativ de rouă-curcubeu
ca ploile de iulie, hermetic,
rodul sporindu-l cu puteri de zeu

mă las ușor indus întru eroare
de orice găză, respirând albastru,
știind că ziua nu-i deloc mai mare
decât răcoarea albă a unui astru

voi reveni la matcă precum apa
după ieșiri, mărită de potop,
și voi cânta hermetic cateheza
înrodnicită viu de-un izotop

azi, divaghez sonor și catehetic
ca ploile sporite-ntr-un potop,
mă las ușor indus întru eroare

RESTITUIRI

Gheorghe Manoiu

Note de lector: Vasile Ponea - „Cuvinte în tangaj”

Vârsta cugetărilor este îndeobște vârsta senectuții creatoare. Volumul de aforisme „Discobol” al lui Lucian Blaga avea să apară la jumătatea secolului de viață, la 50 de ani, după ce marele pact dăruise deja literaturii române opera sa practică, eseistică, dramaturgică sau filosofică.

Nu-s prea multe cărțile de aforisme în literatura noastră. Dar iată că printre ele, puține la număr se adaugă de dată recentă volumul „Cuvinte în tangaj”, scris de conjuțeanul nostru Vasile Ponea. Cartea a apărut la Editura CLUSIUM din Cluj-Napoca, în condiții grafice excelente, cu o copertă realizată de Laurențiu Brebenel, cu un portret al autorului Schițat de caricaturistul Pânzaru - PIM, avându-l ca lector de carte pe dl. Valentin Tașcu, bun prieten al mai multor gorjeni, care este și directorul general al Casei de editură „Atlas Clusium”.

Dl. Vasile Ponea este un fervent animator al activității cenaclului literar „Columna” din Târgu-Jiu, unde și-a și verificat de-a lungul anilor potențialul său artistic și creator. Astfel i-au apărut în chip firesc alte două cărți anterioare, „Gânduri răstignite” (1997) și „Un tablou de intersecții”, în care și-a reunit cele mai reprezentative poeme din cele scrise în ultimele două decenii. Așa cum scriitorul însuși se exprimă într-unul din aforismele

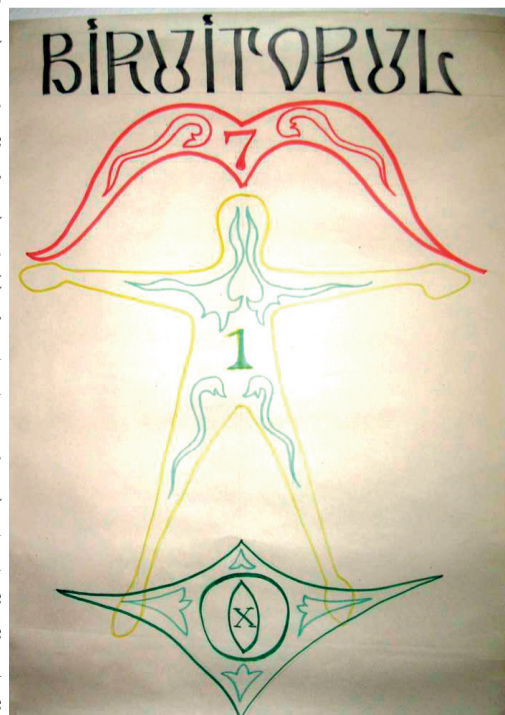
sale, statuând o autentică ars poetica, „arta de a cunoaște îți oferă drept răspuns alte întrebări, ea este rugăciunea vremelniceii către Eternitate”. Frumos spus!

Se poate considera că aforistica este o specie a expresionismului, pe care același Lucian Blaga, în „Filosofia stilului”, el definește ca fiind „redarea lucrurilor sub *specific absoluti*, adică făcând abstracție de noțiunea lor tipică de specie”.

Probând pe deplin acest adevăr, Vasile Ponea reușește prin aforismele sale din „Cuvinte în tangaj” o adevărată avalanșă a abstractizărilor, ca un fel de foame de absolut sau de transcendent: „Idealizarea sufletului... cea mai desăvârșită expresie a frumosului”; „Legătura omului cu moartea se face o singulară dată - la singular”.

Cartea lui Vasile Ponea este structurată în șapte secțiuni, cu reflecții poetice sau filosofice, sociale sau politice, ironice sau autoironice, fiecare din aceste secțiuni deschizându-se cu câte un motto semnificativ, ca de pildă: „De pe versanți și de pe piscuri, atâtea neinimi izbesc cutezante!” („Intersecții”).

Așa cum și-a propus autorul, „Cuvinte în tangaj” provoacă și-l ademenește pe cititor la o anume stare de meditație, purtându-l precum o corabie în furtună, de pe un val, pe altul, de pe creste, în genuni, într-un nesfârșit du-te - vino, cu răstimpuri pentru clipa meditativă.

DOMNUL MITICĂ

Monolog satirico-distractiv despre un celebru personaj al literaturii române.

Ion Mocioi

Domnilor, eu sunt Mitică
 Și, desigur, nu de frică
 Am venit în fața... voastră,
 Căci avem părerea... noastră
 Despre oamenii din lume...
 Spună-și ei părere-anume
 Despre... eu, domnul Mitică;
 Fie vorba lor aleasă
 Despre mine, că nu-mi pasă...

N-am ucis în astă lume
 - Și să știți că nu fac glume -
 Nici măcar de ciorbă-un pui -
 L-am lăsat în seama cui,
 Roșie ca o mireasă,
 Zice că-i bucătăreasă :
 Păi, ea știe să-ți facă... zeamă -
 Că s-a dus vremea cu pastramă
 Când nenea Caragiale
 O-amesteca-n orice oale ...

Ei, dar vream să mă prezint,
 Cu ce-am să zic, n-am să vă mint.
 Am și eu fire aleasă.
 N-am averi, dar am o casă -
 Mi-a dat-o socrul de zestre,
 Deși vreau alte ferestre...
 Că nevastă-mea e-o hădă,
 Nu se mișcă din firidă...
 Și mai am o slujbușoară
 Primită așa, într-o doară,
 Cu lumea să fiu în pas...

Cum vedeți: nu-s slab, nici gras,
 Am un țol pe corp, întins,
 Pe la tâmpile nu sunt nins,
 N-am monoclu - nu mai ține...
 Și-am un sânge verde-n mine...!

Rudele mai că nu-mi plac:
 Zic că-s pușor de drac.
 Dar de neam - nu puteți spune! -
 Din vechime am renume:
 Lumea zice că bunicul
 În București era unicul
 Ce pe străzi și pe stradele,
 În berării, la cafenele,
 La baluri, în tribunal,
 L-întâlneai pe el, halal,
 Cu Lucșița-i în galoși,
 Dând planetele, la Moși...
 El perora răbduriu
 Pentru tot ce-n lume știu,
 Avea aer că cunoaște
 Și ale Fecioarei moaște
 Și pe degete că-nvârte
 Lumi ciosvârte cu ciosvârte...
 Ultima părere bună,
 În derădere, în urmă
 O spunea. Lacrimi de necaz
 Altor lăsa-n obraz...
 Amical cu filozofii,
 Concesiv cu mizantropii ...
 Când nu pricepea deodată
 Vreo idee idioată,
 Zeflemist trecea la arte
 Căci le cunoștea pe toate...
 Când nu găsea pe vino-ncoace
 Sfârșea-ntr-o ciorbă de potroace,
 Într-o crâșmă cu cântare,
 Unde el zbiera mai tare...
 Gândul îi era în umblet ...
 Mai avea și așa suflet,
 Cu candori cuceritoare,
 Frust, cu gură rugătoare...
 Și-apoi era cavalier
 Vestitei halbe cu guler ...
 Mahmuriu ca vreun popa

Vorbea despre Europa,
 Vorbele-i mergeau pe val -
 Avea omul „papagal”,
 Căci știa și politică
 Bunicul meu, domnul Mitică ...

Dar, să lăsăm pe bunicul -
 Nu mi-a tăiat el buricul.
 Mama făcea doar dulceți -
 Le-o fi dat pe la băieți -
 Că nu știu cin' mi-era tată -
 M-a făcut când era fată...
 Lumea, însă nu mai știe.
 Cântecul de razachie...

Când mă duc pe la bufet
 I-atrag pe toți cântând încet:
 „Tocma-n luna lui răpciune
 Și-a zis mama să mă nască,
 Domnii vin să bea atunce,
 Fetele să mă iubească...

Nu m-a vrut în brumărel,
 Nici mai târziu, la îndrele,
 Ca să fiu tot tinerel,
 Fetele mă cate ele...

Și-a pus mama să citească
 Trei bătrâni în zodiac,
 Șapte fete să dospească
 În aluat un fir de ac,
 Unei babe i-a cerut
 Tunetul în prag de toamnă,
 Fiindcă ei i s-a părut
 Că nu va fi poate doamnă...

Mușchii și-asculta mișcând...
 Vânturile la fereastră...
 Și cânta-n casă dansând...
 Cu mușcata la fereastră...

M-a născut pe la răpciune,
 La culesul sfânt de vii,
 Și mi-a zis o rugăciune,
 Mulți ani să fiu printre vii ...”

S-a schimbat vremea în lume,
 Azi vorbești până faci spume
 Și puțini te iau în seamă -
 Moftangii de panoramă.
 Renghiuri poți să joci acum
 Doar în travesti, pe drum,
 Cu simțire și bon-ton,
 Altfel câștigi un: pardon!
 Să „faci față”, dai citate
 Cu gura pe jumătate -
 Zău, m-am sclivisit un pic,
 De multe ori pentru nimic...

Nu am la filme lacăt,
 Expoziții văd în treacăt,

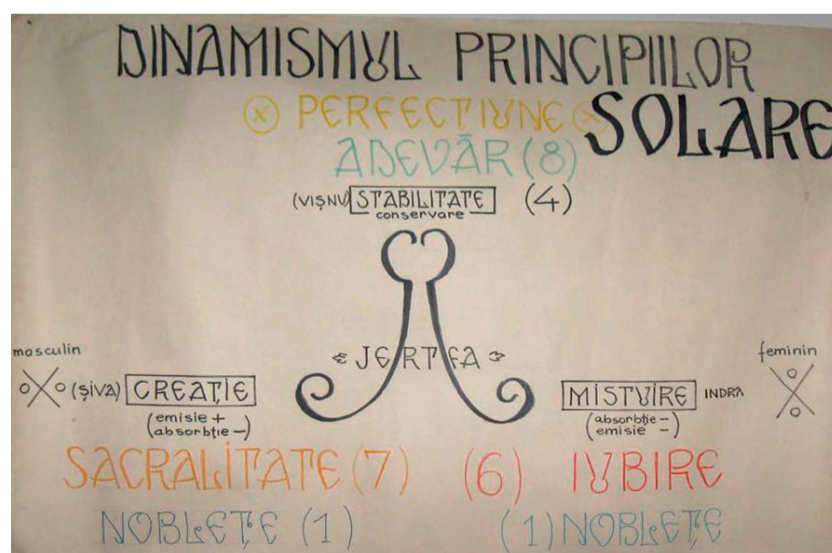
În extazul meu subțire -
 De existențialist din fire -
 Am un simț interior
 Chiar de trec vreun coridor...
 Mă port cu emancipare,
 Prevăd complicații rare,
 Vreun înțeles ce alți n-atestă
 L-am în buzunar la vestă...
 Fac tapaj ca un modern,
 Chemări spre lucrul etern
 Și drept spre profunzime
 Idei de prima mărime...
 Am un simț cu echitatea,
 Suport chiar banalitatea,
 Dar, polemic, consecvent,
 Pun pe i punct și accent.
 Am din tot ce pot să zic.
 Cel puțin un pahar mic...
 Că la noi, la mină, banii
 Sunt mai mulți decât golani -
 Cum îmi spune drept în față
 Țața, ziua, la piață ...

Prietenii mai mari, acriți
 De porția de ginfiț
 Și de bacșiș la car cu bere,
 Petrecând cu vreo muiere,
 Ca să nu mai aibă trac...
 Beau whisky sau coniac,
 Că, de! coana Lucșița
 Și-a mai năpârlit pielița
 Și sub clăia de pe cap
 Ochii-i aprigi mister scap;
 De nu ai otomobil
 Trebuie să fii gentil...
 Până aici, jos căciula -
 Onorabil totdeauna...

Muncă, ordine, răspunderi?
 Pentru șefii de-ntreprinderi -
 Că pe la câte-am fost
 Tot nu mi-am găsit vreun rost...
 Ocupații sau idei ?
 Ia, ascultă, ce mă iei:
 Vreun pungaș ca de-ale Zarță
 Ce se iau mereu la harță,
 La salariu, în bufet?
 Nu mă rog, dar ia-mă-ncet...
 Să nu-ți faci singur feste,
 Că „lumea-i cum este
 Și ca dânsa suntem noi”,
 Oameni mici, plini de nevoi...
 Când ies singur din ogradă,
 O pornesc în lung pe stradă.
 Din ochiade mă ridic
 Și ajung mereu să-mi zic:
 „Se pricepe-al naibii doamna
 Ceea galbină ca toamna
 Să ridice tot mai sus,
 Pe piciorul ca un fus,
 Fusta-ngustă câteodată...”

Și, cu fața rușinată,
 Îi clădesc trupul, ieruncă,
 Alb ca trifoiul din luncă...
 Și mai are ea ceva
 - Ochiu-i spune - undeva...
 Nici n-am timp să gândesc bine
 Că se-apropie de mine,
 - N legănări de balerină,
 Pe un pas ca de felină,
 Și-mi întinde-o mititică
 Mână - unghii de pisică
 Răsroșite cu un lac...
 O ispită de la drac...
 Vorbele îmi vin pe buze
 Calde, calde, ca ventuze...

Ce-i mai presus de butadă ?
 În banala cavalcadă
 O vorbă cu-n pic de haz
 Duce multora necaz
 Și te ridică la sprânceană...
 Să duci geană lângă geană ...
 Răbdarea e-un scurt popas
 Inspirația s-o pun în pas -
 Ca să inventez mereu
 E țelul sufletului meu,
 Să cultiv dezinvoltura
 Până ce îmi pierd măsura,
 Să improvizez apoi
 Drumul mersului în doi.
 Am să vă spun fără tact:
 Cuvintele n-au sens exact...
 Știți cum papagalul meu
 Face-n orice clipă ou ...
 La servicii oricine zice
 Cu aerul de om ferice:
 „E deștept, din ochi ciupește,
 Învăță lăutărește...”
 Sunt simpatic câte-un pic,
 Popular pentru nimic.
 Când treburile nu ies bine
 Mulți mă întreabă pe mine
 Că ce-am făcut de sunt pe geantă?
 Le zic, cu tonul că-i iubesc:
 „Nene, nu mă lași, că te servesc”-
 Pe lumea-ailaltă... -
 Zici că spășit cer compasiune?
 Altă-n lume rugăciune
 N-are duh și nici sudalmă
 Cât un gest din a mea palmă
 Și oamenii n-ajung să zică?
 „Ți-ai făcut, hopa Mitică!”
 Dezinvolt și benevol
 Măine-i iau peste picior
 Cu vreun comentariu cu poante -
 Merg totuși pe roate!
 Lucrul serios din lume
 Trece-n vorbe, trece-n glume
 Și-l bea ca-n cofetărie
 Omul om de omenie...
 Să citesc și cărți nu-i cale -
 Mă cam ia timpul la vale.
 La seral - pe la liceu
 Cum am ajuns nu știu nici eu -
 Merg și nu fac fapte bune,
 Nu contează c-am lacune?
 Și-apoi cine știe
 De-am să-l termin în vecie...!
 Dar de simț la altul goluri
 Eu îi spun, nu-i fac onoruri,
 La restaurant, în holuri,
 Cu complicate ocoluri, -
 Aci mai vând și eu planete,
 Trecând vorba despre fete,
 Despre viață și cultură...
 Totul este vorbă-n gură
 Și-aud vorba subțirică:
 „E al dracu nea Mitică!”

POEME

I.D. Sicore

Moartea „regilor”

„Cita mors ruit/Moartea năvăleşte iute”
 Câtă poezie doarme lângă
 noi
 Câtă fericire stă
 ascunsă-n sine,
 (mor unii de foame, alții
 de prea bine)
 Păcăliți de vorbe uităm de nevoi...
 O, cu gesturi te-ocolim rușine
 Când ne latră soarta din
 inime – sloi,
 Unde mai e rodul acelu „altoi”,
 ...dacă „regii” noștri mor
 după un mâine,
 Stând cu ochii plânși, la alt „sto-tacoi” ?!

Duhoarea junglei

Se furișează dosare după noi
 cum hienele prea hămesite...
 de-ajuns o pată de ”noroi”
 și umbra proprie te-nghite
 cu gura celor din morminte;

...Cabrăm cum liliecii-n
 cimitire
 ferindu-ne chiar și de lună,
 fentăm întruna în neștire
 ca iadul să nu-ntindă mână,
 a ne strivi cu vre-o minciună;

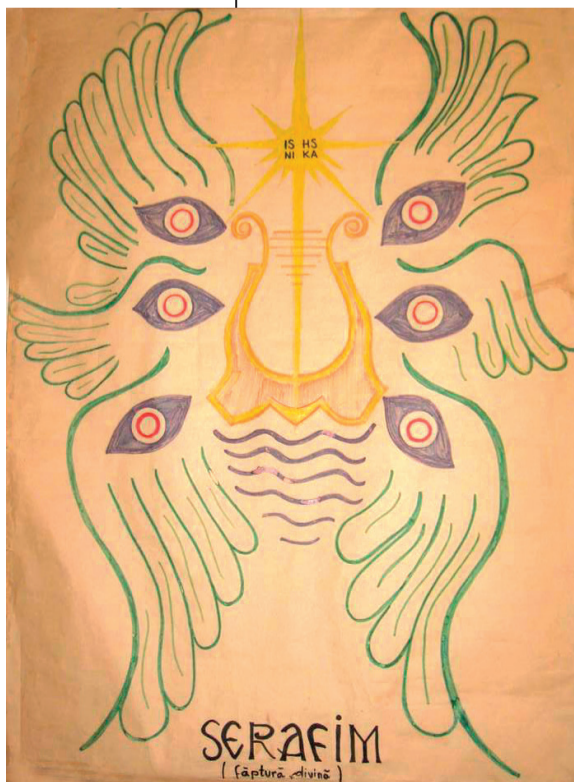
O, sărmane suflete-mpilat
 (de temeri, patimi și nevoi)
 și Dumnezeu de-î spionat,
 la ”Judecata de Apoi”
 ne fi-va iarăși greu păcat,
 că am lovit cu noi în noi!..

Imposibilul Pegas

Am încercat Pegasule ciufut
 să-ți pun căpăstru și o șa,
 în stele și lună am avut
 nădejdi că te vor lenoșa,
 să-ți mângâi crupa și sărut...
 ...Cu visul ăsta-mpătimit
 (uitându-mi anii pe sub ani)
 zideam în mine acel mit...
 de-a nu rămâne tot orfani,
 pe un pământ desceruit!..
 Convinsu-m-am că-acest demers
 (prea fericit și lăudat)
 e un hățiș de neînțeles ...
 în care totu-i hazardat,
 să limpezești cu un biet vers,
 ce nu-i nicicând de dezlegat!..

Doamne te implor...

”Tot ce faceți să faceți în numele
 lui Dumnezeu”
 Apostolul PAVEL
 ...Căutându-mi umbra cum
 pe cal în gură
 mă-ntâlnii cu anii ce
 nu-s frânți de moarte,
 bucuria-mi fu că mă
 cunoscără –
 m-așteptam să cate peste
 mine-n spate,
 să mă zvârle-n urmă
 undeva departe...
 Doamne te implor nu-mi
 șterge amintirea
 ce mă ține-n brațe cum
 cerul pământul,
 fără-a ei icoană mi-aș
 ciunti simțirea
 slăbindu-mi menirea și cu
 ea avântul,
 ce-mi ferecă-n suflet
 emoția, cântul,
 ... mărginind durerea, cu
 ce nu-i descântul;
 cu ce-i Doamne leacul,
 de-a salva cuvântul?..

GORJUL PE BLOG

Silviu Doinaș Popescu

Gălețile vitezomane

Eu sunt genu’ de orășean care crede că laptele și ouăle vin ambele de la vacă. De curând am aflat că porcii nu zboară, că brânza nu “vine” de la supermarket și că roșiile și ceapa nu cresc în lăzile de lemn în care sunt expuse la raft. Dacă mă trimiți să cumpăr leuștean, sunt toate șansele să mă întorc cu un buchet de flori. Mai trec din când în când pe la “țară”, ca să nu uit de unde am plecat. Săptămâna trecută am fost pe la bunicu-mi-o, care m-a rugat să “copilesc” roșiile. I-am răspuns că n-am timp acuma, da’ o să le “copilesc” eu altădată. Și are bunicu-mi-o un cocoș care mă urăște. Complotează în fiecare zi să mă atace și e ca un criminal de carieră pentru că sare direct la față. Are până și o tactică de luptă. Mă flanchează și atacă uneori chiar și pe la spate. Mișelu’! Orășeanu’ din mine e ignorant. Pentru mine o excursie captivantă în natură înseamnă o plimbare prin parcu’ central. O ieșire pe Sohodol e deja o expediție în toată regula! Am aflat și văzut multe chestii pe la țară prin Gorj, dar găleți vitezomane, mai rar. Preocuparea sătenilor pentru siguranța turistului, de multe ori un orășean speriat de orice nu e asfaltat și n-are cafenele, este lăudabilă. De la jumătatea puțului, gălețile accelerează! O fi vreo cursă între găleți: Premiul pentru cea mai rapidă găleată este un strat de anticoroziv și, eventual, unul de vopsea. Păi atunci nu-i de mirare că săracele găleți se întrec care să termine prima cursa. Mă îndoiesc c-o fi ceva găleți cu motoare supraalimentate, cu suspensii sport și caroserie din fibră de carbon! Dacă au climatronic și navigare prin satelit, atunci m-au dat pe spate cu anunțul! Mă întreb oare cui e adresat anunțul? Adică sătenii nu știu despre accelerația gravitațională care sporește viteza găleților în cădere liberă? Și dacă sunt așa neobrazate gălețile în puț, atunci cum s-ar comporta într-o fântână? Întortocheate sunt căile Domnului, și mai întortocheată e mintea omului care a formulat atenționarea. Sigur s-a ținut un consiliu în satu’ cu pricina în legătură cu ce trebuia scris pe plăcuța de lângă fântână. Oricum, umorul involuntar rămâne una din cele mai mari realizări ale satului, depășită fiind poate doar de faptul că autoritățile locale și-au amintit că trebuie înlocuite conductele de apă după ce au asfaltat! Rămâne totuși întrebarea existențială care mă macină zilnic și nu mă lasă noaptea să dorm. Mă întreb atunci oare ce se întâmplă cu gălețile în prima jumătate a puțului, dacă în a doua prind viteză?

Cu dracu’ la interviu

Fusei la o cafea cu un gorjean veritabil, un prieten al meu din liceu. Tipu’ e un individ simplu, dintr-o bucată, genu’ de om care crede că tot ce zboară se mănâncă, iar munca înobilează pe om. Încearcă să-mi vândă ideea că “Târgu-Jiul e oraș ca lumea!” Eu mă uit la el ca prostu’ și îi povestesc de toate lipsurile și imbecilitățile pe care le văd peste tot. Văzând că nu-l interesează, îi spun o poveste: cum m-am întâlnit eu cu dracu’ și cum dracu’ a fost suficient de amabil să îmi acorde un interviu. Lu’ dracu’ îi place ceaiul (de)mentă și e un fumător înrăit. Da’ nu fumează țigări scumpe, c-a rămas dracu’ fără contracte și nu-și permite un stil de viață scump. Mare drac, mare caracter, n-am ce zice! Și începe dracu’ să-mi povestească cum își câștigă el existența: Cică în prima zi dracu’ era încă în concediu. Și se gândea dracu’ ce să facă să-l păcălească pe om. Așa că în a doua zi a creat mecanismele care

să arunce în sclavie Omul. Și astfel, dracu’ a creat băncile, firmele de asigurări și bancherii. Și le-a promis în schimbul sufletelor lor bogăție și faimă. Și bancherii au acceptat. Și dracu’ a văzut că e bine. În a treia zi i-a zis Omului să creeze Legea. I-a dat Omului putere să decidă asupra vieții altor oameni. Și Omul s-a văzut atotputernic și a uitat de sufletul său. Și dracu’ a văzut că e bine. În a patra zi i-a arătat Omului cum să taie păduri, să polueze oceanele și să distrugă planeta. Și Omul, în lăcomia sa nemărginită, a luat sceptrul în mâini și a remodelat Pământul după chipul și asemănarea sa. Și demonul a văzut că Omul e ușor de corupt așa că în a cincea zi i-a arătat Omului cum să creeze armate și să ducă războaie. Și a văzut Omul că are în el puterea de a îngenunchia națiunii în numele profitului și al păcii mondiale și i-a plăcut. Și a văzut dracu’ că e bine și și-a continuat creația. În a șasea zi a văzut demonul că Omul încearcă sentimente de vinovăție așa că i-a arătat soluția cea mai simplă: sinuciderea. Și dracu’ a văzut că e bine. Și a plecat dracu’ de pe pământ, că-l chemase șefu’ lui la raport. În a șaptea zi dracu’ s-a întors pe pământ să își vadă opera și a zâmbit mulțumit văzând că oamenii sunt foarte pricepuți la a se autodistrage. O ultimă virtute i-a dăruit demonul Omului și anume Uitate. Și a văzut Omul că e bine și i s-a închinat dracului. Și uite așa termină dracu’ de povestit și mă întrebă dacă n-aș vrea cumva să fumez o țigară împreună cu el. Eu îi zisei că m-am lăsat anu’ trecut. “Dă-o dracu’ de treabă!” îi zic eu, mă ridic de la masă și plec.

Statu’ la coadă în stil românesc

Să fii român și să știi să stai la coadă sunt două concepte antinomice. Nu se potrivește deloc caracterului nostru de “fi ai revoluției”. Într-un cuvânt: nu știm să stăm la coadă. Și culmea e că statu’ la coadă a fost un sport național pe vremea lu’ ceașcă. Și se practica zilnic, uneori și noaptea. În ciuda acestei educații elevate primite pe când securitatea căuta amenințări cu bombă în poeziile și prozele marilor scriitori ai vremii, iar micii talentosi se rupeau în figuri literare (care să-l gâdile pe ilustru conducător mai eficient la orgoliu cu rime imposibil de plictisitoare), românii nu au reușit să-și însușească această artă: statu’ la coadă. Privit din punct de vedere medical se poate ca românului să îi lipsească din creier exact acea parte care se ocupă de statu’ la coadă.

Scuze, domnu’, nu mă lăsați înainte că mă grăbesc!

Nu contează dacă te-ai trezit de dimineață ca să prinzi un loc frunțas la rând, fie că aștepti să ți se recolteze sânge pentru analize medicale, fie că vrei să plătești facturi sau să faci un împrumut în bancă. Fii sigur că din 5 oameni care vor intra pe acea ușă a cabinetului medical, instituției publice sau oriunde ai sta la coadă, cel puțin 2 se vor îndrepta, aparent ocupați la telefon, spre începutul rândului și vor găsi o scuză patetică pentru care ar trebui să intre înaintea ta. De regulă scuzele sunt aceleași: “Eu am trecut și azi-dimineață pe la ora 4, și sunt înaintea dumneavoastră!” sau “De o lună tot aștept să intru la doamna doctor și-mi tot intră alții în față!” sau “Nu vreau decât să plătesc rata. Nu durează mult.” El uită faptul că toți participanții la acel rând doresc același lucru. Toți vor doar să plătească rata sau să-și facă analizele, toți au venit la acea coadă de la ora 4 dimineața, la toți durează puțin și toți au vorbit cu medicu’ de o lună. Statu’ la coadă în stil românesc e molipsitor și se răspândește rapid ca orice altă boală contagioasă. Tupeul și nesimțirea au devenit arme albe în societatea românească. Cinstit vorbind, de cele mai multe ori rămâi fără replică în fața celui care se bagă înaintea ta. Și asta pentru că o face cu o naturalețe demnă de invidiat. Îți păstrezi condiția de fraier, înghiți în sec, taci din gură (dacă totuși îndrăznești să spui ceva, în funcție de mărimea oponentului, riști, de la câteva vorbe aruncate în silă, la câțiva pumni, mai încolo, când el și băieții te vor prinde pe stradă) și mergi mai departe.

Ciclul ”Meditații la gura ninsorilor”

Florian Saioc

o femeie coșmar

așa fără să știu așa fără de veste
s-a stins în mine-o lume o tragică poveste
doar soarele-mi mai arde-mi mai bate în ferestre
ea este-acum plecată în mine nu mai este.
s-a dus că-i supărată că mi-a găsit pricine
s-a dus nici ea nu știe pe ale vieții creste
sau poate e plecată pe-aproape la vecine
sau poate-i chiar prin casă da-n mine nu mai este
am dat de multe ori să o aduc la loc
dar ea mi-a spus că am atât de multe vine
încât i-ntunec viața pe nervi mi-a spus că-i joc
și a plecat așa s-a dus pe căi străine
eu ce era să-i spun eu i-am urat noroc
să o ajute cel ce leagă și desleagă
că ea mi-a frânt ființa mi-e inima beteagă
și parcă am intrat așa-ntr-o hibernare
în mine-s doar eu singur afară-i lumea-ntreagă
mi-e sufletul închis cu zdravene zăvoare
eu nu mai simt nici bine nici rău nici disperare
s-a dus nebuna-n lume are-alt motiv se pare
astfel nu se trăiește oricum nici nu se moare
nu vreau să știu ce vrea dar nici în cer s-ajung
m-aș alunga din mine dar unde să m-alung
iar eu n-o să trăiesc cât străbunicul Noe
mă potopește timpul când n-am de el nevoie.

P.S. acum când ești plecată și vremea e urâtă
sunt singur singurel dar vreau să știu ceva
mi-e inima prea bine zăvorâtă
să mai pătrundă-n dansa cineva.
nici tu să nu te-ntorci la mine niciodată
că pentru tine sunt deja o cazemată

de bucurie

căile spre ceruri au lumini pe ele
ce-o să-mi folosească-o biată lumânare
când în drumul meu ard atâtea stele
până voi ajunge la Lumina Mare

la Lumina Lui Sfântă orbitoare
unde în genunchi am să cad smerit
apoi am să strig tare-n gura mare:
iată-mă-s aici Tată am venit

El mă va privi lung pe îndelete
își va aminti cum eram holtei
și iertând păcatu-mi va rosti: băiete
vino și te-așează pe genunchii mei
îmi voi spune-n minte: grijă cum te porți
și de bucurie-am să mă scol din morți

pe-aici este intrarea

am acuma tot ce nu-mi doarec mai ales
o viață întregă dorințele mele m-au chinuit
îndelung sălbatic zadarnic
m-au zgâriat ca niște turbate pisici
m-au sfârtecat ca niște negre pantere
și-au sucombat în niște iluzii
ci cum mi-am savurat clipele
în ele-am găsit însă și amare esențe
de-amaruri
în final văd nerăsărită și neapusă
steaua Nimicului –
o lacomă înghițitoare și-un pântec
în care și nemărginirea încape
- pe-aici, îmi repetă, pe-aici
este intrarea fără ieșire
contrasens nu există și nici
vreun sperat accident nu-i posibil

cântec dala-alandala
unde proștii-au dat năvala

ai aprins în noi văpaia
și ne-ai pus pe toți pe jar

du-te domnule cu oaia
du-te la veterinar

n-a avut nevoie d-aia
zici că n-a călcat pe bec
atunci ia de coadă oaia
și-o du iute la berbec

mi-ai dat bună dimineața
ți-am răspuns că n-am habar
du-te domnule cu rața
du-te la veterinar

vezi cum faci acuma piața
faci provizii de război
nu uita să mergi cu rața
dimineața la rățoi

bă răcane mergi la cine
să iei cina-n seara asta
nu te rățoi la mine
nu te rățoi la noi
că nu-ți ducem noi nevasta
dimineața la rățoi

de sub talpă îți tai craca
tot prost văd că ai rămas
du-te bă și mulge-i vaca
îți dă lapte mult și gras

dar acum iar vine postul
vezi ce-ai să mănânci la prânz
du-te bă și răzi ca prostul
că-o să-ți fete iapa-un mânz

uite iar își curge nasul
și tușești ca un măgar
să nu-ți facem parastasul
du-te la veterinar

domnule să iei ce vrei
ia pătulul ia hambarul
după noi ia șapte piei
lasă-ne veterinarul

eu încerc să îți explic
și tu nu-nțelegi nimic

eu plec așa să nu rămân
și-ajung de unde am să plec
bă turcule eu sunt român
mă lași să trec când dau să trec

aci-i pământ acolo-i apă
îmi scade umbra la amiază
ci iat-o-mi sare peste groapă
și-o călărește și nechează

și suie-n zbor (cum îi năzare)
în urmă-i goluri mari se nasc
cuprins de-o plictiseală mare
cobor în sinea mea și casc

tu îmi rășai ca din senin
sau parcă te-aș avea la CEC
și plec mereu să nu mai vin
și vin mereu să nu mai plec

- bă turcule eu sunt român
vrei să rămâi păi dă-mi arvună
- dar tu ce-mi dai dacă rămân?
- îți dau degeaba o cadână

P.S. – dai cadâna iau cadâna
repede dacă mi-o dai
- turcule nu-ntinde mâna
pentru că nu ai serai

că n-am să ari
dar bre turcul nu plăteai
uite bă al draculi turc
la cadâne dacă-l spurc
să nu dea de vreo belea
îmi aduce-o narghilea
și-o cutie de tutun
turcul hoț românul bun

turcule am o-ntrebare.
ce-ai bă cu Ștefan cel Mare
acum nu mai e război
dă-i bă sabia-napoi
nu i-o ține tu-n muzeu
că te bate dumnezeu
oh Alah Alah c el sfânt
turcul cade la pământ
e transfigurat nespun
și se roagă-n transă dus
la Alah cu fundu-n sus
eu zic: doamne fă minunea
și primește-i rugăciunea
că Alah e Dumnezeu
și al turcului și-al meu

cu nesfârșită dragoste

frânturi de gânduri frânte și răsfrânte
care-au cântat dar nu mai pot să cânte
cuvintele nu mai primesc în ele
nici duh nici suflet nici idei rebele
le scriu și-mi par de tot **extra-vacante**
în suflet îmi răsar ca niște plante
eu însă și-așa plante le iubesc
că s-au născut din suflet românesc
aș vrea s-adorm într-un parfum de tei
iubindu-i veșnic pe românii mei
pârliți și mucaliți – de Sânt – Mitică
și-n zilele trecute cu roșu-n calendar
să nu le dați să sufle în **bășică**
că se-nverzește de atâta har
P.S. vreau s-o scurtez că timpul-mi se scurtează
nu am niciun motiv s-o mai lungesc
eu voi pleca pe cea mai lungă rază
iubindu-mi țara neamul românesc
chiar de-am crezut că-n viață multe-s vane
nu mă uitați că minte-aveți destulă
veniți să-mi spuneți bancuri năzdrăvane
cu voi cu toți cu năzdrăvanul Bulă
vă spun secretu-acum când mă despart
și viața-mi și căciula-mi avură fundul spart
norocu-mi este-așa cum îl merit
el are fundul și mai ciuruit

dublu epitaf

ba te iubesc dar n-am să mai rămân
oricât de rău va fi să-mi pară
neputincios cum sunt și prea bătrân
ți-aș fi cea mai teribilă povară

cât te-auzeam cum te mișcai prin casă
cât mai puteam să cumpăr câte-o pâine
cât mai vedeam că încă ești frumoasă
tot mai speram că va mai fi mâine

azi sufletului meu nu-i e ușoară
țărâna îl apasă-ngrozitor
și nu mai vreau nicum să-ți fiu povară
o Tori Tori lasă-mă să zbor

iar când nici ție nu-ți va fi ușor
când lutu-n sine nu te va mai ține
desprinde-te de el și fă-te zbor
și vino către stele după mine

Din povețele de duh ale părintelui Arsenie Boca

Anonimus

- Canonul părintelui la spovedanie era să nu mai faci ceea ce ai făcut rău.
- Părintele pune bază pe post, rugăciune și milostenie.
- Părintele Arsenie Boca a căutat să explice oamenilor de toate categoriile sociale ce este viața și ce este păcatul:
 - Fapta bună este bună numai dacă este acoperită de smerenie.
 - Dumnezeu trimite pocăința prin necazuri, care sunt originile păcatelor noastre.
 - Beteșugurile trupurilor vin din otrăvuri (carne), adică lipsa postului; din naștere, pentru că mama sau tata, sau amândoi, au fost băuți la zămislirea copilului și din desfrânare înainte și după căsătorie. Numai marțea și joia se zămislesc copiii, altfel trupul își mănâncă toată vlaga.
 - Vrajba în casă provine din următoarele păcate:
 - dacă căsătoria a început cu desfrânarea;
 - când soții trăiesc în căsătorie nelegitimă, fără cununie bisericească;
 - din curvii nemărturisite înainte și după căsătorie;
 - căsătorie făcută din lăcomie de avere;
 - nepotrivirea de vârstă; diferența mare de vârstă este un păcat înaintea lui Dumnezeu;
 - lipsa de spovedanie, de Sfânta Împărtășanie și de rânduielile Bisericii, care sunt poruncile lui Dumnezeu;
 - din petreceri fără post, petreceri la care se mănâncă multă carne, fierea se umple și se aprinde mânia între oameni;
 - din desfrânarea soților, adică nu țin post în zilele de miercuri, vineri și în zilele de sărbători.
 - Paguba din curte sau din agoniseală provine din următoarele păcate:
 - unii le drăcuie și atunci li se împlinesc cuvântul; se duc acolo unde le trimit;
 - alții lucrează Duminica, căci, dacă nici Dumnezeu nu a lucrat Duminica, nici ție nu îți este îngăduit. Astfel vei pierde nu numai ce ai lucrat Duminica, dar și în cursul săptămânii;
 - și mare pagubă are și cel ce se uită la agoniseală ca la ochii din cap. Pe Dumnezeu să-L iubim mai mult ca pe copiii și părinții noștri și nu lucruri pieritoare;
 - dacă ai cumpărat ceva din mână rea, mână pătimasă, din mână care a furat sau de la unul care a curvit, acel ceva înainte de a îl amesteca cu ale tale, dă-i cu apă sfințită, făină sfințită, căci păcatele trec și asupra pământului pe care-l calci și asupra vitelor;
 - mai ai necazuri și dacă cineva face vrăji asupra ta, lucrează cu diavolul, iar tu nu ai ocrotirea lui Dumnezeu, adică nu ții post, nu faci sfeștanie și nu-ți daci Sfânta Cruce dreaptă;
 - mai apar necazuri dacă în curtea sau casa în care locuiești apasă jurăminte și blesteme. Să nu tăiați o brazdă care nu este a voastră, căci aduce moarte;
 - necazuri aduc și blestemele părinților asupra casei tale sau asupra ta, sau copii lepădați și îngropați ici, colo, lângă gunoi sau lângă altoaie. Lepădarea copiilor este păcat strigător la cer;
 - păcatele spovedite trebuie și ispășite de bună voie.
 - Copiii neascultători, necredincioși și desfrânați vin din următoarele pricini:
 - părinții nu au păzit postul, nu s-au înfrânat de la poftele trupești miercurea, vinerea, Duminica și Sărbătorile de peste an și posturile întregi;
 - mamele nu s-au păzit până la curățenia deplină și așa se nasc copiii plini de bube. Și dacă în vremea aceea tata a mai fost și beat, se naște un copil care va fi slăbănog, fie cu mintea, fie u trupul, fie cu amândouă;
 - în vremea sarcinii mama nu s-a păzit de bărbat și de aici mulți copii se nasc morți sau mor de tineri, sau alunecă în curvie. Și toate prin câte trece mama, în vremea celor 9 luni de sarcină, fie bune, fie rele, se întipăresc și în copil.
 - Părintele Arsenie Boca învăța lumea astfel:
 - Măi, faceți semnul Sfintei Cruci pe tot ce mâncați, apă, ceai, cafea, prăjitură, fructe, băutură, mâncare, pâine. Sfânta Cruce anulează tot ce este otrăvit.
 - Toți cei care vă feriți de copii o să suferiți.
 - Păcatele se înregistrează în codul genetic al fiecăruia.
 - Cei ce cred nu au voie să nu creadă.
 - Numai cât necaz îi trebuie omului ca să se mântuiască, îi dă Dumnezeu omului.
 - Nu-l judeca pe cerșetor că fumează.
 - Diavolul prezintă patimile din om ca plăcute și ușoare.
 - Nu suntem din maimuță, dar mergem cu pași repezi spre ea.
 - Păcatul este o conspirație între diavol și minte împotriva lui Dumnezeu sau împotriva unei porunci a Lui.
 - Spovedania, taina Pocăinței prin care puterea lui Dumnezeu dată preoților, șterge biruințele diavolului asupra omului.
 - Tinerețea nu-i pentru distracții, tinerețea e pentru învățătură, că la tinerețe se învață cel mai bine.
 - Dumnezeu nu e o poveste, e o realitate.
 - Acum e pe crezute, atunci va fi pe văzute.
 - Zi rugăciunea: „Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine păcătorul!” Ia-o în brațe în orice moment!
 - Mai bine fă o rugăciune pentru cel ce înjură, decât o observație.
 - Înainte de o primejdie mare să se citească Acatistul Mântuitorului, timp de trei zile, timp în care să nu se mănânce trei zile, timp în care să nu se mănânce și să nu se bea nimic.
 - Mai mare e omul în genunchi decât în picioare.
 - Multă rugăciune către Sfântul Înger Păzitor.
 - Să ne lepădăm de patimi, năravuri și toate slăbiciunile noastre personale.
 - Cei ce umblă după plăceri de orice fel, nu vor scăpa de primejdii, căci sub orice plăcere e încolăcit „un șarpe”.
 - Să nu vorbești niciodată despre proiectele tale, căci cel rău (diavolul) știe doar ce vorbești, nu și ce gândești și ți le nimicește.
 - Când este împărățiat nu-i bine.
 - Să căutăm Ierusalimul din noi, nu cel din Israel.
 - Părintele Arsenie Boca vindeca orbi, ologi, epileptici, surzi.
 - Bolile încep de la suflet, de la minte, de la concepția despre lume, de la dezechilibru mintal.
 - Paralizia lovește de obicei pe cei nesătui de avere și se moștenește.
 - De obicei pățimesc de cancer cei care nu postesc niciodată. Prin cancer se pedepsește lăcomia mâncărurilor și obârșia desfrânării.
 - Fumatul slăbește nu numai plămâni, ci și mintea omului, încât credința nu o mai vezi atât de curat.
 - Copiii nefăcuți strică pe cei făcuți.
 - Părintele Arsenie Boca era împotriva avorturilor. „Noi îl judecăm pe Irod că a omorât copiii, dar îl acceptăm în fiecare familie. Ne omorâm singuri copiii prin avorturi. Am ajuns mai rău ca necredincioșii.
 - Cel mai mult l-a preocupat pe Părintele Arsenie Sfințenia vieții familiale. Pe cei necununați să nu-i împărtășești.
 - Somnul de refacere a organismului este între 22 și 5 dimineața.
 - Examenenele la școli, facultăți se iau mai ușor în stare de castitate, pentru că se convertesc mai ușor energiile în inteligență.
 - Căsătoria e sacul cu păcate, mărită-te și ia-l în spate.
 - În timpul sarcinii mama să nu stea în fum și să nu ia medicamente.
 - Decât cancer mai bine copii. Iobagii aveau câte 16 copii și erau slugi.
 - cei care opresc copiii de la credință sunt osândiți mai rău ca sinucigașii.
 - Dacă nu poți vorbi cu copiii despre Dumnezeu, vorbește cu Dumnezeu despre ei.
 - Căsătoria-i pentru mântuire și prunci, nu pentru plăceri și desfrânare.
 - Tinerii să se mute de la bătrânii care le strică casa.
 - Pantalonii la femei e mult mai grav ca lipsa de basma la rugăciune.
 - Sectele sunt proorocul mincinos.
 - Furatul este un păcat.
 - Biserica are un singur păstor: Iisus Hristos.
 - Diavolul știe și el Scriptura, însă diavolește. El nu stă în adevăr, ci în minciună.
 - Nu da cu bâta în viespile sectare.
 - Dacă vrei preoți buni, nașteți copii creștini.
 - Părintele Arsenie Boca îi descoperea pe cei ce furau, pe femeile vopsite le certa, pe fumători îi oprea de la fumat, pe preoții care fumau le spunea că ei au pus lui Hristos țigara în gură.
 - Biserica fără preoți nu există și nici preoți fără biserică, de aceea voi să nu judecați pe preoți, căci ajungeți la judecata lui Dumnezeu.
 - Păcatul merge până la al șaptelea neam.
 - Dumnezeu nu forțează mântuirea nimănui. Cine are minte să ia aminte.
 - Dacă vrei să fii monah trebuie să duci și păcatele tale și ale neamului, ale neputincioșilor. Este o cruce grea.
 - Creștinul adevărat în fiecare clipă trebuie să-l întruchipeze în propria sa persoană pe Iisus Hristos.
 - Să fiți pregătiți să puneți capul pe butuc, dacă credința o va cere.
 - Din toate timpurile se știe că atunci când puternicii vremii ridicau mâna asupra slujitorilor lui Dumnezeu, n-a mai dăinuit puterea lor.
 - Vor veni necazuri și mai mari ca în Munții Făgăraș.
 - Va lua țara foc de la Prislop.
 - Nu va avea omul pace pe pământ de nu va avea pace cu Dumnezeu.
 - Nimeni nu se mântuiește singur, de mântuirea sa se mai leagă o mulțime de oameni.
 - Mântuirea noastră nu e numai un dar de la Dumnezeu, ci și o faptă a libertății noastre.
 - Sfânta Liturghie mai ține lumea în existență, Sfânta Liturghie este cea care oprește să nu se arate Antihristul, decât în vremea îngăduită de Dumnezeu.
 - Când fărădelegile vor încleșta mintea și inima oamenilor și-i vor sălbătici așa de tare, încât vor zice că nu le mai trebuie Dumnezeu, Biserica, preoți, încât va fi sălbăticierea și nebunia urii peste tot pământul, atunci vine sfârșitul.
 - Cel rău vrea să ocupe Scaunul lui Dumnezeu.

POEME

Doru V. Fometescu

Totul e o trecere...

Toate sunt în trecere –
fie bune, fie rele
în zvon de petrecere
picură zori albăstrele...

Totul fiind o trecere
în salt spre imens altar,
în zvon de petrecere
triumfă gândul cel rar!

Totul e o trecere,
zefir către Dumnezeu,
în zvon de petrecere
tresare dorul arheu...

Hrăpărețul

Motto: Pricină de pierzanie devine lăcomia...

Acest real morbid „care pe care”
tot mai abrupt atrage hrăpărețul
înstrăinat de plaiuri cu izvoare!

Când iarba-i tristă și puțin nutrețul
se schimbă omul sărăcit în fiară
și-atunci zbicit și-arată făcălețul!

Cal nărăvaș pe un tărâm sub zare
copleșitor progres sare cum prețul
și prăfuie o lume cea fost și visătoare...

Nu ignorați aluat de-odinioară.
nu vă jucați cu fala și disprețul –
un leac e bunul simț ce înfioară!

False paradisuri

Doar fără de alint ne închircim, cumva,
și fără a vrea toți facem sacrificii...
puțini rămân profunzi, străini de tra-la-
la,
dar cei mai mulți ciudați alunecă în vi-
cii!

Cei tineri sunt în trend, ferchezuiți și
cool,
se integrează-n turmă, amar de inocenți,
vai, păcăliți de „ierburi” se tăvălesc re-
cul
cu vise năclăite și poticniri în cenți...

Mereu ceva se vinde, chiar jarul din do-
rință
și marfa prinde preț aiuritor, rapace...
cât judecăți pripite ignoră biata Ființă
o lume prăpădită nu știe cum se tacel?!

De n-ar fi și alint, greul ar fi mai greu
și nemiloase lumi vuind ar da năvală;
acest poem n-ar prinde joc de curcubeu
iar zeu cel nătâng ar cere multă fală!

Alternanțe în răstimp

*Motto: „Viața se bea și moartea se
uită...” (Ion Pop)*

Viața asta ce se tot prelinge
cu mișcări prea iuți spre apusuri calme
flutură ceva, vârsta ce te ninge
cu febrile clipe pierdute printre palme...

Atunci, Sufletul treaz atinge
alt orizont, vibrații de cleștar,

Lui Titu Rădoi

o lume de nespun, metamorfoze –
lumina dorului ce nu se stinge!
Cât peste flori și păsări zburdă har
amintiri firave vor surâde roze!

Risipiri

*Motto: Vreau un proiect – ceva, precum un basm
amestec de iubire și entuziasm!*

Risipitor, chiar dăruind ce n-am
unui proiect de suflet mă înham,
cu niște vechi rostiri mustind idei –
ales amuzament ca hrană pentru zei,
slove înmugurind ritmuri primordiale,
simple reasezări într-un avânt pe cale,
seve din adânc prelinse în izbuc
urzind alb anotimp, într-un poetic truc
pururi și de-a rânduri lăuntric răvășit
pe drumul cel îngust către imens zenit,
cu duh de împrumut divin îndepărtat
încerc redarea Dorului din Harul ce mi-i dat...

Lumină și căldură, deci dăruind ce n-am,
impuls de bucurie, cu-avânt spre fiecare ram

Pitulușul dinlăuntru

Lui Lucian Avramescu

Jocul migrației amenință
tihna amintirilor de acasă...
Undeva, plăcerile fierbinți transpiră
la vedere, vreme ce neamul se duce de răpă...
Vai, fără poeți putrezește puntea peste prăpastie.
Atâtea măști, fețe străine de noi,
ne apasă ori ne „apără” viclean prin
aroganță și înduioșare, prin lingușală
ori supunere...
Falimentul memoriei afective se pitulă
printre cotloane rușinoase...
Aș da un premiu simbolic pentru

reinventarea sincerității.
Salut bunătatea pe degeaba, asemeni
unui balsam de inteligență suverană.
Nimeni nu-i atât de puternic pe cât
își dorește, ori pe cât se crede.
Hai, să arătăm celorlalți forța
frumoasei sensibilități vulnerabile,
revenind la acea sărbătoare-colind
de suflet nepământean...

Schimbări nepotrivite

Stăpân e viciul, negura metresă,
se zbenugie absurdul ca un zmeu,
Lumea a luat-o razna chiar și-n lesă,
se uită Libertatea tainicul Curcubeu...

Schimbărileucid, ne-au pervertit,
se caută alt stil și altceva,
suspina până și bătrânul mit –
Tace Adam, vorbește prea mult Eva!

Schimbările nu-s punți spre veșnicie,
cum ar fi zis-o cânva, un chinez;
ci provocări s-accepti dispreț, trufie,
sprietori și forme fără miez!

Desferecări din vraja lumii

Ne depărtăm de ierburi și de stele
în goana după vreascuri virtuale,
vreme ce vis bătrân zace în zăbrele
și-n lume dau târcoale vorbe goale!

Încerc desferecări din vrăji păgâne
cu niște poezele în răspăr...
vibrația de bine va rămâne
în drumul cel abrupt spre Adevăr!

De nu simpatizăm cu talpa – glie
cu vechi hotar și tainic băt,
se va ceda ușor dreptul la duioșie
celui tiran, fățarnic și urât...

Tot priveghind la scama virtuală
privirile confuze vor uita să plângă;
Dar va ajunge-un plan ce suflete răsoală...
O lume șmecheroasă și nătângă!?
Și-a lume șmecheroasă în pustiuri s-ajungă

De unul singur

Lui Ion Cănașvoiu

Într-un climat atât de tern
(firește, sunt supus, mă tem)
nu cere de la celălalt
și nu da vina pe sistem...
în Drumul aspru spre înalt
singurătatea-i haz-blestem!
amestec de zare și bazalt...
lacrimi de simțiri aprinse
de-a răzbate printr-un salt
la țarmuri cu doruri ninse...

A fi în demnitate

Ciumpavii vor „prin asumare” nemurirea
cu un buget atât de peticit;
tot flecărind erori fără să-și schimbe firea
storc ultimii bănuți chiar de la prăpădit...

Cum să ieși din tensiunea clipei
și-a naivității de-a-i crede pe cuvinte?
doar răsfirând protest, zvâcul aripei
de-a fi în duhul demnității sfinte!

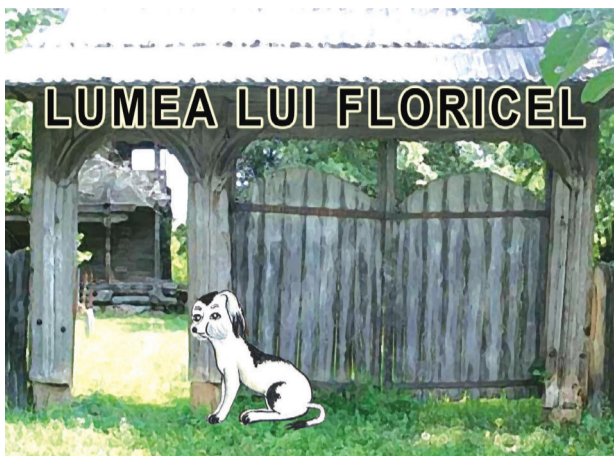

POEZIE PENTRU COPII

Invitație în „Lumea lui Floricel”

Radu Cârstoiu

Sunt Floricel, cățel cuminte,
Și-s vesel că de-acu-nainte
Orfan nu voi mai fi vreodat',
Că azi am tot ce am visat.

Familia ce-i dar ceresc,
Cu toți ai casei mă iubesc.
Pe voi, iubiții mei copii,
Cu felul îngeresc de-a fi,

Luând de mână pe părinți
Ori pe bunicii cei cuminiți,
În vizită, cât mi-ar plăcea
Să vă primesc în lumea mea!

1. Floricel

Trecut-a toamna cea bogată
Și, cum recolta-i adunată,
Strânsă doldora-n hambare,
S-au ostit de sărbătoare.

La tot românul de la țară,
Prin rostuirea milenară,
Beciul plin e cu de toate,
Cămara geme de bucate.

Afară, biciuiți de ploii,
Stau pomii despuiați și goi
Visând o plapumă ușoară
Și o căldură hibernară.

Somnoros, fără putere
Și tot mai scump pe la vedere,
Soarele, c-o plecăciune,
Abia răsare că și-apune.

Iar ziua mică și geroasă
Alungă oamenii în casă.
Ce printre orele de știri
Mai deapănă din amintiri.

Iar focu-n flăcări jucăușe
A pus zăvoarele la ușă
Și stoarce vreascurile-n scrum,
Pierzând coloane dulci de fum.

Îmbrăcându-se-n cojoace
Și cuibărindu-se în pace,
Un duh plutește peste sat,
Gătindu-se pentru iernat.

Doar la o margine de sat
Într-un ev demult uitat,
Cu viața părănd a da greș
Și fără nici un megieș²,

În căsuța lui picată,
Din basmele de altădată,
Ce până-a coborâ-n țărână

Stă cocârjată într-o rână³.

Bătrânul cel ieșit din lume,
Cu universul într-un nume,
Abia strigă: măi, Floricel!
Pe cine oare? - un cățel.

S-a pricopsit, așa, prin vară,
Într-o zi caniculară,
Când se-ntorcea de la izvor,
Cu micul necuvântător.

Veșmântul lui, părănd furat,
În alb și negru, e pătat;
Blănița lui, un pufuleț,
E încălțită de scaieți.

Scâncea, că-i tare supărat,
El, biet orfan abandonat,
S-a mai lovit un pic la barbă,
Rostogolindu-se prin iarbă.
Privind poznaș și fără grai,
Prin ochii, colțișor de rai,
Văzu bătrânul, arătare,
Ținându-se în trei picioare.

Și tare s-a mai minunat
Când bătrânelul, așezat,
Cu tremurânda lui sfială
L-a așezat duios în poală.

Și mâna lui cea noduroasă,
Peste blănița cea pufoasă
Și prefăcută în colac,
Îl alintă c-un bobârnac.

Și-apoi, ținându-l strâns la sân,
Îl ridică, dragul bătrân,
Ca pe-o comoară prea aleasă
Și îl purtă încet spre casă.

Iar lumea pare-atât de mare
La înălțime și mișcare,
Că legănat când jos, când sus,
Adormi de-ndată, dus.

Îl treziră niscai șoapte
Lângă-o strachină cu lapte,
Iar foamea cum îi dădea roată
O limpăi de-ndată, toată.
Pe prispă-n rochie pestriță,
Sta la mulsoare o căpriță
Și behăind un pic ciudat
Părea să-ntrebe: - te-ai sculat?

În jur e-un univers cum nu-i,
Și-n el o casă, casa lui,
Că luminat strigă: ham, ham!
Ce fericit sunt că vă am!

Lipindu-se de bătrânel,

Mereu ghidușul Floricel,
Dădu târcoale prin ogradă
Că-i toată-a lui, fără tăgadă⁴.

De la o vreme, obosit
Și stând pe prispă tolănit,
Uimit de nouă lumea sa,
Se-ncumetă a cugeta.

- El, bătrânelul, e tătucu,
Iară căprița e mămuca.
E cam ciudată, dar oricum
Lăpticul ei e-atât de bun!

O mângâiere e de-ajuns
Că până-n suflet i-a pătruns,
Iar slobozita fericire
I s-a îngemănat în fire.

Ce ochi mirați, ce-adânc mister!
Ca două stele de pe cer,
Aduc atâta strălucire
Ce izvorăște din iubire.

2. Lumea lui Floricel

Soarele cu dinți îmi pare
Că și-ar da ultima suflare
Și doar lumina lui duiosă,
Împutănată, somnoroasă,

Optează leneș, de cu zori,
Pentru perdelele cu nori,

Ce-n silă par a fi purtate
De-un vânt viclean de miază-noapte.

Un porc rămas în bătătură
Umbla cu paiele în gură,
Că-l îndemna un spiriduș
Să-și facă, musai, un culcuș.

Cum geru-ncoronat se lasă,
Cu toții năvălesc în casă
Și-mbujorați, la gura sobei,
Tot deapănă „Povestea vorbei.”

Prin grajd, cotețe și saivane,
Nu e sminteală și nici foame,
Căci toate se îndestulară
Cu roadele de astă vară.

O fi ea iarna inamic
Dar nu surprinde cu nimic,
Căci toate-s strânse în hambar
Pe la tot omul gospodar.

Pe la amiaza boierească,
A început să fulguiască
Și cad alene pe pământ
Legănați de-un zbor de vânt.

Se îndesesc mai înspre seară
Așternând o plăpumioară,
Dosind pământu-n lung și-n lat
Sub albul pur, imaculat.

Vre-un prichindel mai năzdrăvan
Lipind năsucul cârn de geam,
Privește-afară, cum sub gene,
Vin Feți Frumoși și Cosânzene.

Și doar o noapte-ntunecoasă,
Fioroasă și geroasă,
Ce bagă câinii în culcuș
Stă între el și săniuș..

Iar fulgii cad neconținut
Că totu-n jur a amorțit,
Țesând din nea un alb covor
Ce-ajunge până la pridvor.

În zori, e totul fără grai,
Și mii de stele cad din rai,
Iar cerul parcă ninge-anume
Pentru-un început de lume.

Doar fumul alb și cam vâtos
În universul cel pufos,
O bănuială-n urmă lasă
Că dedesubt ar fi o casă.

Și nu-i o casă oarecare
Ca altele la drumul mare,
Această casă e altfel,
C-o locuiește Floricel.

Stau singuri, că s-au aciuat
La o margine de sat;
Și - apoi nici supărare nu-i
Că fiecare-i cu ai lui.

În sobă, jucăușe, ard
Niscăi vreascuri dintr-un gard

Și ca o boare, cu măsură,
Umplu odaia de căldură.

Pe plită, din ceaun îi strigă,
Pufăind, o mămăligă;
- Hei, ia sculați-vă, fărtați,
Că e vremea să mâncați!

Trezindu-se, cu un căscat
Dădu semnal printr-un lătrat.
Și se întinse, lene mare,
Să dezmorțească din oscioare.

Sub un șopron cu fân uscat
Căprița behăie ciudat
Și se comportă-un pic căprește
Că mai nimic n-o mulțumește.

Să nu mai iasă cu scânteii
O cam lăsară-n plata ei.
Nu știu de ce s-a supărat
Că de o lună a-nțarcat.

- E o mămuică-un pic năroadă
C-a „băgat laptele sub coadă”⁸,
Dar s-o-mbuna în viitor
Când mi-o aduce-un frățior,

Gândea în sine-și Floricel,
Îmbufnat ca vai de el.
Doar bătrânelu,-n rai să-l pui,
Este pe sufletele lui.

Căci drăgăstoasele-i porniri,
Lumina blândă din priviri,
Îl încălzesc dumnezeiește:
- Tătuca, sigur mă iubește!

Grohuță nu-i, de bună seamă,
Cam de o lună e pastramă
De când se puse pe iernat .
Dar lipsa lui e de mâncat.

Spre-amiază, năvăli din nord
Cu peste-o sută-având la bord,
Un crivăț rece și turbat,
C-a stat prea mult întemnițat.

Și cum îi place să se joace
Când încolo, când încoace,
Mână troienele anume
Și le-aruncă peste cătune.

Ferestrele cu ochi de sticlă
Porniră-a tremura de frică,
Căci zbenguindu-se pieziș
Mușcă urlând din coperiș.

Și parcă, prăvălind tot cerul,
Se înfrăți hain cu gerul,
Și biciuiește c-o cravașă
Ori cu privirea-i ucigașă.

Și peste case, până hăt,
Clădi doar dune de omăt,
Că nu-i nici drumul de găsit.
Cătunul tot e-ntroienit.

Și măturând de prin ogradă,
Împinse malul de zăpadă,
Făcând din casă o costișă

Apoi o îngheță pe ușă.

Șuierând ca un netot,
Acoperind cătunul tot,
Se-ndepărtă fără zăbavă
Râzând de noua sa ispravă.

Voind să meargă în corlată⁹
Și găsind ușa că-i blocată,
Cu-amărăciune constatară
Că lemnele erau afară.

În vatră era numai scrum,
Apoi din sobă ieși fum,
Și ca cireașa de pe tort,
Plăpândul bec e și el mort.

Bătrânelul înghețat,
Se urcă tremurând în pat
Și-alungă frigul din odaie
Cu-o veche pătură de oaie.

Și-apoi alătura de el
Îi făcu loc lui Floricel,
Ce-ndată se făcu covrig
Să-i pese mai puțin de frig.

Cu timpu-n casă e ca-afară
Iar noaptea pare-a fi polară,
Iar apa, sigur s-a-nciudat
Că în găleată a-nghețat.

Bătrânelul pierdu glasul
Albind urechile și nasul,
Apoi cu-o brumă de simțire
Porni a respira subțire.

Iar Floricel, băiat deștept,
I se și cuibări pe piept;
Suflarea lui punându-și gaj,
Porni a-l linge pe obraji.

Scâncind ca Pronia cerească¹⁰
Ar vrea cumva să îl trezească
Și s-ar îndatora oricui
De-l scapă pe tătuca-al lui.

De la o vreme, fără foc,
Și timpul se opri în loc,
Speriat că-n astă viață
Suflarea morții e de gheață.

Obosit de-atât lătrat,
Când lacrimile i-au secăt
Îl încălzi cu trupul lui
Și i se rugă Domnului.

Iar Dumnezeu l-a ascultat
Și tare s-a înduioșat.
Că puse stop morții haine
Iubirea dintre om și câine.

Iar din zăpada înghețată
Se-aude-un icnet de lopată.
Este preotul băștinaș
C-o mână de enoriași¹¹.

Ce poate ar fi eșuat,
Dar s-au ghidat după lătrat,
Iar Floricel s-a gudurat:
Tătuca-al meu e-acum salvat.

Să nu deranjăm, să nu fim indiferenți!

Romulus Modoran

În fiecare ceas se întâmplă lucruri care cer un sfat, și acest sfat de la cei înțelepți trebuie să-l ceri.

Să nu deranjăm cu tristețele noastre pe nimeni.

După fiecare dezamăgire să pornim mai departe, hotărâți să nu renunțăm. Niciodată să nu ajungem niște blazați, să nu dăm voie scepticismului să ne frustreze de o șansă, dacă ea există.

A gândi liber e mare lucru. A gândi corect e și mai mare lucru. Îndoiala e o descoperire a noastră. Ajunge să nu ne mai îndoim de nimic pentru a fi liberi ca păsările cerului. Dar singurul lucru bun pe care îl putem face împotriva îndoielii e s-o obligăm să clădească. Într-un fel toată viața ne aflăm în larg. Viața e un șir nesfârșit de certitudini succesive. Îndoielile nu ne dau pace și trebuie să pornim la drum ca să obținem o nouă certitudine. E singurul mod în care putem să ne obținem liniștea.

Să fim dispuși să trăim și să gândim viața. Să fim atenți la curgerea uscată a frunzelor și la triumfiurile mișcătoare ale cocorilor. Așa devenim obsedați de memorie și de iubire. Vom fi oameni care iubesc lumea. Și din fericire, zeii ne-au dat inimă. Când greșim, ea ne reconciliază cu lumea, îndemnându-ne să căutăm în îndoială puterea de a iubi.

Când vorbim despre înțelepciune vorbim și despre iubire.

Dreptul la îndoială este altceva decât nenorocul de a avea numai îndoieli. Cu ajutorul rațiunii putem înțelege ce vrem, ce iubim și ce detestăm pe lume. Trebuie să avem curajul să nu fim indiferenți. În rest, cum zicea Lorenzo de Medici, ceea ce trebuie să fie, să fie!

Menirea înțelepciunii nu este de a pune la dispoziție un deșert confortabil, de a ne asigura o neutralitate față de riscuri, de a fi un om bun, prudent și învins, un om care toată viața a căutat calea de minimă rezistență și care până la urmă se trezește singur, strivit între cei pe care a vrut să-i evite.

Nu trebuie să rămânem homo pro se, uitând crispările, vanitățile și rănilor lumii. Poate există cineva pentru sine fără să rămână singur? Ne ajung oare cărțile ca să fim fericiți? Putem renunța la o liniște unde cărțile nu înșală niciodată? Ne rămân, desigur, orice s-ar întâmpla, cărțile. Ele nu ne părăsesc niciodată și sunt tot-

deauna gata să atenueze lacunele care ne dor. Dar nu putem trăi numai din cărți. Liniștea în care ne retragem ne apasă și în același timp ne învinge. Înțelepciunea nu trebuie să ne ducă în singurătate, să auzi invectivele celor care te învinovătesc, să-ți fie silă de intrigă, de insolentă, de prostie, de ticăloșie și să surâzi.

Viața, ne-a obligat să înțelegem că are uneori nevoie nu de orice adevăr, ci de unicul adevăr veridic pur, exprimat cu vehemență.

Înțelepții au stăpânit în detaliu arta de a câștiga. Ei au știut când trebuie să strige nu sau da. Ei au învățat că nu pot acționa decât în momentul care este al lor și

nu trebuie să se retragă din timpul lor și dintre oamenii în mijlocul cărora trăiesc. Și că a iubi lumina și florile nu poate suplini datoria de a iubi dreptatea și adevărul.

Nu trebuie să fim satisfăcuți că drumul de mijloc nu duce în Infern, dar sigur nu duce nici în Paradis. Oare a reușit cineva să-și întemeieze fericirea numai prin indiferență? Uneori nu suportăm nefericirea și atunci scoatem sabia împotriva fericirii. Marii sperați ne dau, uneori, fără voia lor, măsura întreagă a speranței. Să învățăm să nu deznădăjduim niciodată, oricâte motive vom avea. Să ne judecăm mai atent faptele și să ne observăm mai bine greșelile. Viața trebuie iubită. Putem să descoperim fericirea, fără să fim în prealabil nefericiți. Avem nevoie de frumusețe, de prietenie, de afecțiune, de tandrețe, de mângâiere.

Înțelepciunea trebuie să înceapă prin a recunoaște că din moment ce ne-am născut, trebuie să trăim viața aceasta. Rolul înțelepciunii este să ne deschidă ochii spre ceea ce se află la îndemâna noastră și nu vedem.

Avem datoria să găsim vieții noastre un rost. Avem timp pentru toate. De ce nu este timp pentru puțină tandrețe?!.. Să nu risipim ceea ce timid am învățat să iubim. Dacă unii au obosit să trăiască, îi privește.

Un om există în măsura în care trăiește, se bucură, suferă, iubește și a învățat să prețuiască sau să regrete fructele pământului. Un om fără această dorință va muri în același punct în care a apărut pe lume fără să adauge nimic istoriei inimii omenești. Așa cum un pom care nu înflorește și nu dă roade nu adaugă nimic naturii.

Speranța este Purgatoriu fericirii. Chiar dincolo de un eșec, fructele pământului există. Și dacă nu ne pricepem să le culegem, n-avem dreptul să vorbim despre disperare.

Grecii n-au vrut să învingă moartea ca egiptenii, ci s-o amâne. Aduceau nou în cultură o mare dragoste de viață și o mare încredere în ea. În viață ni se cere

nu numai să dorim, ci să și alegem. N-avem ce face cu victoriile inutile.

Un ideal începe acolo unde sfârșește indiferența, iar entuziasmul acolo unde sfârșește scepticismul. Nimeni nu este dispus însă să-și sacrifice propria viață pentru a o transforma în manual pedagogic. Dar asta nu înseamnă că omul n-are nevoie de morală. Frumusețea nu se naște din spuma mării, ci din sufletele care ard.

Trebuie să învățăm mai întâi să nu ne grăbim. Să lăsăm timp semințelor să rodească și să nu năvălim noaptea în livezile abia înflorite pentru a le scutura. Începutul e mereu atât de frumos în sine, dar nu putem începe mereu. Trebuie să ne adăugăm, ca arborii, inelele de vârstă fără să ne temem de monotonie. Curajul este o problemă de organizare a speranței.

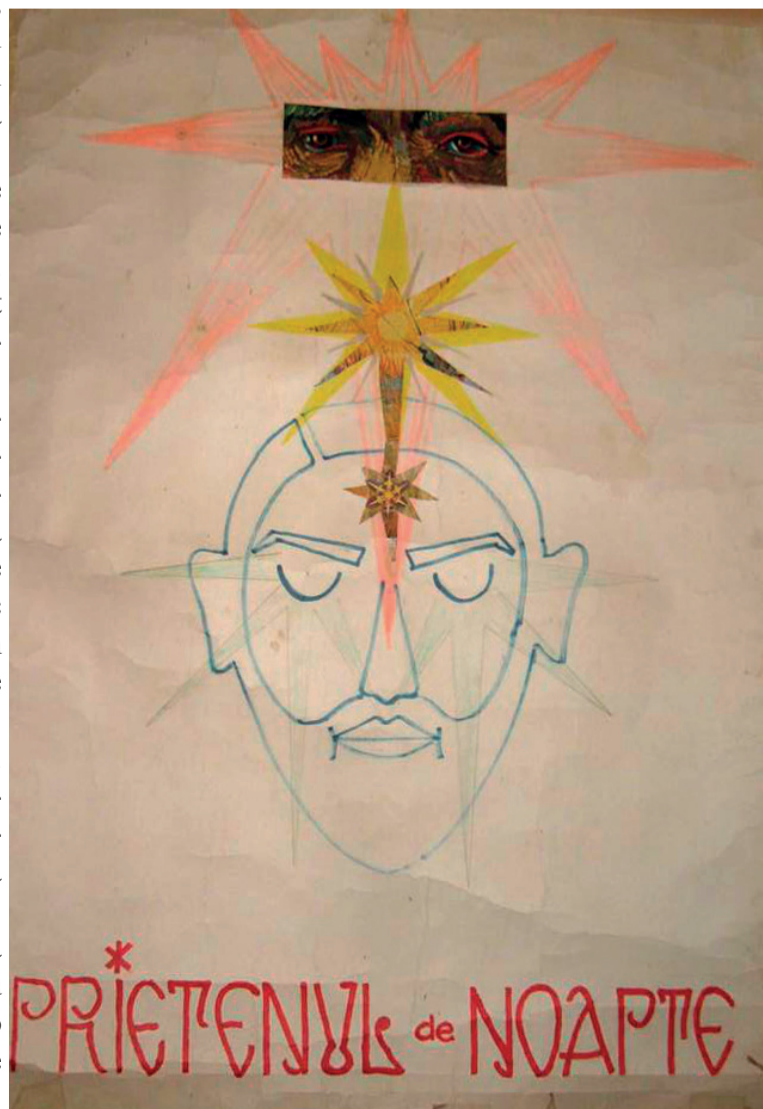
Cea mai mare nefericire nu e, probabil, să fii singur, ci să nu mai crezi în nimic. Nici măcar în ceea ce ai visat altădată că vrei să faci în viață.

Cea mai adevărată iubire pentru locurile unde ne-am născut n-are nevoie de nimic. Nici măcar de mărturisiri. Un om se naște obligat să privească în sus pentru a vedea răsăritul și apusul soarelui.

Iubim copilăria și adolescența noastră pentru că avem nevoie de ele. Nu ne-am așezat în băncile școlii vechi în care am învățat în urmă cu zeci de ani, dar zidurile mute ne vorbesc numai nouă care am învățat între ele, convocând amintirile.

Astăzi trăim în localități care ne-au adoptat, iar casa în care ne-am născut nu mai există, decât în memoria noastră, treptat am devenit altceva decât înainte, un oaspete și primul drum pe care trebuie să-l facem de fiecare dată, e la cimitir. Și trebuie să învingem această tristețe pentru a iubi din nou, pentru a spera.

Înțelepciunea poate nu e, decât o iubire care-și cunoaște atât de bine motivele, încât nu se mai teme să lase tristețea pe aceeași balanță cu lumina amiezii. Amândouă ard și purifică.

Confesiuni din România literară

de Ion Trancău

Citind cu devotament din presa cultural-literară de azi, am descoperit și am preluat tonalitatea confesivă a unor colaboratori ai hebdomadarului național de prestigiu, *România literară*.

Încep cu un editorial de Nicolae Manolescu axat pe tema interogativ-confesivă *Cum se scrie un roman*, apărut în numărul 18 din 4 mai 2012. În *Autoprefața* la cartea *Un compendiu critic* meditam cu ... fidelitate: *editorialul manolescian nu este deloc didacticist, nici măcar didactic! Este o confesiune teoretică exemplară prin franchețe și onestitate autobiografică, deoarece Nicolae Manolescu se confesa cu dezarmantă sinceritate: n-am scris romane și, foarte probabil, nici nu voi scrie (...) lipsindu-mi talentul.* Alt motiv, surprinzător pentru noi, dar banal de intim pentru președintele URSS, este acela de a se pune în opoziție cu unii romancieri și, implicit, cu unele romane: Nicolae Manolescu imaginează lumea ca pe o carte, nu așa cum și-o închipuie mulți romancieri ca pe o lume, după cum Borges vedea în paradis o bibliotecă, nu (...) o grădină! Frapantă și insolită este și confesiunea de domeniul teoriei literare, de-a dreptul șocantă, după care romanul ar fi un demers literar *nesuferit nu când îl citesc, ci dacă l-aș scrie.* Este aici o imensă modestie, deloc ipocrită și hazardată a celui care ne-a dăruit strălucita trilogie romanescă *Arca lui Noe*. Mai mult, în confesiunea sa despre *cum se scrie un roman*, Nicolae Manolescu se bazează pe confesiunile unor meseriași ai genului care au avut și cap teoretic: *Henry James, Vladimir Nabokov, Umberto Eco, Milan Kundera sau Orban Pamuk.*

Tot în revista *România literară*, numerele 39 și 42 putem descoperi, după *lecturi fidele* și ... *infidele* opinii divergente, chiar polemice, aproape *cordiale* axate pe tema *Scriitorii și Academia*, divulgate prin modalitatea confesiunii epistolare utilizate de doi critici și istorici literari exemplari ai contemporaneității noastre: Nicolae Manolescu, președintele URSS, și Eugen Simion, fostul președinte al Academiei Române, ambii ... academicieni ai *secției de literatură și lingvistică*. *Mărul discordiei*, ca să utilizez și eu... metafora parabolică arhicunoscută din mitologia universală, ar fi opacitatea lui Eugen Simion la primirea unor prestigioși și talentați *scriitori români de azi* ca membri titulari ai Academiei Române. În recentul numărul 42 al revistei *România literară*, putem citi sintezele, mai succintă, ca *Replică la replică*, a lui Nicolae Manolescu, și mai amplă, a lui Eugen Simion, ambele cu formule identice de adresare, oficial-ironice, nicidecum colegiale și amicale, *Domnule Președinte*. Nicolae Manolescu subliniază această discrepanță din chiar incipitul replicii sale: *nu vă scriam în calitate de prieten doritor de o conversație particulară în biroul dumneavoastră de la Academie, ci în calitate de președinte al URSS.* La un tribunal literar imaginar, Eugen Simion ar putea să ne apară ca ... inculpat, iar Nicolae Manolescu ca ... reclamant! Beneficiind de *dreptul la replică*, Eugen Simion dezvoltă cu rigoare analitică și ... academică argumentele sale defensive. Se arată siderat de modalitatea epistolară a procesului intentat în chip eronat de distinsul lui coleg și pretins prieten. Ar fi preferat o controversă la biroul academic, ori la telefonul particular, scrisoarea deschisă a președintelui URSS urmărind un dezagreabil efect electoral, instrumentat prin *bârfe, intrigi, delațiuni*, vehiculate de confrăți ai scenei scriitoricești. Eugen Simion se confesează surprins și mâhnit de aplombul ofensiv dat de *neadevărurile manolesciene*. Erijat în avocat ... personal, în demersul lui publicistic final, Eugen Simion amintește reclamantului, cu un elegant comentariu *o vorbă a lui Zaharia Stancu*, după care *bătrânii să nu-și facă șicane și să nu se certe prea mult între ei, pentru că s-ar putea să nu mai aibă timp să se împace.* Bătrânii sunt, evident, cei doi academicieni beligeranți: reclamantul Nicolae Manolescu, în vârstă de 73 de ani, la data de 27 noiembrie 2012, și inculpatul Eugen Simion, mai vârstnic cu vreo șase ani, cu alte cuvinte, aproape octogenar.

În alte numere și în alte pagini ale revistei *România literară*, confesiunile depășesc forma polemic-academizantă prezentată anterior, devenind intimidantă și livrescă. Un romancier, remarcabil teoretician și creator în vastul și generosul domeniu literar, autor al unui roman cu titlul *Mut* (Dan Stanca, n. n.), se confesa ca tată, soț și scriitor, iar excepționalul eseist Livius Ciocârlie în legătură cu personalități și opere valorase din literatura universală, preferențial franceză, și națională.

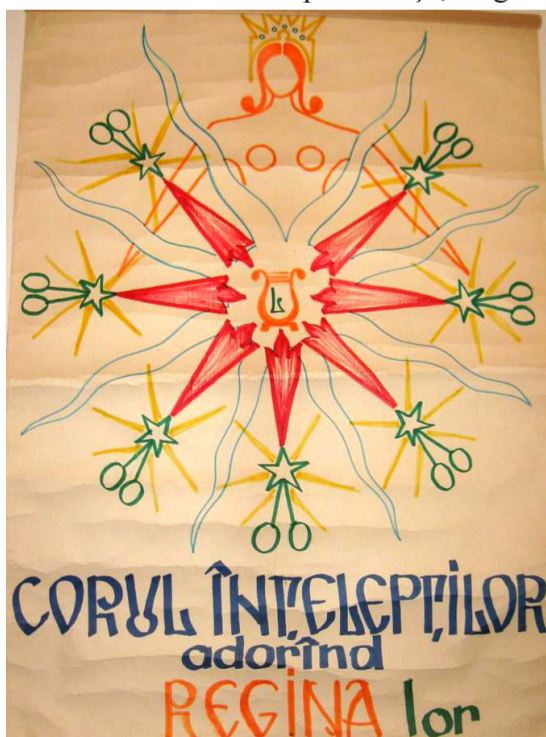
Alte confesiuni (ne)academice

Divergențe, contradicții, controverse, adversități, antinomii și polemici, mai mult sau mai puțin... *cordiale*, adică... palerlene, denumite de substantive... nearticulate la/de numărul plural, m-au determinat să le invoc și să le convoc în această, să-i zicem, familie lexicală formată *ad-hoc*, toate din sfera altui latinism, *ad-hominem*, adecvat aceluia faimos *schimb de scrisori între Nicoale Manolescu și Eugen Simion* timbrate de hebdomadarul național *România literară* cu numerele 39, 42 și 45 din anul 2012. Trebuie să mai observ că spontană, inedită, improvizată și, probabil, insolita mea familie lexicală se poate extinde și accentua... excentric! Ca să diminuez din misiunea acestei enumerări terminologice mai adaug un substantiv cu forma de plural nearticulat... *disensiuni*, care admite forțat, nu fortuit, sinonimul... *discordii*, dar și pe altul mai elegant, academic și eufemistic... *dezacorduri*. Sper ca asemenea digresiuni lexicologice să nu fie fastidioase și agasante, măcar din perspectiva unor dispute confesiv-epistolare, în care s-au angajat cei doi academicieni beligeranți ai *secției de literatură și lingvistică*! Modalitatea confesiunii epistolare este agreată, percutantă și aplicată cu enunțuri lapidare de Nicolae Manolescu, *reclamantul*, și dezagreată cu amploare argumentativă, sau indezirabilă pentru Eugen Simion, *inculpatul*. Cred că niobilul subtil al disensiunilor lor rezidă în virtuțile exemplare, reprezentative de critici și istorici literari excepționali. *Limitele* acestei polemici se observă mai ales în incriminări ironice, uneori facile și malițioase sau (ne)*cordiale*, vizând *funcțiile* pe care le dețin în ierarhia oficial-administrativă din domeniul culturii și literaturii române.

În revista *România literară*, numărul 45 din 9 noiembrie 2012, Nicolae Manolescu nu mai insistă în acuzații, invocând zicala *vorba multă, sărăcia omului*, cu oarecare blazare și ironie, nu lipsite de o doză de disimulare autocritică atunci când corectează propriul enunț eronat *de mai bine de un deceniu* cu... *de aproape un deceniu n-ați mai susținut candidatura niciunui scriitor român contemporan* demn să devină membru titular al Academiei Române. Se arată surprins de *curioasa neținere de minte* a fostului președinte al prestigioasei și supremei instituții științifice și artistice. Cu malițiozitate livrească și confesivă, Nicolae Manolescu explicitează disociativ: *nu de ciorba babei* (după sintagma celebră caragialiană n.m. I.T.) *sunt eu preocupat (...), ci de tăria de caracter dovedită când cineva se amestecă în ciorba dumneavoastră academică.*

Eugen Simion se declară dezolat de acel *fals denunț* pe care fostul coleg universitar, cândva confrate și amic îl adresează cu nonșalanță posterității, prin care obstrucționează intrarea justificată a marilor *scriitori români de azi* în Academia Română. La fel de malițios și de ironic, Eugen Simion solicită directorului revistei *România literară* dreptul de a se adresa și a se disculpa cititorilor revistei (hebdomadarului literar național), amintindu-le numele și prenumele scriitorilor care au devenit academicieni *din martie 1991*, adică de când a fost numit președinte al Academiei. Este determinat și promovat în replica sa de *minciuna în fals*, cu altă expresie caragialiană, lansată contemporaneității și posterității de incomodul confrate Nicolae Manolescu! Ca să nu-i rămână dator (sau mai prejos), mai tânărul și surprinzătorul adversar, cu ironie și disimulare, mai vârstnicul confrate Eugen Simion utilizează număratoarea steagurilor arborate de polițaiul Pristanda, ca metaforă a scriitorilor candidați și primiți în Academia Română. În privința denunțului manolescian adresat posterității, Eugen Simion consideră că amenințarea vine ca un *blestem medieval*, care se convertește miraculos în optimism reconfortant și protector. Amintește apoi de tentativa sa de a-l promova ca academician pe Dumitru Țepeneag, strălucitul reprezentant al onirismului în literatura română postbelică, cel care a fost contestat în ședința din 31 octombrie 2012 chiar de scriitorii academicieni titulari. Cu aceeași viziune comică și alegorică, Eugen Simion inserează în mult mai amplă lui replică epistolară un final corespunzător, citând morala babei dintr-o fabulă a marelui I.L. Caragiale: *spre mângâiere adeseori/ ne trebuie instigatori.*

Ca să nu mai adaug un post scriptum la demersul meu publicistic, aș adresa întrebarea... intrinsecă profilului revistei *Confesiuni*: de ce refuză să mai publice în revista *România literară* colaboratori de valoare precum Alex Ștefănescu, Ion Simuț și Rodica Zafiu?! Cititorii revistei noastre așteaptă, în continuare, *confesiuni*...

T traduceri

Dorđe Otasević

Țara noastră este atât de mică, încât cumpărătorul o poate lua imediat acasă.

Comuniștii n-au putut să ne convingă, într-o jumătate de veac, de calitățile comunismului. Anticomuniștii au reușit treaba aceasta în câțiva ani.

Inamicul a fost mai puternic în aer, dar noi am avut supremație în subteran.

Am acceptat ultimatumul lor, deoarece ne-au rugat frumos.

Au fost masacrați atâția civili nevinovați. Mulți dintre ei nici nu apucaseră să iasă din tanc.

Acuzatul și-a mărturisit crima. De altfel, a fost recunoscut și de victimă.

Alegerile au decurs corect. Poliția a percheziționat personal fiecare alegător.

Fabricanții de arme au obligația de a avertiza utilizatorii, că produsele lor dăunează sănătății.

M-am speriat când mi-am văzut dosarul din arhivele poliției. Atâtea greșeli de ortografie!

Cenzura este interzisă. Dar noi suntem un popor iubitor de libertate și nu respectăm nici o interdicție.

Eschimoșii sunt fericiți. La ei noaptea ține doar șase luni.

Steaua cu cinci colțuri ne-a călăuzit pașii. Ne-am împărțiat în toate direcțiile.

Nu ne putem rătăci. Nici măcar nu știm încotro am pornit.

Știu că roata a fost inventată, dar a mea nu se mai învârte.

Raša Papeš

Chiar dacă inamicul a pătruns adânc în teritoriul nostru, linia frontului nu a fost ruptă, deoarece noi, tactic, ocupăm o poziție greșită.

Ar fi rămas o infracțiune neînsemnată, dar numeroasele ei victime îi conferă o dimensiune exagerată.

După fiecare înfrângere suntem tot mai puternici. În curând vom fi cei mai tari.

Când se recurge la forță, glasul rațiunii se transformă în țipăt și atunci se aude mai bine.

Încetul avea un singur defect. Bea prea mult.

Tatăl meu a plecat la revoluție desculț și despuțat, dar s-a întors îmbrăcat ca un adevărat creator de modă.

Criminalul de război și-a parcat mașina într-un loc interzis. De data aceasta o s-o pățească!

Cetățenii fug din fața tancurilor și bastoanelor de cauciuc, periclitând astfel fragila unitate dintre armată, poliție și popor.

Un polițist pe cap de locuitor. Acest raport ideal este de nerealizat, datorită lipsei acute de cetățeni.

Observatorii greșesc, atunci când ne judecă la prima vedere. Ar trebui să fim supuși unor observații îndelungate.

Dacă am primi mai des ajutoare umanitare, am putea ajunge la nivelul celor mai dezvoltate state ale lumii.

Dacă muream ieri, făceam o mare greșală. Azi, șansele mele de a muri sunt cu mult mai mari.

Srba Pavlović

Turcii au fost nevoiți să plece. Nu au mai putut suporta cântecele noastre de vitejie.

Serbia nu are ieșire la mare, dar pe uscat se scufundă cu mare succes.

Columb nu a descoperit întâmplător America. A fost un mare sârbofob.

Nu ne putem lepăda de această piele. Ni s-a lipit de oase.

Politicienii nu au fost pentru război. De aceea a trebuit să mobilizăm alți oameni.

Triunghiul este un exemplu didactic că și cercul poate avea trei colțuri

Zoran T. Popović

Comunismul s-a dezintegrat singur. L-a strivit povara popularității.

Comuniștii s-au travestit în demonstranți, dar înșelătoria nu a mers. Oamenii i-au recunoscut și iar i-au votat.

Criza a cuprins întreaga lume, dar se manifestă numai la noi.

Căpitanul părăsește primul corabia, pentru a putea trimite pasagerilor telegrame de îmbărbătare.

Au descoperit centrul grevei organizate. Gândurile provin din cap.

Poliția urmărește fiecare mișcare a cetățeanului. Nimic nu poate pune în pericol libera circulație.

În timpul crimei suspectul nu a fost la locul faptei, dar acest lucru nu l-a ajutat. Nu l-a împiedicat nimeni să fie.

El nu știe pentru ce a fost arestat, dar ignoranța nu constituie o justificare.

Poliția arestează nevinovați. Un avertisment pentru criminalii înrâiți care s-ar putea și ei să o pățească.

Nu am numărat voturile împotriva, pentru că este imposibil ca asemenea voturi să existe.

Sisif a făcut progrese în muncă. A primit o piatră mai mare.

Femeile nu se mai interesează de mine. Ele nu mai sunt așa ca odinioară.

Mă simt îndreptățit să vorbesc cât mai frumos despre mine, deoarece văd că alții nu reușesc să facă acest lucru.

Dušan Puača

Grecii antici n-au fost extraordinari constructori. Mai mult de jumătate din edificiile lor s-au dărâmat.

Victoria a fost atât de mare, încât o parte a fost lăsată pentru bătălia următoare.

Generalii noștri sunt cei mai buni. Toată lumea îi caută.

Revoluționarii provin din familii sărace. Copiii lor, din familii bogate.

Luptătorii pentru drepturile muncitorilor au pornit bătălia decisivă. Muncitorii, deocamdată nu opun rezistență.

Ne-a părăsit tocmai când aveam cea mai mare nevoie de prezența lui. A trebuit să fie judecat în lipsă.

În traducerea lui Valeriu Butulescu din limba sârbă

În casa mea e cina cea de taină. Mâncăm pe ascuns unii de alții.

Știm la ce se folosește capul, dar nu ne aducem imediat aminte.

Nu mi-am primit salariul de două luni. Postul mare mi se potrivește ca o mânășă.

Cine poate dovedi că trăiește din muncă cinstită va primi dreptul la ajutor social.

Ne descurcăm ca peștii în apă. Tăcem!